

Αθανάσιος Ε. Γκότοβος¹

Φοιτητές και πολιτισμική ετερότητα: εμπειρίες, αντιλήψεις και στάσεις των φοιτητών απέναντι στο διαφορετικό²

Ιωάννινα 2004

¹ Για τις επιστημονικές θέσεις και απόψεις που διατυπώνονται στο κείμενο αυτό υπεύθυνος είναι ο συγγραφέας. Οι θέσεις και οι απόψεις του συγγραφέα δεν δεσμεύουν τον επιστημονικό υπεύθυνο του Προγράμματος «Ένταξη Τσιγγανοπαίδων στο Σχολείο» ή το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

² Το παρόν κείμενο αποτελεί επιμορφωτικό υλικό στα πλαίσια του προγράμματος του ΥΠ.Ε.Π.Θ. «Ένταξη Τσιγγανοπαίδων στο Σχολείο», το οποίο υλοποιείται από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Η παρουσία του κειμένου στο διαδίκτυο εξυπηρετεί επιμορφωτικές ανάγκες και ανάγκες ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών της προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης, αλλά απευθύνεται και στο ευρύ κοινό. Κάθε αθέμιτη χρήση του κειμένου υπόκειται στις διατάξεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας.
Φιλολογική επιμέλεια: Ειρήνη-Σοφία Κιαπίδου.

Ταυτότητα και στόχευση του υλικού

Το υλικό της ενότητας αυτής αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης ανάλυσης εμπειρικών δεδομένων σχετικά με τις εμπειρίες, τις αντιλήψεις και τις στάσεις φοιτητών γύρω από την πολιτισμική ετερότητα, με επίκεντρο τους Έλληνες Τσιγγάνους. Σκοπό έχει να ευαισθητοποιήσει εν ενεργεία εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και της υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο πολίτη – ιδιαίτερα μελλοντικούς εκπαιδευτικούς– γύρω από ζητήματα ετερότητας στην κοινωνία και την εκπαίδευση. Η αποτύπωση της εμπειρίας, των αντιλήψεων και των στάσεων των φοιτητών απέναντι στους Τσιγγάνους έχει ιδιαίτερη σημασία, στο πλαίσιο της συνολικής προσπάθειας να ανιχνευθούν οι αντίστοιχες καταστάσεις σε μαθητές και σε εκπαιδευτικούς. Οι φοιτητές από πλευράς ακολουθίας γενεών είναι ο ενδιάμεσος κρίκος ανάμεσα στους ώριμους ενήλικους (εκπαιδευτικοί) και τους ανηλίκους (μαθητές).

Αν και το δείγμα των φοιτητών που συμμετείχαν στην έρευνα δεν θεωρείται αντιπροσωπευτικό με βάση τις ισχύουσες ερευνητικές πρακτικές και είναι μάλλον ενδεικτικό, έχει κανείς παρόλα αυτά μια πρώτη εικόνα για το αν τα στερεότυπα και οι κοινωνικά δεσπόμενες δοξασίες για τους Τσιγγάνους υπάρχουν (και σε ποια έκταση) και στις τρεις ηλικιακές διαδοχικές ομάδες: μαθητές, φοιτητές, εκπαιδευτικοί. Ειδικά, ενδιαφέρει να διαπιστωθεί αν στην περίπτωση των φοιτητικών στερεοτύπων για το κοινωνικό περιθώριο (και ειδικά για τους Τσιγγάνους) ισχύει η υπόθεση της αντι-συμβατικής συνείδησης και στάσης των φοιτητών απέναντι στις τρέχουσες πρακτικές και δοξασίες, αν δηλαδή η ομάδα των φοιτητών αμφισβητεί –και σε ποιο βαθμό– τις κυρίαρχες στην κοινωνία εικόνες του Τσιγγάνου.

Από την άλλη μεριά, οι σημερινοί φοιτητές θα είναι αύριο στις αίθουσες διδασκαλίας ως εκπαιδευτικοί (οι φοιτητές του δείγματος ανήκουν στις λεγόμενες καθηγητικές σχολές) και με αυτή την έννοια, έχει ενδιαφέρον να διαπιστωθεί με ποιες γνωστικές και κανονιστικές προϋποθέσεις θα αναλάβουν τον διδασκαλικό ρόλο.

Εκτός, όμως, από αυτά τα δύο στοιχεία, η ανίχνευση των φοιτητικών στερεοτύπων είναι και ένας τρόπος να διαπιστώσει κανείς την επιρροή του πανεπιστημίου –ως ακαδημαϊκού και κοινωνικού χώρου– στις συνειδήσεις των φοιτητών, και κυρίως το είδος και την ποιότητα του αποτελέσματος της αγωγής του (ακαδημαϊκού) δημοκρατικού πολίτη.

Το δείγμα της έρευνας, η οποία διενεργήθηκε το έτος 2001 στα Ιωάννινα, αποτελείται από 273 φοιτητές (74,3 % κορίτσια, 25,7 % αγόρια) της Φιλοσοφικής Σχολής και της Σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, στους οποίους διανεμήθηκε σχετικό ερωτηματολόγιο. Στην παρούσα ενότητα αξιολογείται ένα μέρος μόνο των απαντήσεων των φοιτητών σε ενενήντα τέσσερις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου.

Οι εμπειρίες, οι αντιλήψεις και οι στάσεις των φοιτητών απέναντι στις περιθωριακές κοινωνικές ομάδες, και ειδικότερα απέναντι στους Τσιγγάνους, ανιχνεύονται με τη βοήθεια εννέα διακριτών πεδίων, καθένα από τα οποία περιλαμβάνει έναν αριθμό δεικτών. Στο πρώτο πεδίο («ξενοφοβία») το οποίο συγκροτείται από δώδεκα δείκτες, ανιχνεύεται η πρόσληψη του φόβου πολιτισμικής αποξένωσης εκ μέρους των φοιτητών. Στο δεύτερο πεδίο («παραδόση»), το οποίο απαρτίζεται από δέκα δείκτες, διερευνάται η στάση του φοιτητή απέναντι σε αυτό που συνήθως ονομάζεται παραδοσιακός (συντηρητικός) τρόπος σκέψης. Το τρίτο πεδίο («περιθωριακότητα») συγκροτείται από είκοσι τρεις δείκτες και ανιχνεύει τον τρόπο με τον οποίο οι φοιτητές αντιλαμβάνονται και ταξινομούν συγκεκριμένες ομάδες ως περιθωριακές. Το τέταρτο πεδίο («περιθώριο») έχει δώδεκα δείκτες και διερευνά τις αιτίες που οδηγούν τους Τσιγγάνους στο περιθώριο, έτσι όπως αυτές προσλαμβάνονται από τους φοιτητές του δείγματος. Στο πέμπτο πεδίο («εκπαίδευση») περιλαμβάνονται δέκα δείκτες. Καθένας αποτυπώνει τις αντιλήψεις των φοιτητών για την καλύτερη λύση στο εκπαιδευτικό πρόβλημα των Τσιγγανοπαιδών. Στο έκτο πεδίο («ταυτότητα») ανιχνεύεται με τη βοήθεια είκοσι επτά δεικτών η ταυτότητα του Τσιγγάνου, από την οπτική γωνία των φοιτητών. Στο έβδομο πεδίο («προοπτικές») ερευνάται με τη βοήθεια επτά δεικτών το είδος των προοπτικών που οι φοιτητές φαντάζονται για τη νέα γενιά των Τσιγγάνων. Το όγδοο πεδίο («αποδοχή») περιλαμβάνει έντεκα δείκτες και ανιχνεύει το βαθμό αποδοχής των Τσιγγάνων από τους φοιτητές. Το τελευταίο πεδίο («ένταξη») διερευνά με τη βοήθεια εννέα δεικτών τις αντιδράσεις των μη Τσιγγάνων γονέων στη σχολική ένταξη των παιδιών με ρόμικη προέλευση, έτσι όπως αυτές γίνονται αντιληπτές από τους φοιτητές.

Από τις τάσεις των φοιτητών, έτσι όπως αυτές αποτυπώνονται μέσα από την απλή ανάλυση των απαντήσεων των φοιτητών του δείγματος στις συγκεκριμένες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, προκύπτει ότι δεν μπορούμε να μιλήσουμε για «αντι-συμβατική στάση» των νέων αυτής της ηλικίας απέναντι στις κοινωνικά

ισχύουσες δοξασίες, και πάντως οι καταγραφόμενες τάσεις δεν συμβαδίζουν με την υπόθεση της κριτικής τοποθέτησης των φοιτητών απέναντι στα πράγματα.

Η ελπίδα είναι ότι τα πρώτα αυτά ευρήματα θα λειτουργήσουν ως διευκολυντές στη γένεση και την εξέλιξη κριτικής συζήτησης και προβληματισμού γύρω από τη μεταβίβαση στερεοτύπων που αναφέρονται σε ευάλωτες κοινωνικές κατηγορίες και γενικότερα, σε ομάδες που βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνικο-οικονομικής και κοινωνικο-πολιτισμικής εξέλιξης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Βαξεβάνογλου Α.: Έλληνες Τσιγγάνοι. Περιθωριακοί και οικογενειάρχες, Εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2001.

Γκότοβος Α.Ν.: Οι Γύφτοι στη νεοελληνική λογοτεχνία, Ιωάννινα 2004.

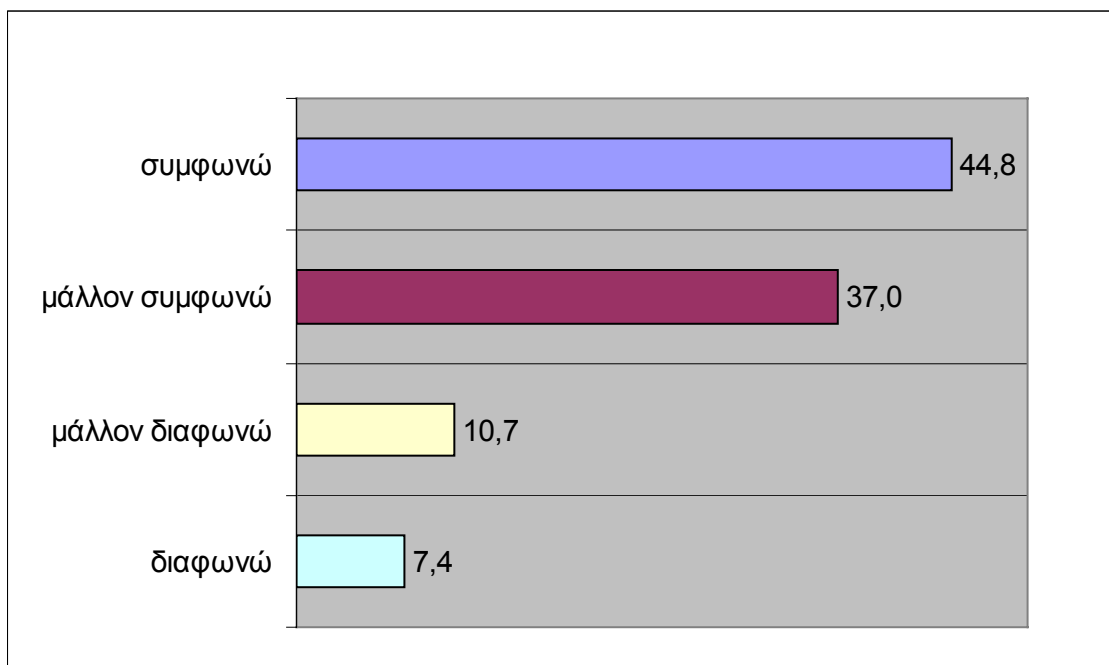
Frazer A.: Οι Τσιγγάνοι, Εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 1998.

Lucassen L., Willems W., Cottaar A.: Gypsies and Other Itinerant Groups. A Socio-historical Approach, Macmilan Press, London 1998.

Giere J. (Hrsg.): Die gesellschaftliche Konstruktion des Zigeuners. Zur Genese eines Vorurteils, Campus Verlag, Frankfurt / New York 1996.

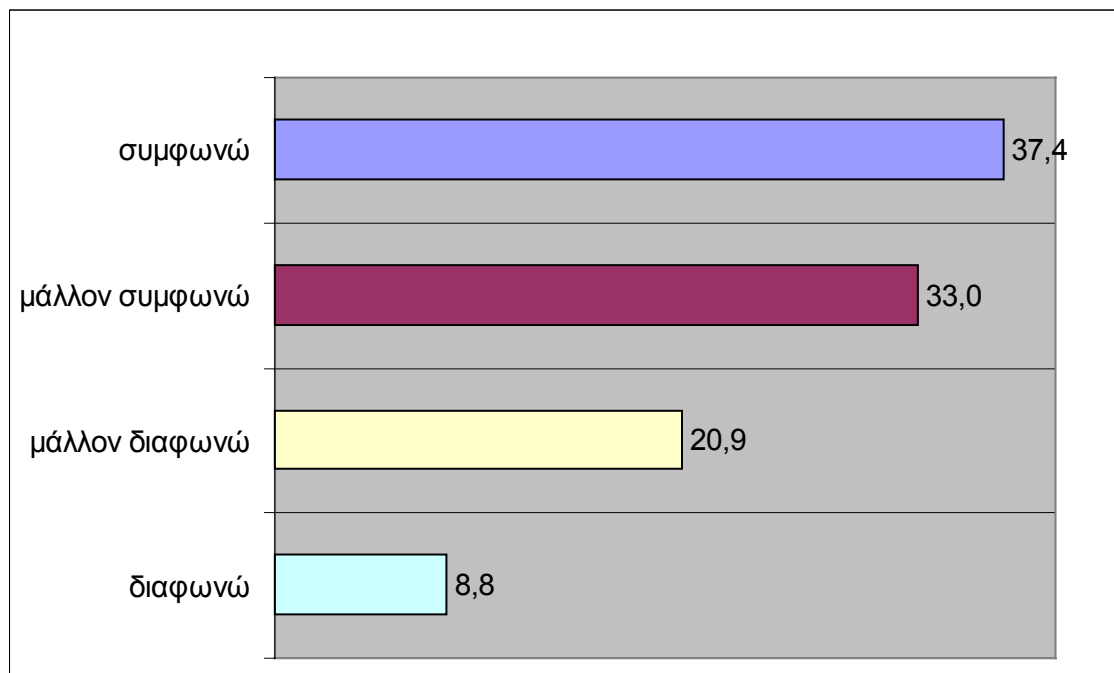
**Η αδυναμία πρόσβασης σε λόγια ή αρχαία κείμενα
θα συνιστούσε κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	121	44,8
μάλλον συμφωνώ	100	37,0
μάλλον διαφωνώ	29	10,7
διαφωνώ	20	7,4
σύνολο	270	100,0

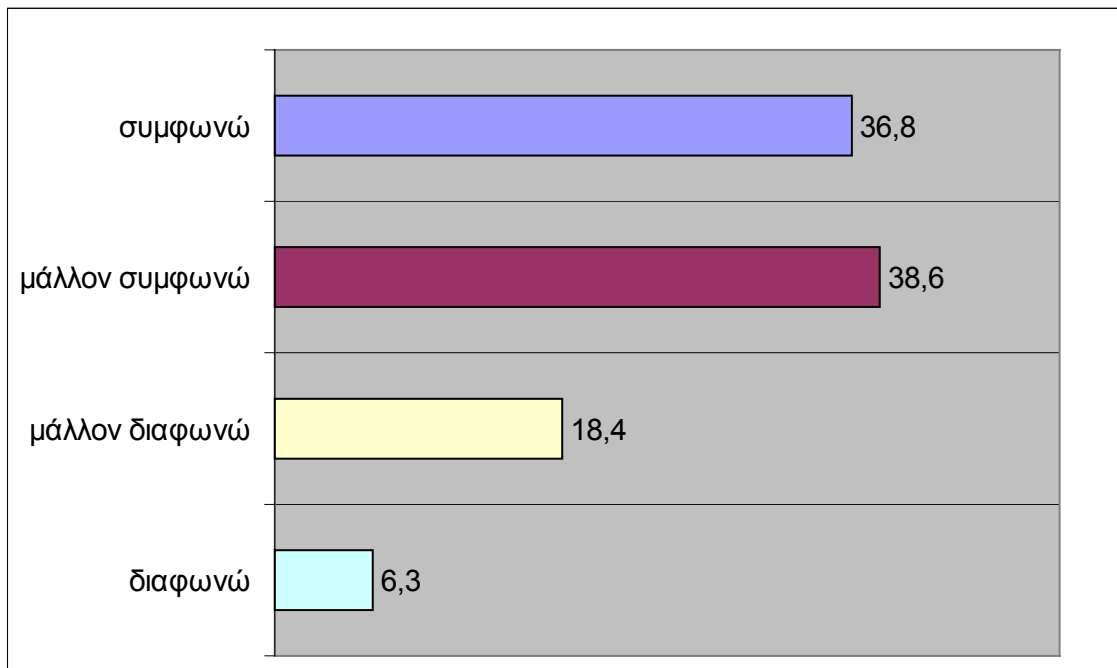
**Οι ξενόφερτοι τρόποι διασκέδασης
θα συνιστούσαν κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	102	37,4
μάλλον συμφωνώ	90	33,0
μάλλον διαφωνώ	57	20,9
διαφωνώ	24	8,8
σύνολο	273	100,0

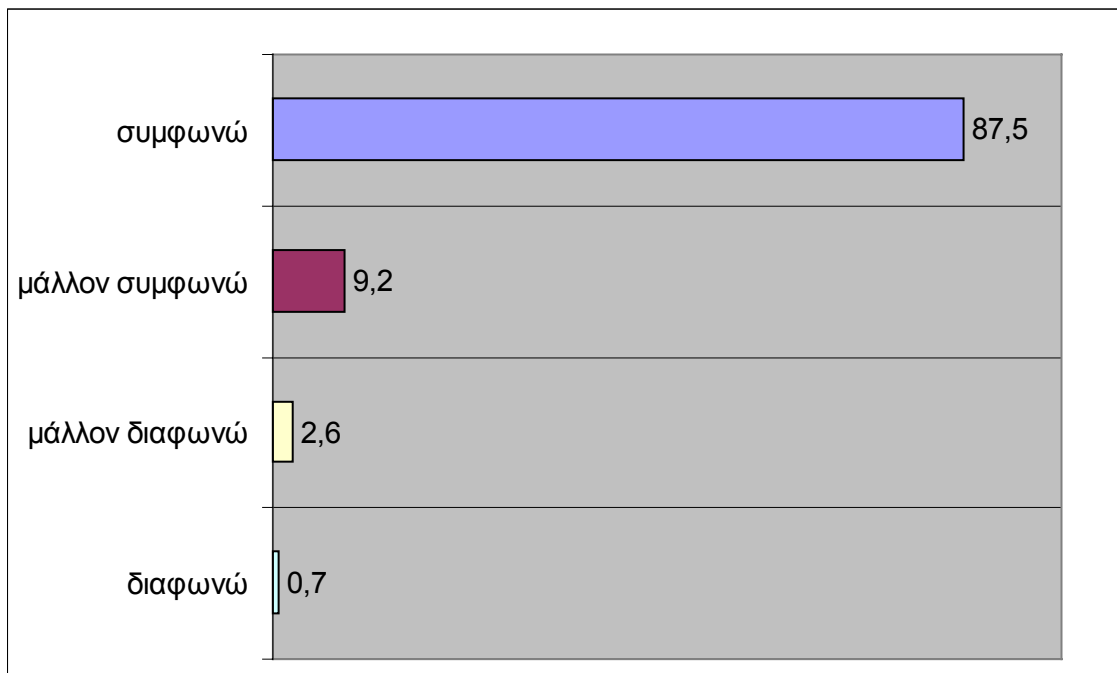
**Η αδιαφορία για τη δημοτική μουσική
θα συνιστούσε κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	100	36,8
μάλλον συμφωνώ	105	38,6
μάλλον διαφωνώ	50	18,4
διαφωνώ	17	6,3
σύνολο	272	100,0

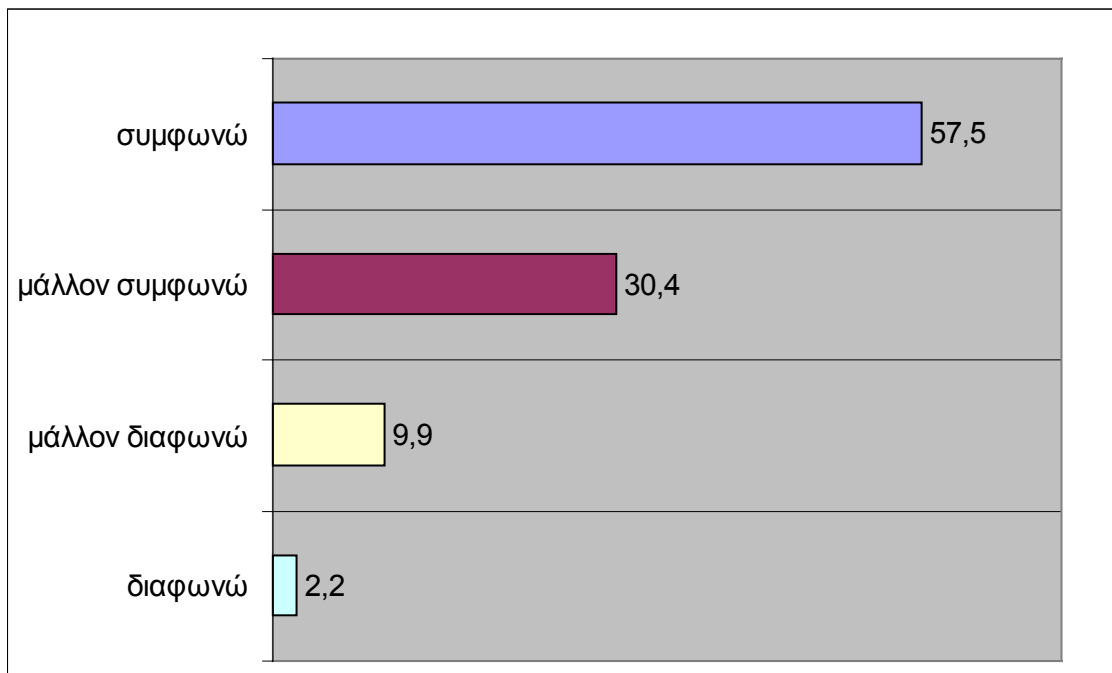
**Η αδιαφορία για την ελληνική ιστορία
θα συνιστούσε κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	239	87,5
μάλλον συμφωνώ	25	9,2
μάλλον διαφωνώ	7	2,6
διαφωνώ	2	0,7
σύνολο	273	100,0

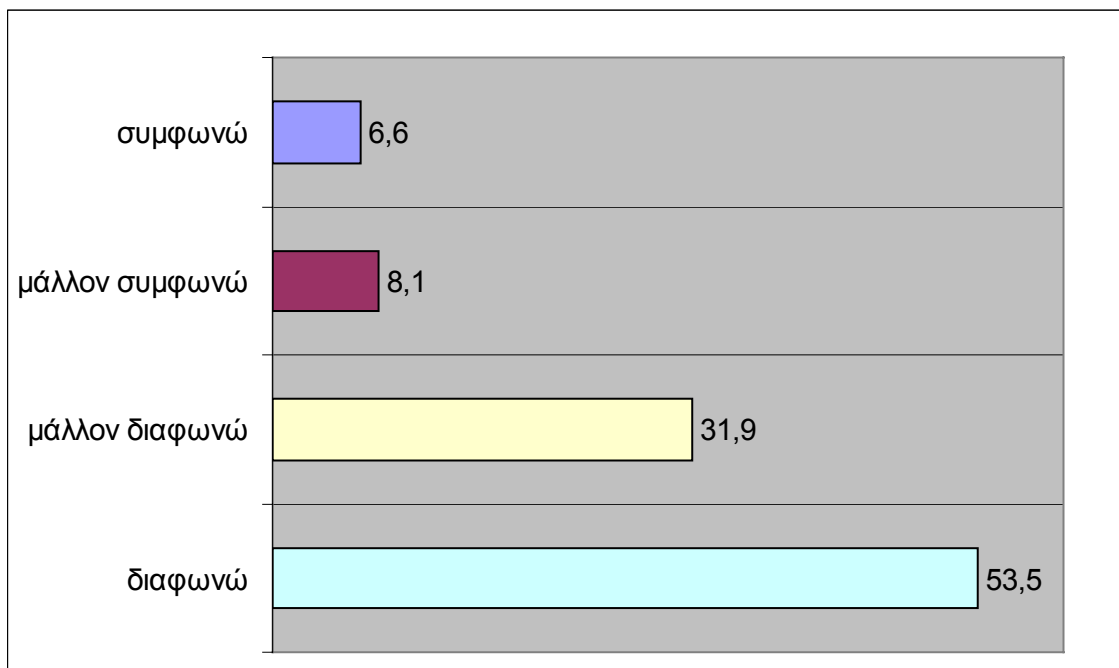
**Η μεταβολή των ηθών και των εθίμων
θα συνιστούσε κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	157	57,5
μάλλον συμφωνώ	83	30,4
μάλλον διαφωνώ	27	9,9
διαφωνώ	6	2,2
σύνολο	273	100,0

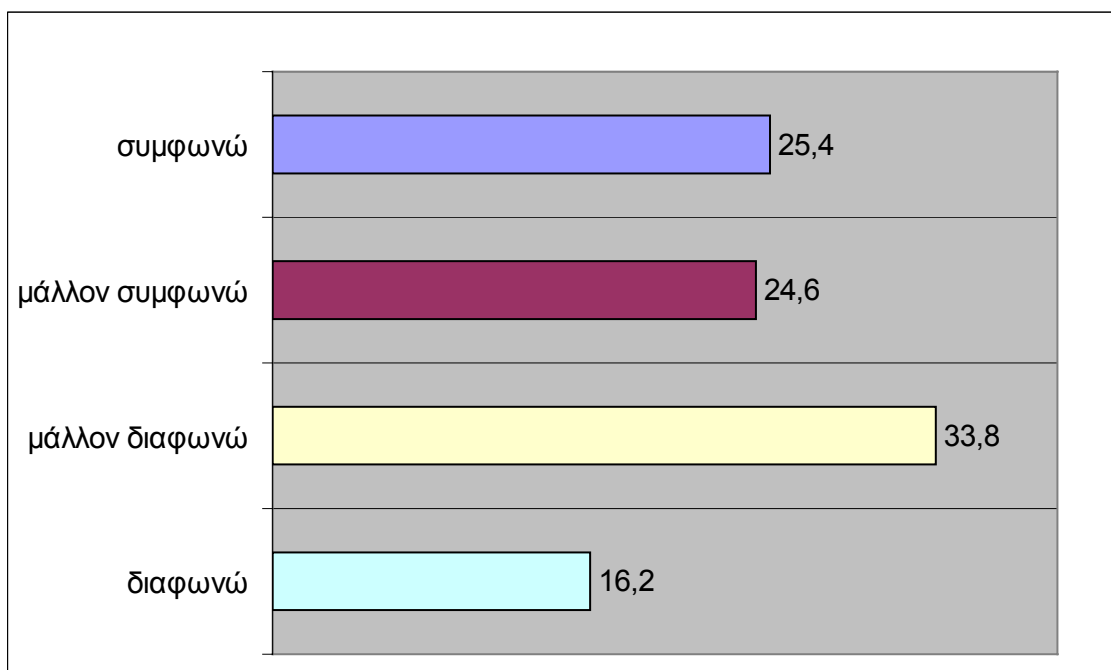
**Οι μικτοί γάμοι
θα συνιστούσαν κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	18	6,6
μάλλον συμφωνώ	22	8,1
μάλλον διαφωνώ	87	31,9
διαφωνώ	146	53,5
σύνολο	273	100,0

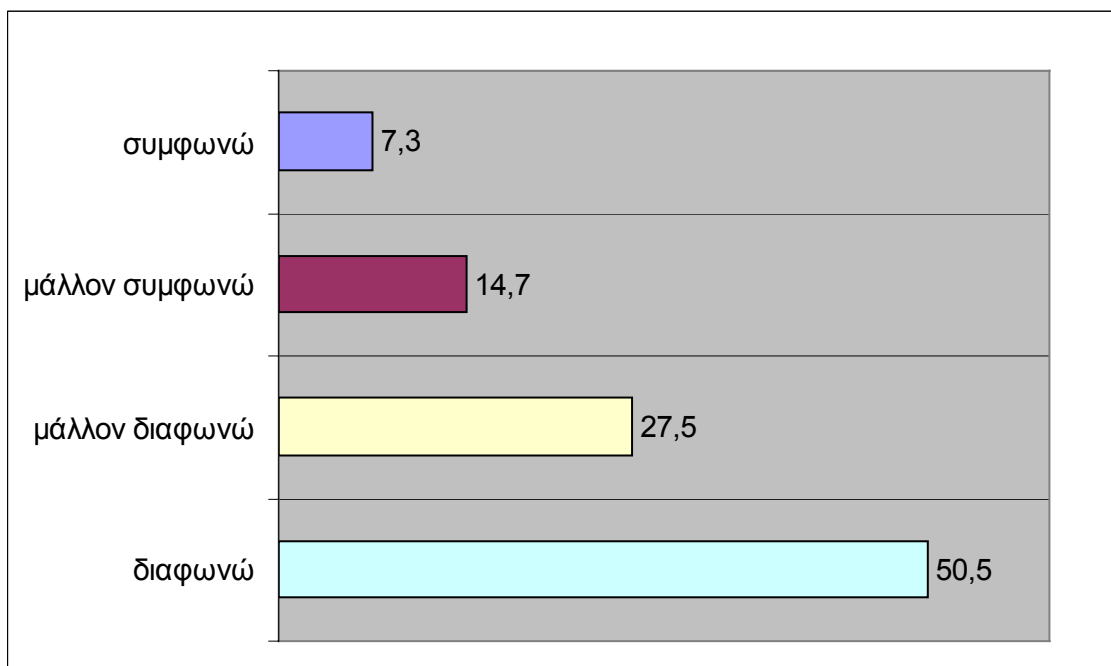
**Η αθρόα προσέλευση λαθρομεταναστών στη χώρα
θα συνιστούσε κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	69	25,4
μάλλον συμφωνώ	67	24,6
μάλλον διαφωνώ	92	33,8
διαφωνώ	44	16,2
σύνολο	272	100,0

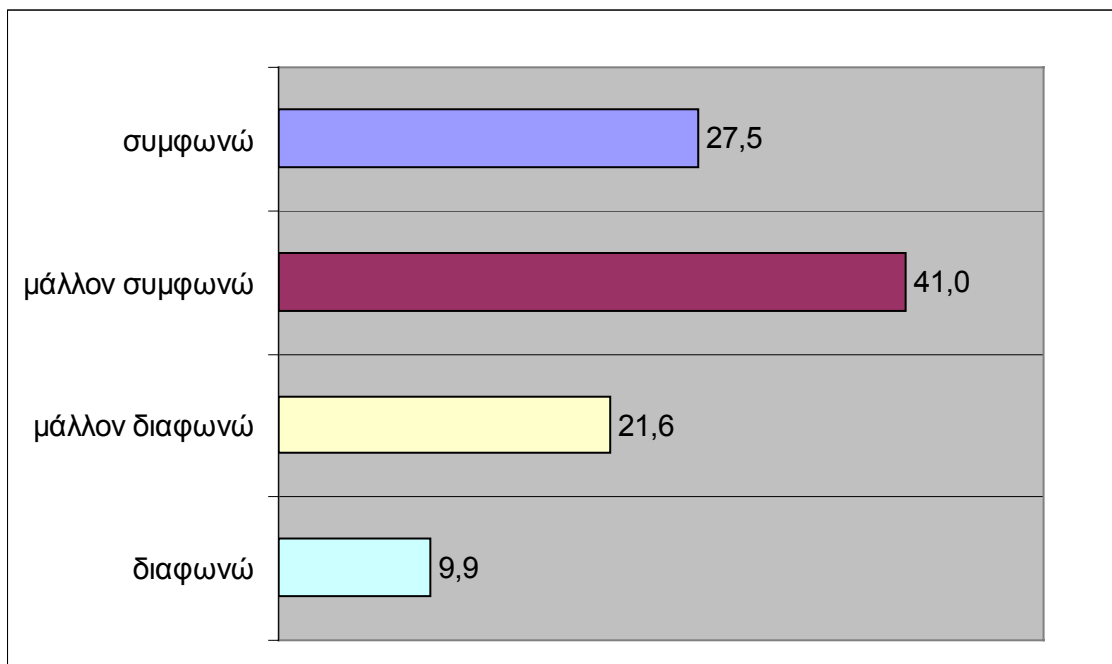
Η αναγνώριση στις μειονότητες του δικαιώματος να προσδιορίζουν οι ίδιες την ταυτότητά τους θα συνιστούσε κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	20	7,3
μάλλον συμφωνώ	40	14,7
μάλλον διαφωνώ	75	27,5
διαφωνώ	138	50,5
σύνολο	273	100,0

**Η απομάκρυνση από την εκκλησία
θα συνιστούσε κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

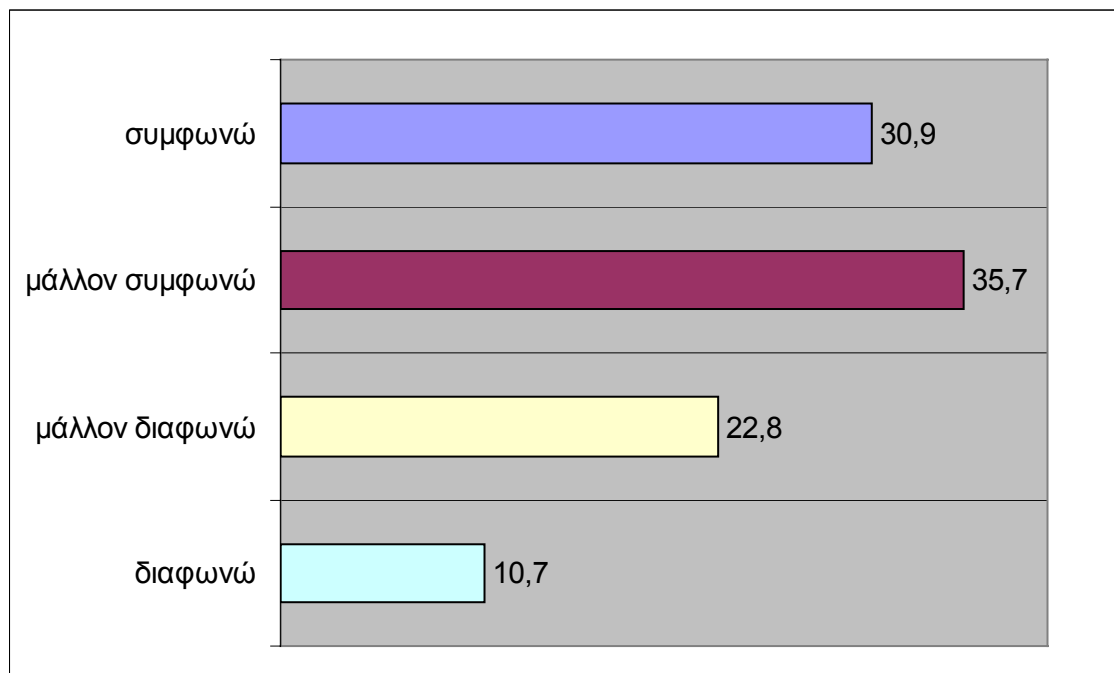
βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	75	27,5
μάλλον συμφωνώ	112	41,0
μάλλον διαφωνώ	59	21,6
διαφωνώ	27	9,9
σύνολο	273	100,0

Η υποτονική παρουσία της ορθόδοξης παράδοσης στα σχολεία

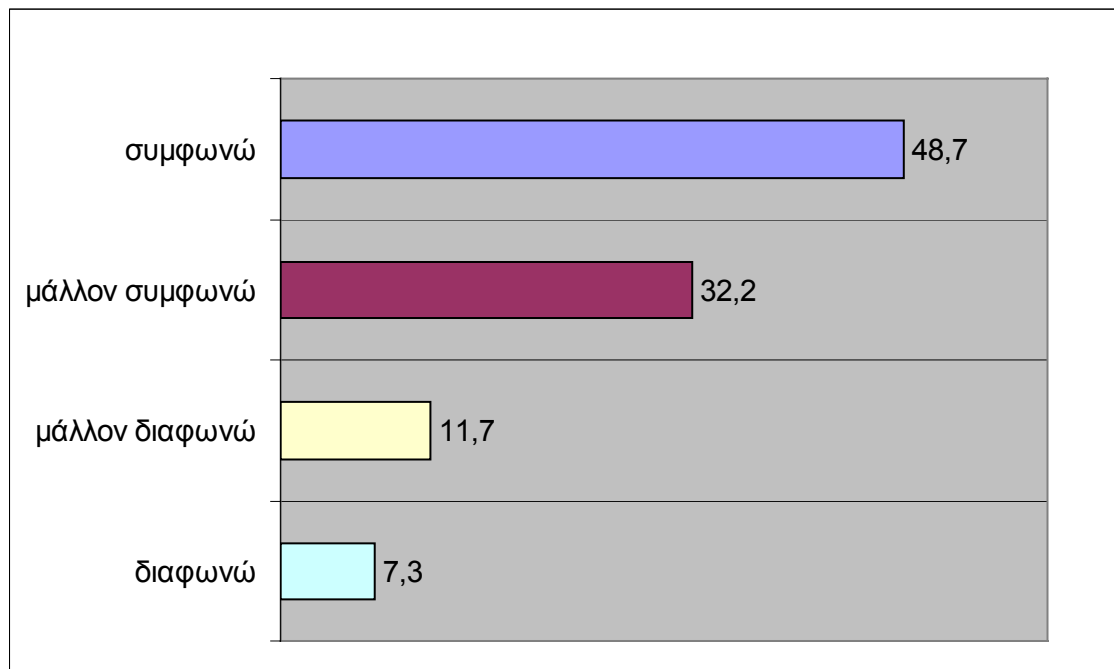
θα συνιστούσε κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	84	30,9
μάλλον συμφωνώ	97	35,7
μάλλον διαφωνώ	62	22,8
διαφωνώ	29	10,7
σύνολο	272	100,0

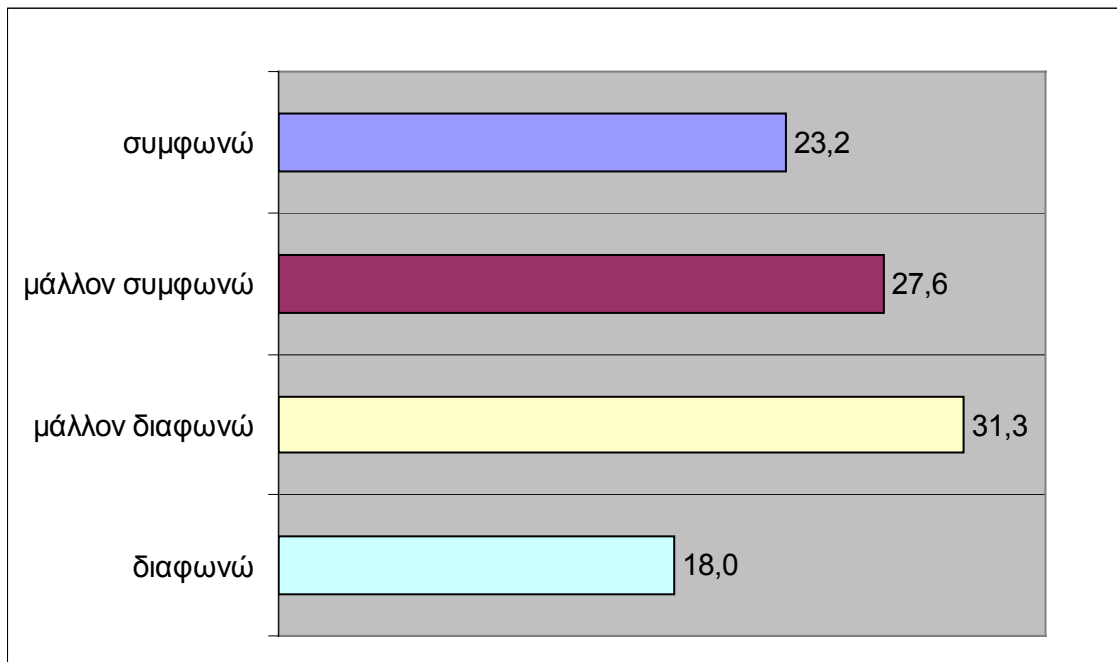
**Οι ξενόγλωσσες πινακίδες και διαφημίσεις
θα συνιστούσαν κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	133	48,7
μάλλον συμφωνώ	88	32,2
μάλλον διαφωνώ	32	11,7
διαφωνώ	20	7,3
σύνολο	273	100,0

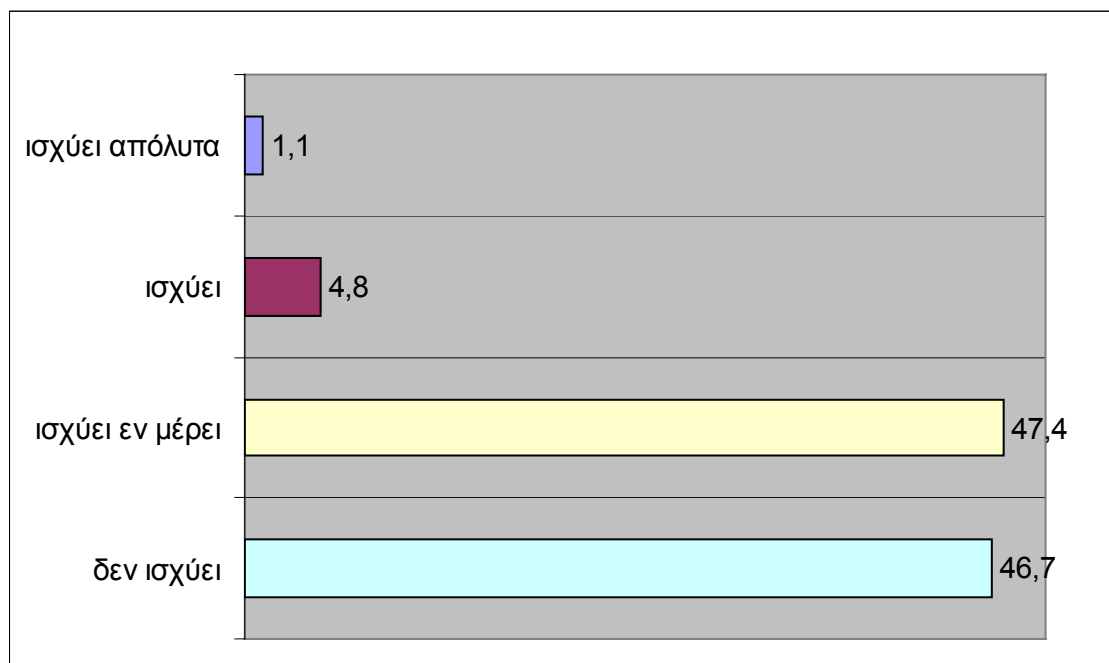
**Το υψηλό ποσοστό αλλοδαπών στη χώρα
θα συνιστούσε κατά τη γνώμη μου αλλοίωση ή
απώλεια της πολιτισμικής μας ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	63	23,2
μάλλον συμφωνώ	75	27,6
μάλλον διαφωνώ	85	31,3
διαφωνώ	49	18,0
σύνολο	272	100,0

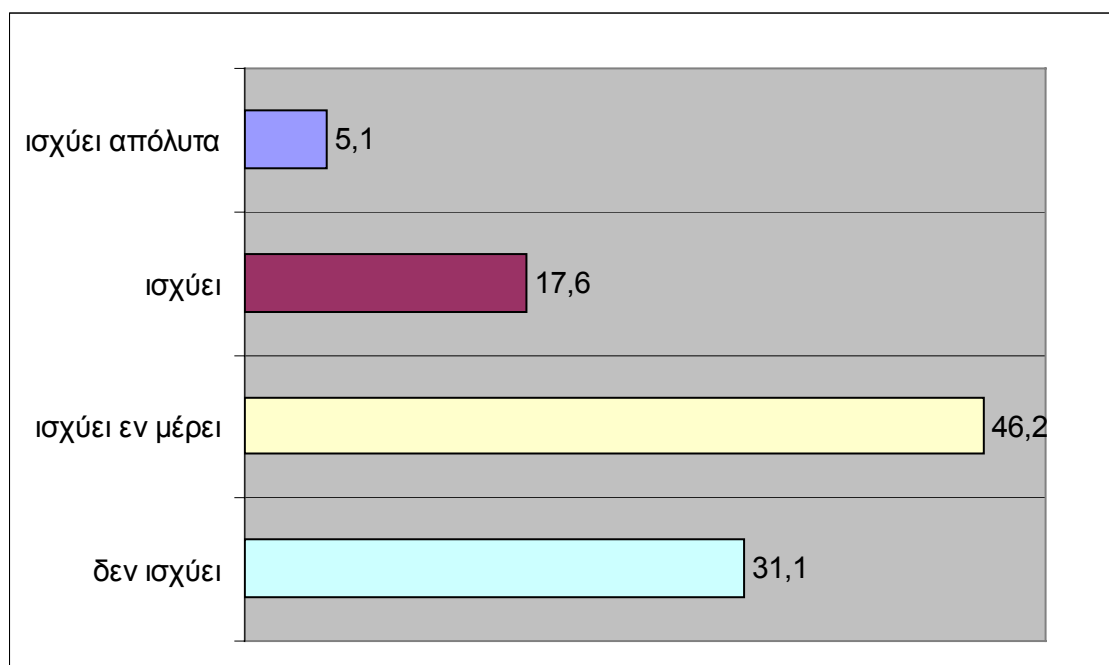
**Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση
ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας.
Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας,
για τις γυναίκες;**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	3	1,1
ισχύει	13	4,8
ισχύει εν μέρει	129	47,4
δεν ισχύει	127	46,7
σύνολο	272	100,0

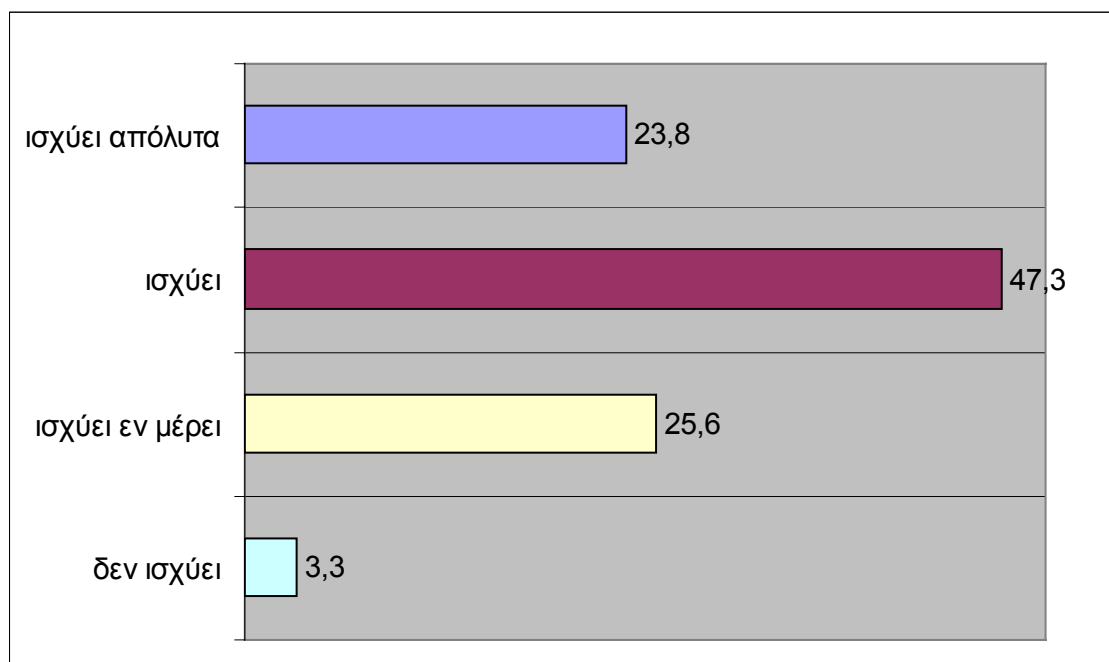
Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας. Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας, για τους άνεργους πτυχιούχους;

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	14	5,1
ισχύει	48	17,6
ισχύει εν μέρει	126	46,2
δεν ισχύει	85	31,1
σύνολο	273	100,0

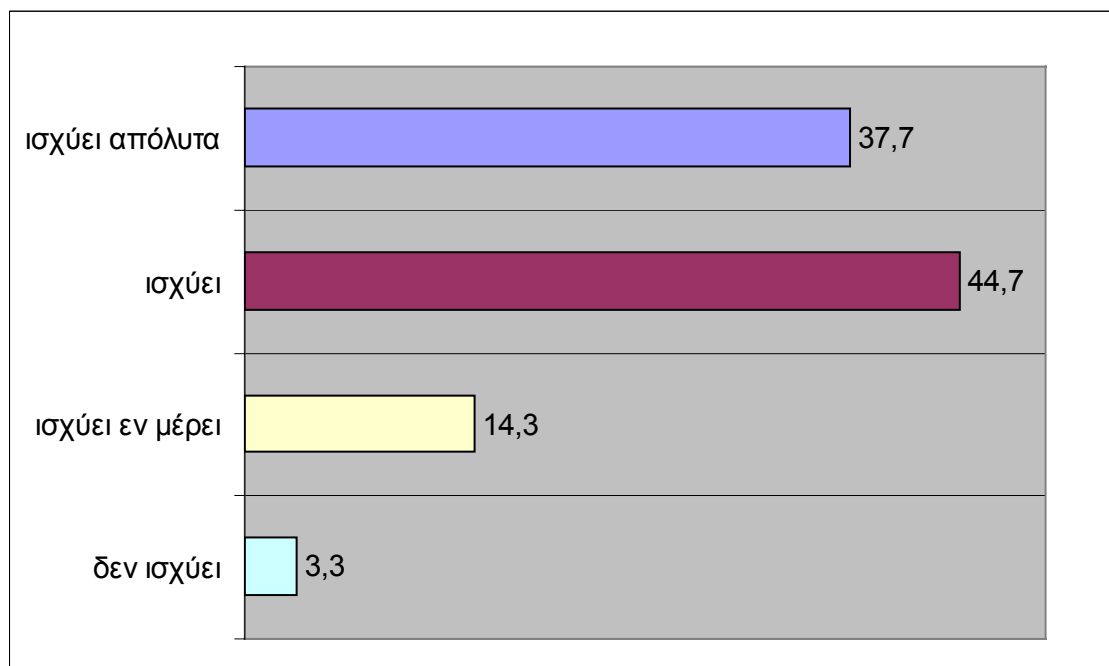
Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας. Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας, για τους αναλφάβητους νέους;

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	65	23,8
ισχύει	129	47,3
ισχύει εν μέρει	70	25,6
δεν ισχύει	9	3,3
σύνολο	273	100,0

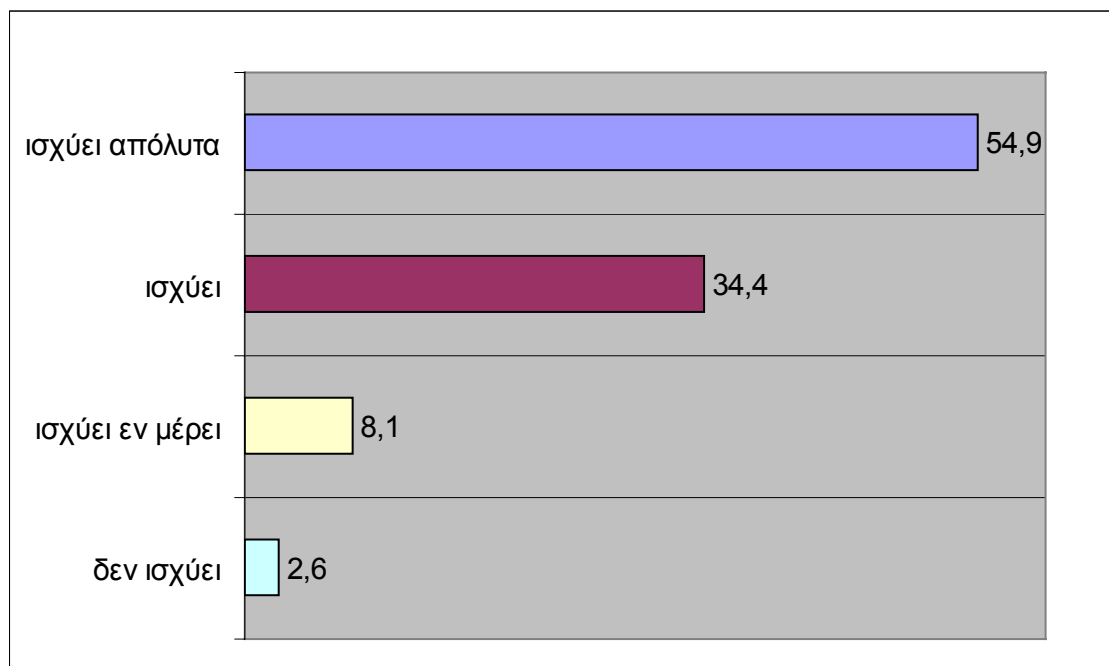
Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας. Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας, για τα άτομα με σωματική αναπηρία;

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	103	37,7
ισχύει	122	44,7
ισχύει εν μέρει	39	14,3
δεν ισχύει	9	3,3
σύνολο	273	100,0

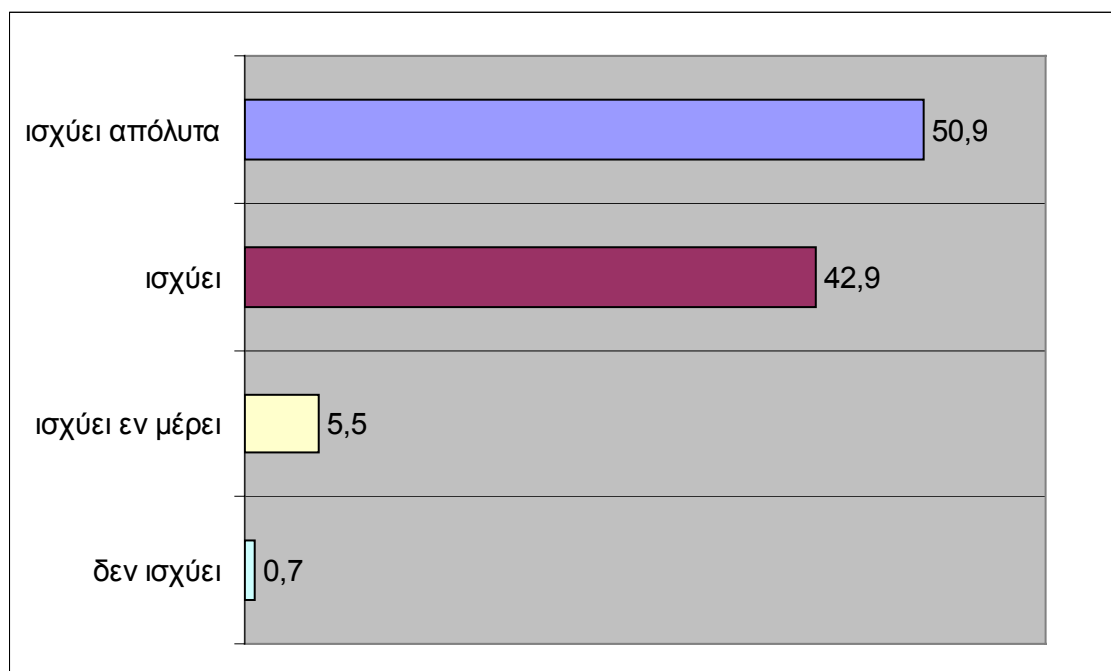
**Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση
ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας.
Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας,
για τα άτομα με νοητική υστέρηση;**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	150	54,9
ισχύει	94	34,4
ισχύει εν μέρει	22	8,1
δεν ισχύει	7	2,6
σύνολο	273	100,0

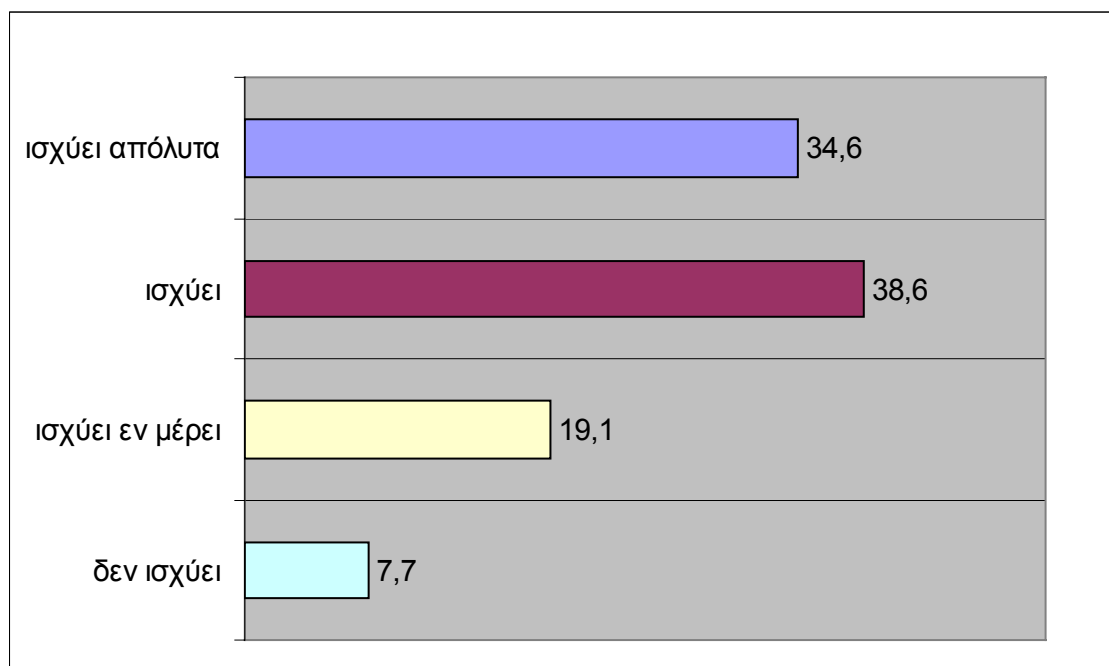
**Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση
ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας.
Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας,
για τους Τσιγγάνους;**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	139	50,9
ισχύει	117	42,9
ισχύει εν μέρει	15	5,5
δεν ισχύει	2	0,7
σύνολο	273	100,0

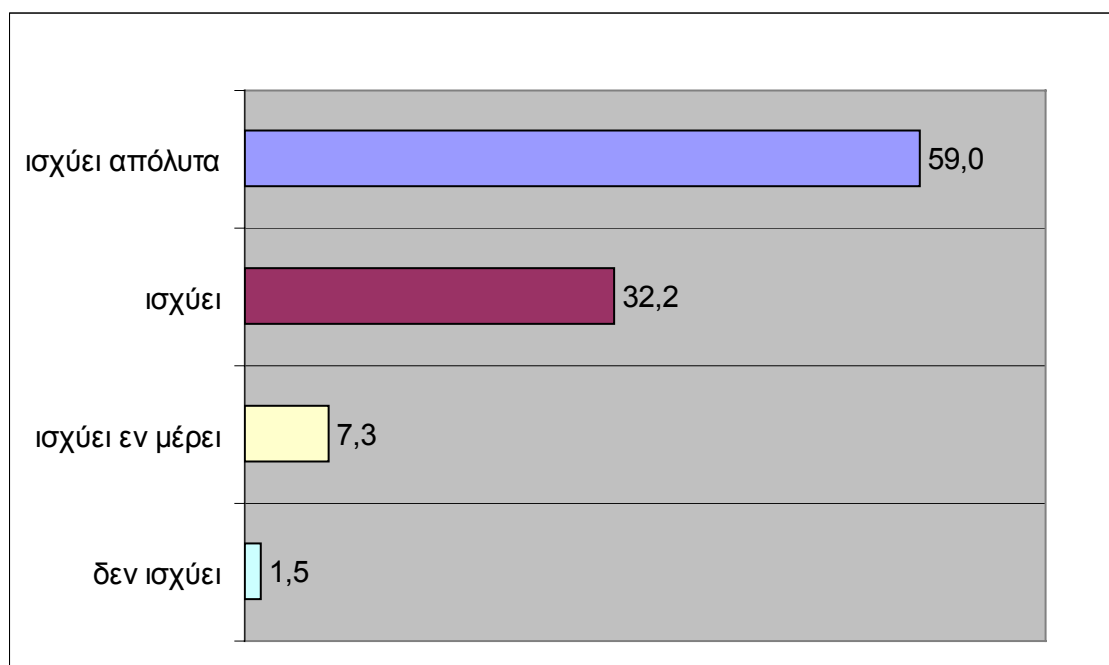
**Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση
ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας.
Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας,
για τους Μουσουλμάνους;**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	94	34,6
ισχύει	105	38,6
ισχύει εν μέρει	52	19,1
δεν ισχύει	21	7,7
σύνολο	272	100,0

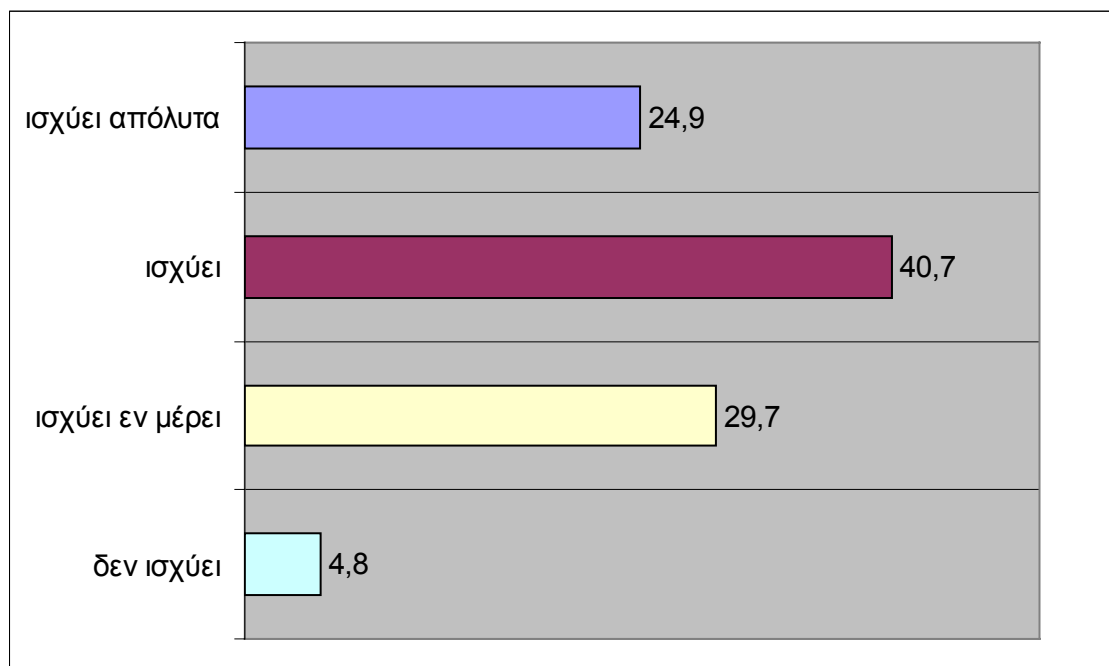
**Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση
ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας.
Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας,
για τους Αλβανούς;**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	161	59,0
ισχύει	88	32,2
ισχύει εν μέρει	20	7,3
δεν ισχύει	4	1,5
σύνολο	273	100,0

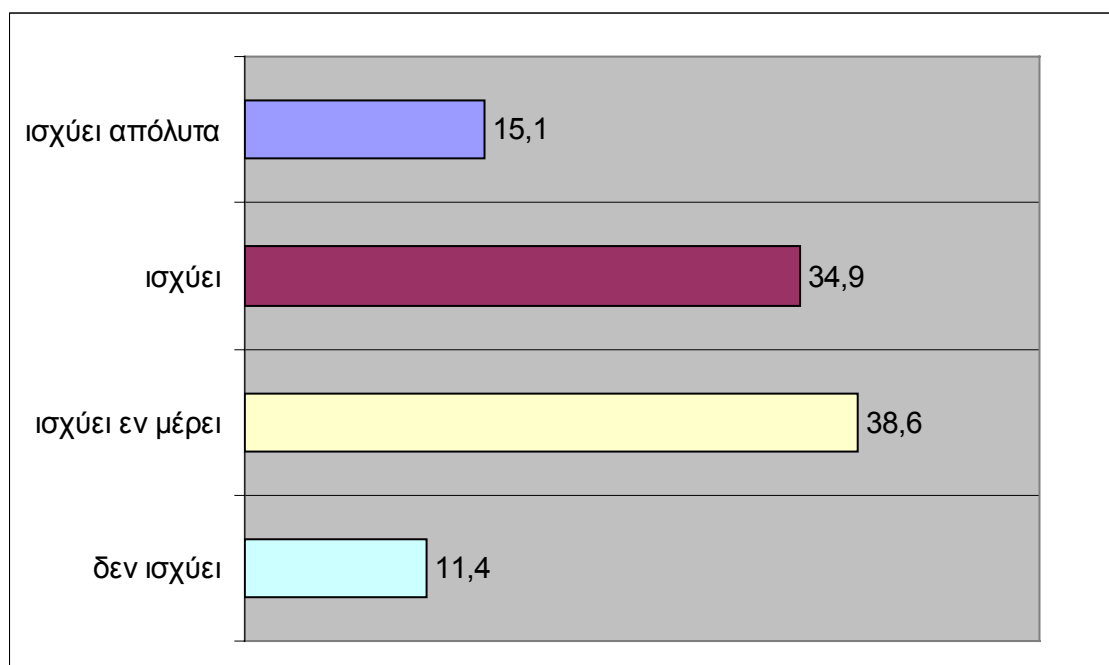
**Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση
ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας.
Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας,
για τους Βορειοηπειρώτες;**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	68	24,9
ισχύει	111	40,7
ισχύει εν μέρει	81	29,7
δεν ισχύει	13	4,8
σύνολο	273	100,0

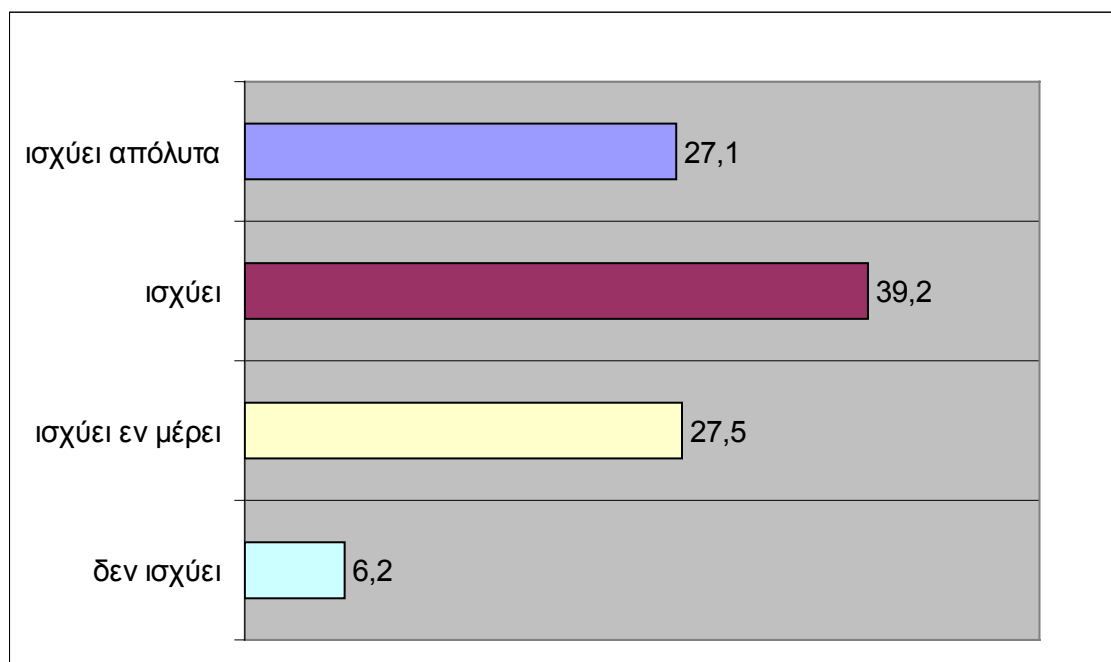
Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας. Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας, για τους Ελληνοπόντιους (παλιννοστούντες από περιοχές της πρώην Σοβιετικής Ένωσης);

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	41	15,1
ισχύει	95	34,9
ισχύει εν μέρει	105	38,6
δεν ισχύει	31	11,4
σύνολο	272	100,0

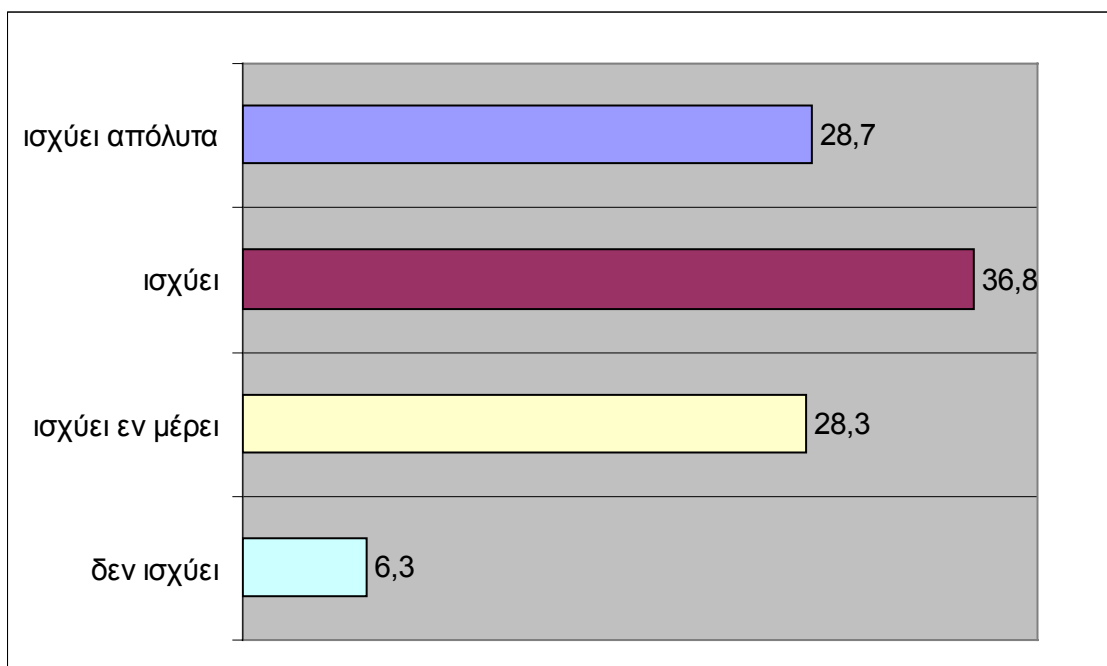
Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας. Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας, για τους μετανάστες από πρώην σοσιαλιστικές χώρες (π.χ. Πολωνοί, Ρουμάνοι);

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	74	27,1
ισχύει	107	39,2
ισχύει εν μέρει	75	27,5
δεν ισχύει	17	6,2
σύνολο	273	100,0

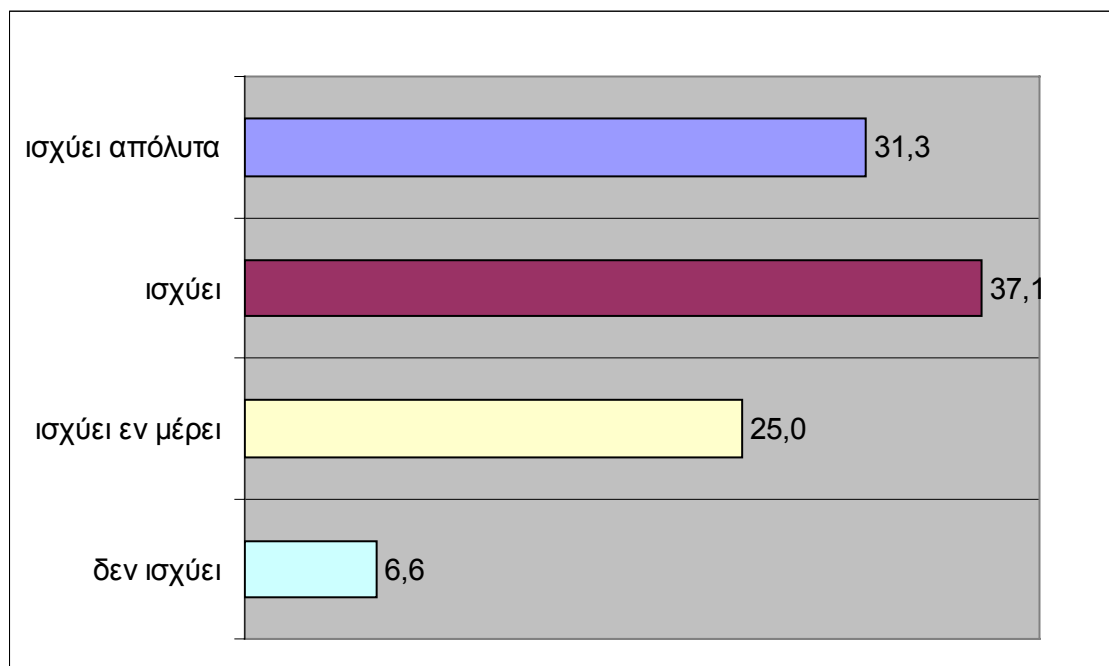
Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας. Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας, για τους μετανάστες από ασιατικές χώρες;

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	78	28,7
ισχύει	100	36,8
ισχύει εν μέρει	77	28,3
δεν ισχύει	17	6,3
σύνολο	272	100,0

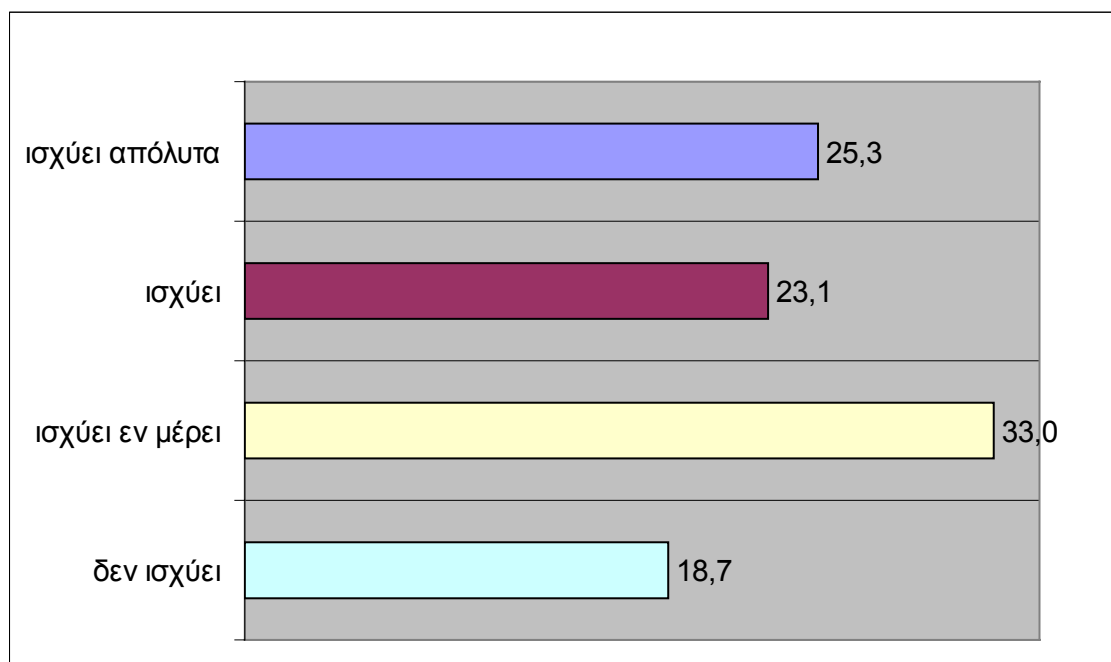
Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας. Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας, για τους μετανάστες από αφρικανικές χώρες;

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	85	31,3
ισχύει	101	37,1
ισχύει εν μέρει	68	25,0
δεν ισχύει	18	6,6
σύνολο	272	100,0

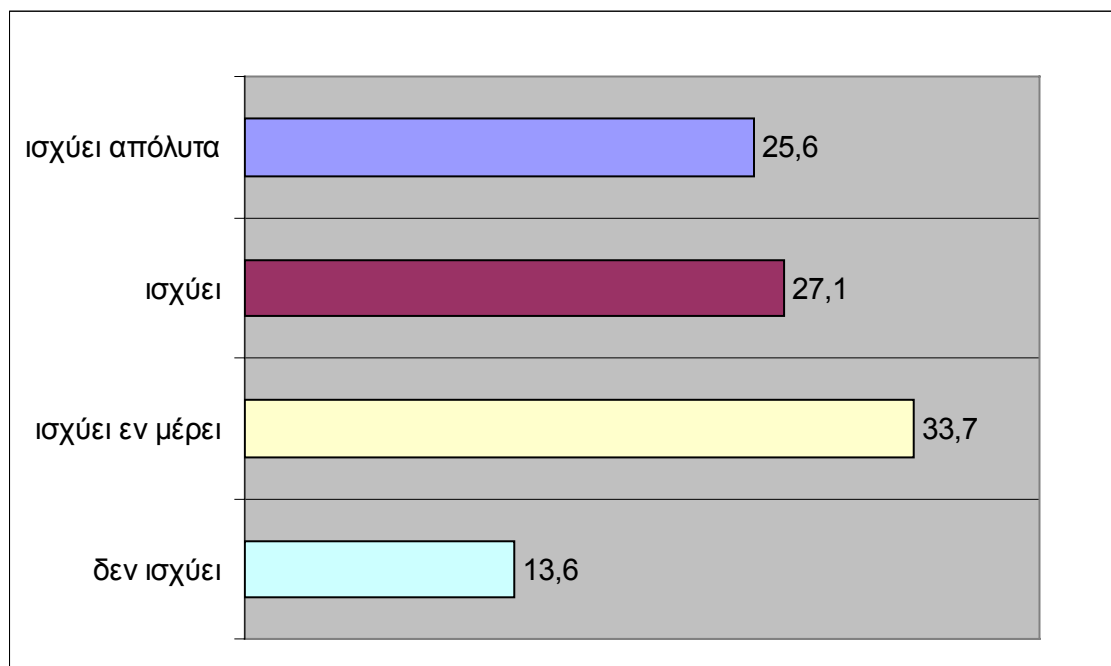
**Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση
ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας.
Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας,
για τους μάρτυρες του Ιεχωβά;**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	69	25,3
ισχύει	63	23,1
ισχύει εν μέρει	90	33,0
δεν ισχύει	51	18,7
σύνολο	273	100,0

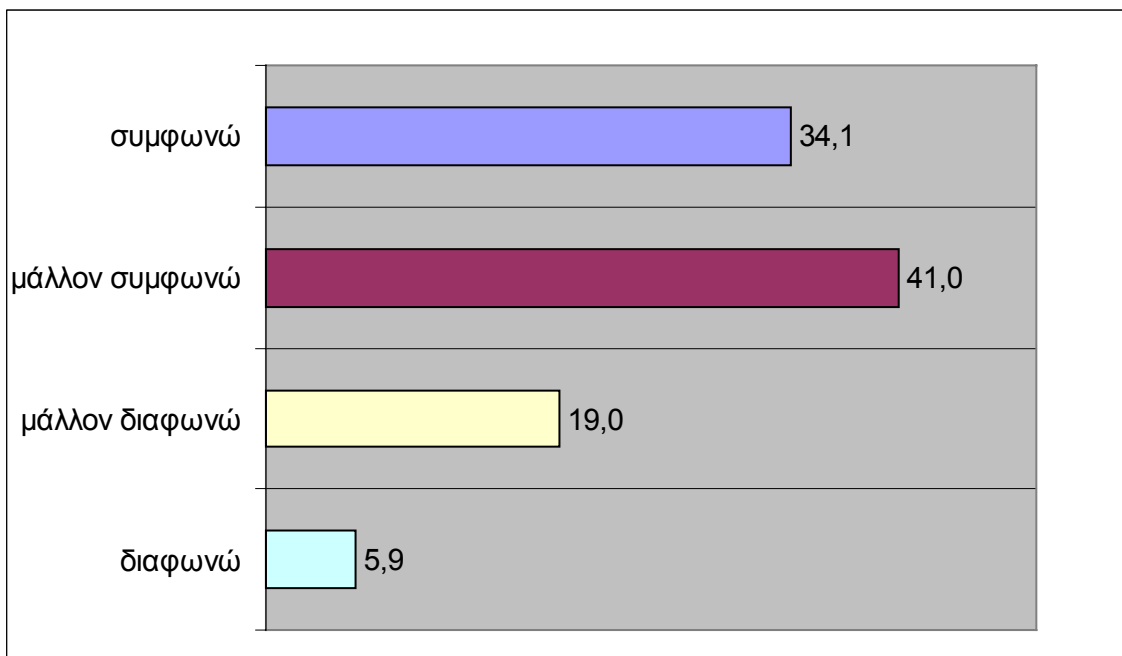
**Ορισμένες ομάδες ανθρώπων δίνουν την εντύπωση
ότι βρίσκονται στο περιθώριο της κοινωνίας μας.
Κατά πόσο ισχύει αυτό, κατά τη γνώμη σας,
για τα μέλη θρησκευτικών αιρέσεων;**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	70	25,6
ισχύει	74	27,1
ισχύει εν μέρει	92	33,7
δεν ισχύει	37	13,6
σύνολο	273	100,0

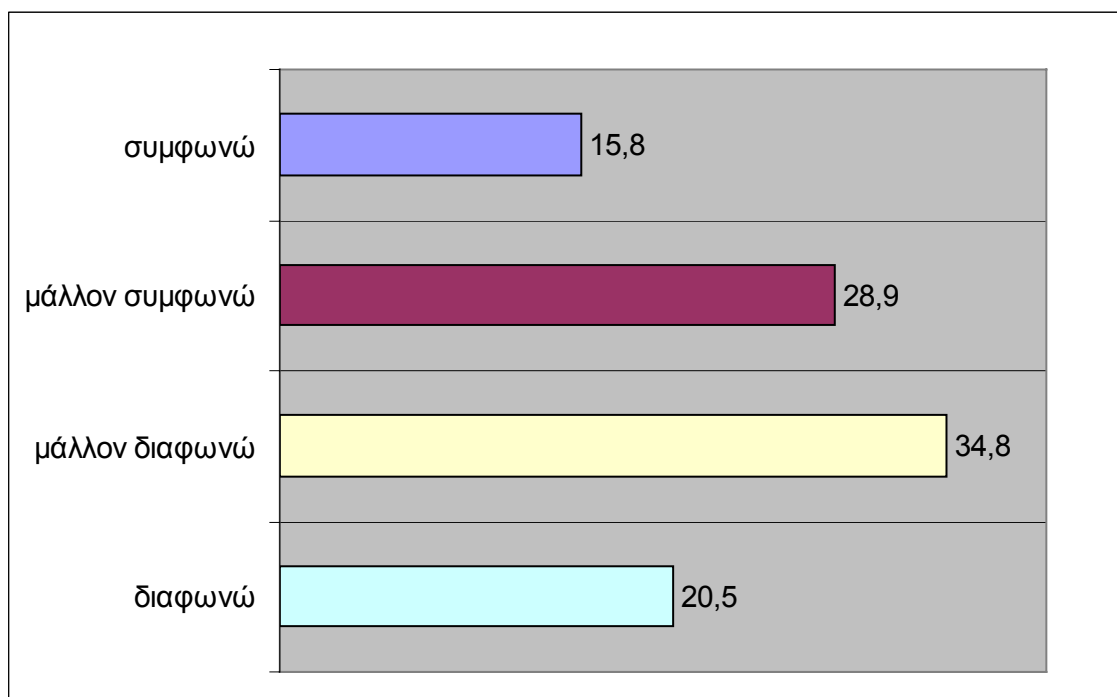
Οι Τσιγγάνοι βρίσκονται στο περιθώριο επειδή η κοινωνία μας είναι ρατσιστική

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	93	34,1
μάλλον συμφωνώ	112	41,0
μάλλον διαφωνώ	52	19,0
διαφωνώ	16	5,9
σύνολο	273	100,0

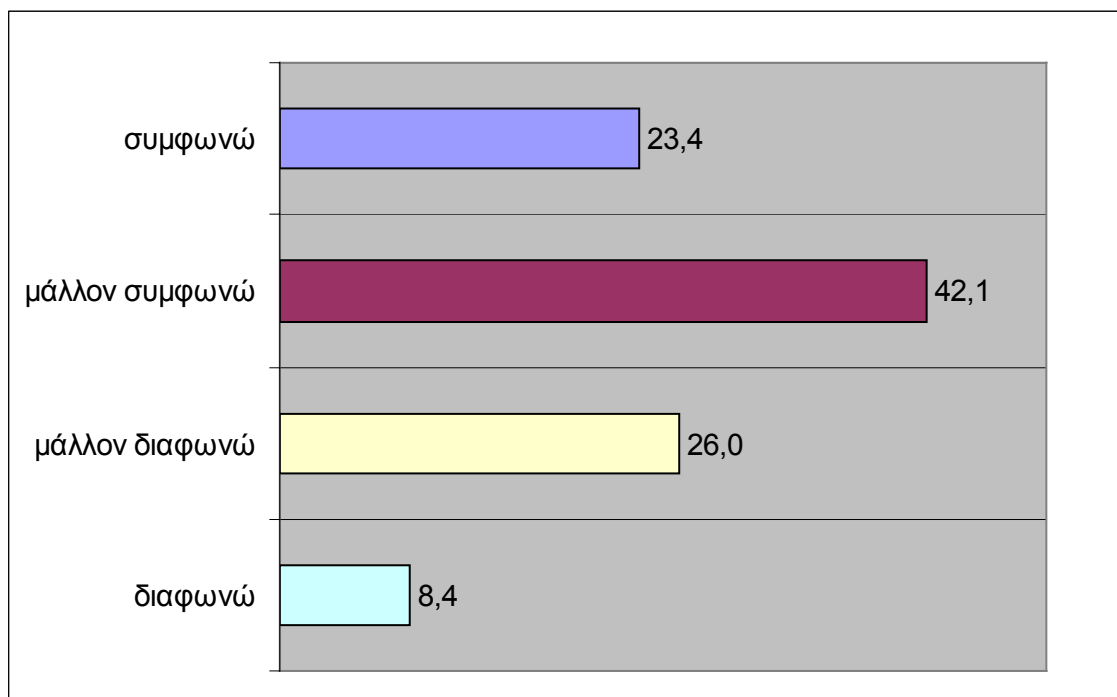
**Οι Τσιγγάνοι βρίσκονται στο περιθώριο
επειδή βλέπουν ότι ακόμη και αν προσπαθήσουν
να προσαρμοστούν, δεν θα γίνουν αποδεκτοί**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	43	15,8
μάλλον συμφωνώ	79	28,9
μάλλον διαφωνώ	95	34,8
διαφωνώ	56	20,5
σύνολο	273	100,0

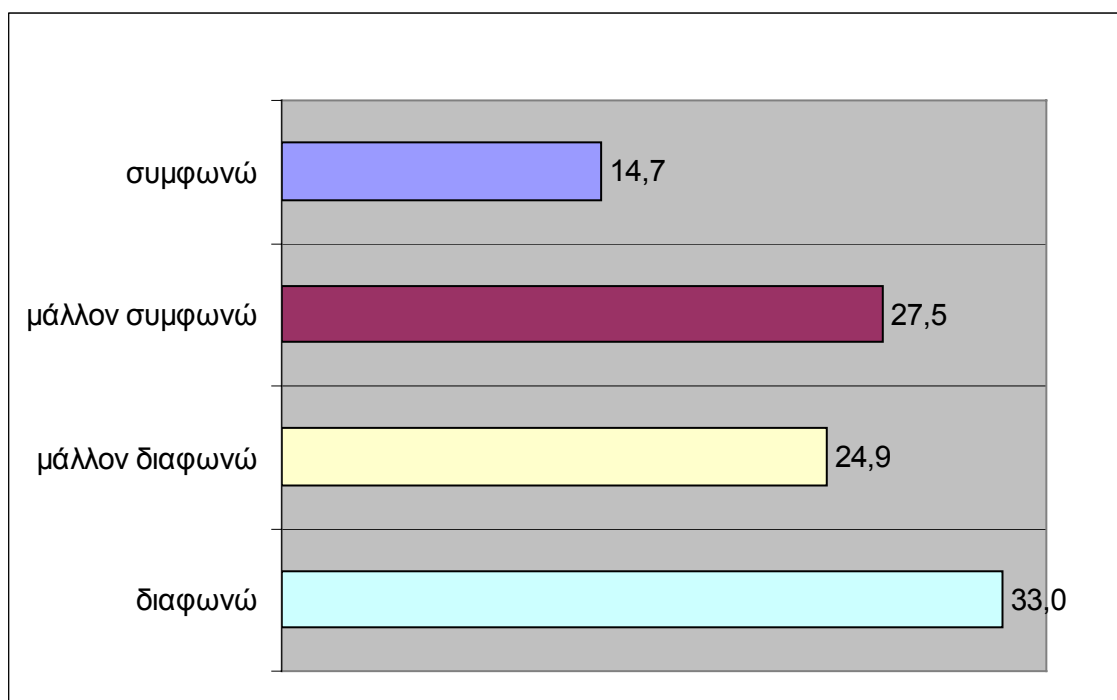
**Οι Τσιγγάνοι βρίσκονται στο περιθώριο
επειδή η κουλτούρα τους
δίνει έμφαση στην ελευθερία
και απεχθάνεται την τάξη και την πειθαρχία**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	64	23,4
μάλλον συμφωνώ	115	42,1
μάλλον διαφωνώ	71	26,0
διαφωνώ	23	8,4
σύνολο	273	100,0

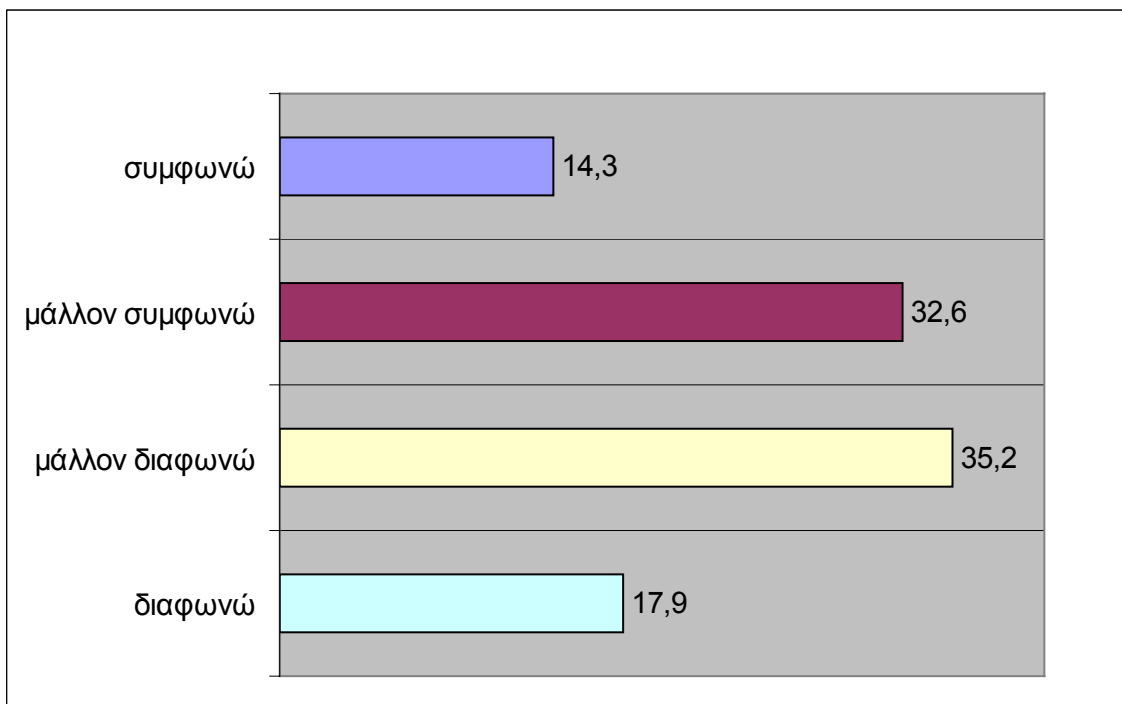
**Οι Τσιγγάνοι βρίσκονται στο περιθώριο
επειδή δεν διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα
ώστε να διεκδικήσουν
μια καλύτερη θέση στην αγορά εργασίας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	40	14,7
μάλλον συμφωνώ	75	27,5
μάλλον διαφωνώ	68	24,9
διαφωνώ	90	33,0
σύνολο	273	100,0

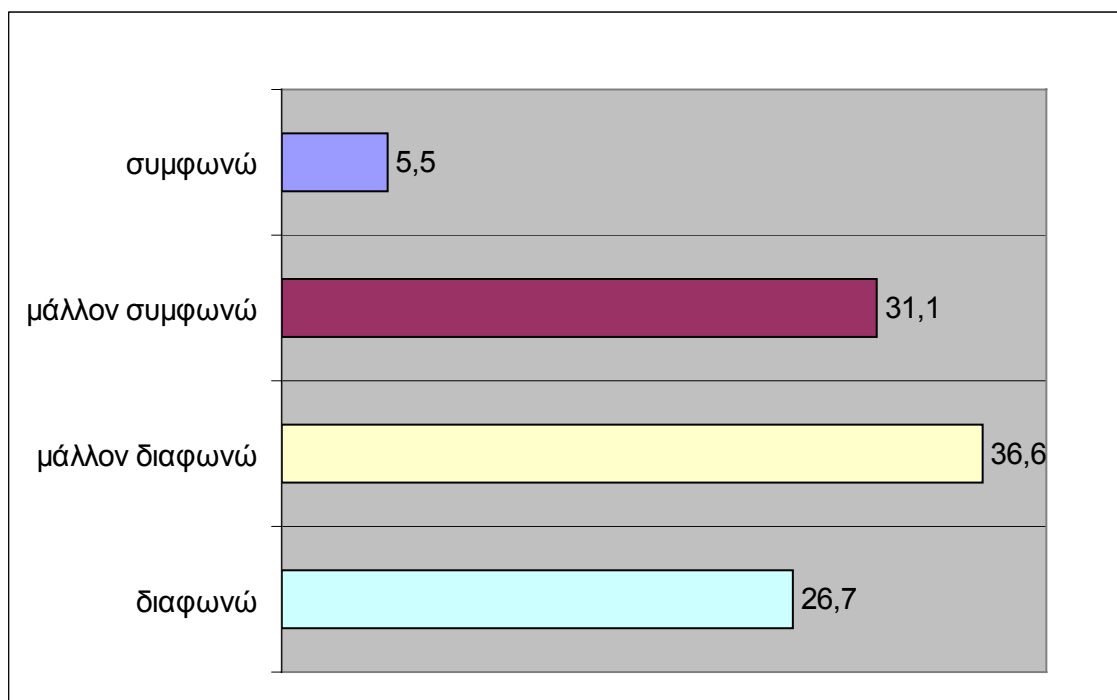
Οι Τσιγγάνοι βρίσκονται στο περιθώριο γιατί δεν τους αρέσει ο δικός μας τρόπος ζωής

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	39	14,3
μάλλον συμφωνώ	89	32,6
μάλλον διαφωνώ	96	35,2
διαφωνώ	49	17,9
σύνολο	273	100,0

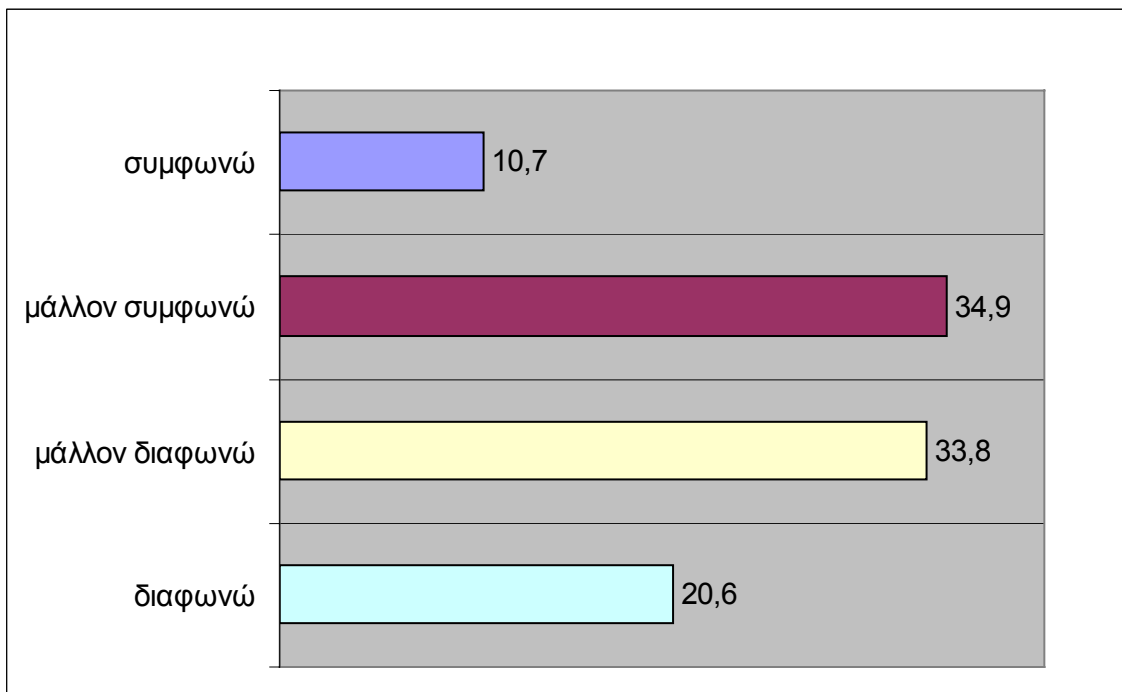
**Οι Τσιγγάνοι βρίσκονται στο περιθώριο
γιατί πιστεύουν στην αξία της αλληλεγγύης
και της αλληλοϋποστήριξης
και θέλουν να είναι μαζί**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	15	5,5
μάλλον συμφωνώ	85	31,1
μάλλον διαφωνώ	100	36,6
διαφωνώ	73	26,7
σύνολο	273	100,0

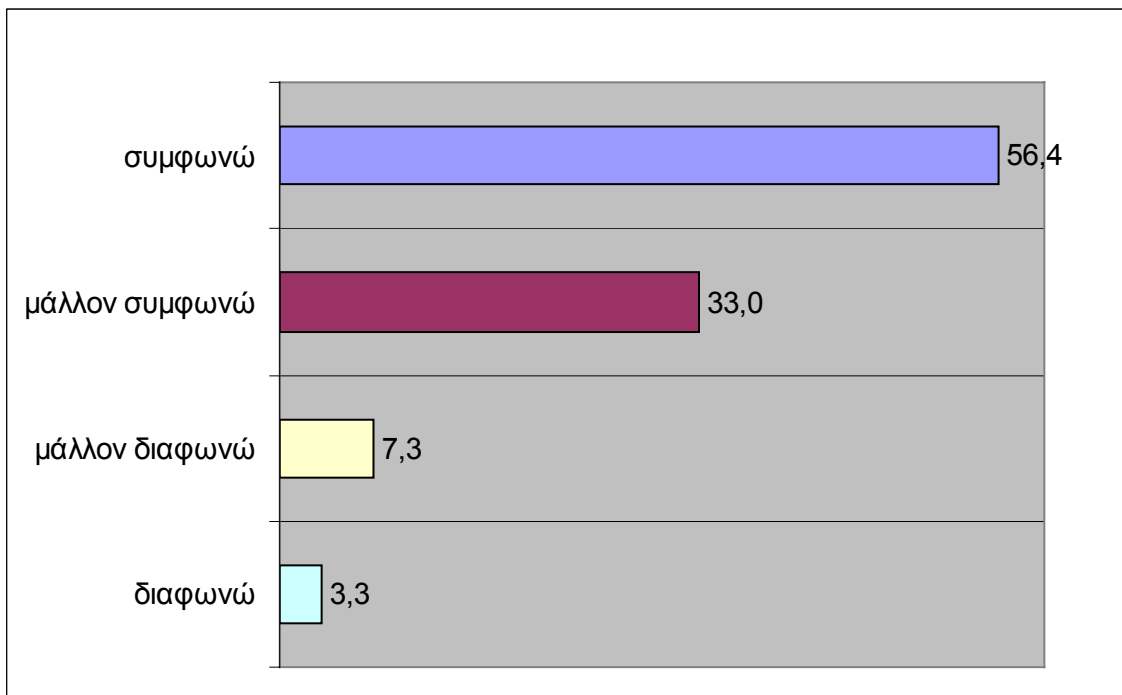
**Ορισμένοι Τσιγγάνοι
θέλουν την ένταξη στην κοινωνία,
αλλά φοβούνται μήπως οι υπόλοιποι
τους θεωρήσουν “προδότες”**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	29	10,7
μάλλον συμφωνώ	95	34,9
μάλλον διαφωνώ	92	33,8
διαφωνώ	56	20,6
σύνολο	272	100,0

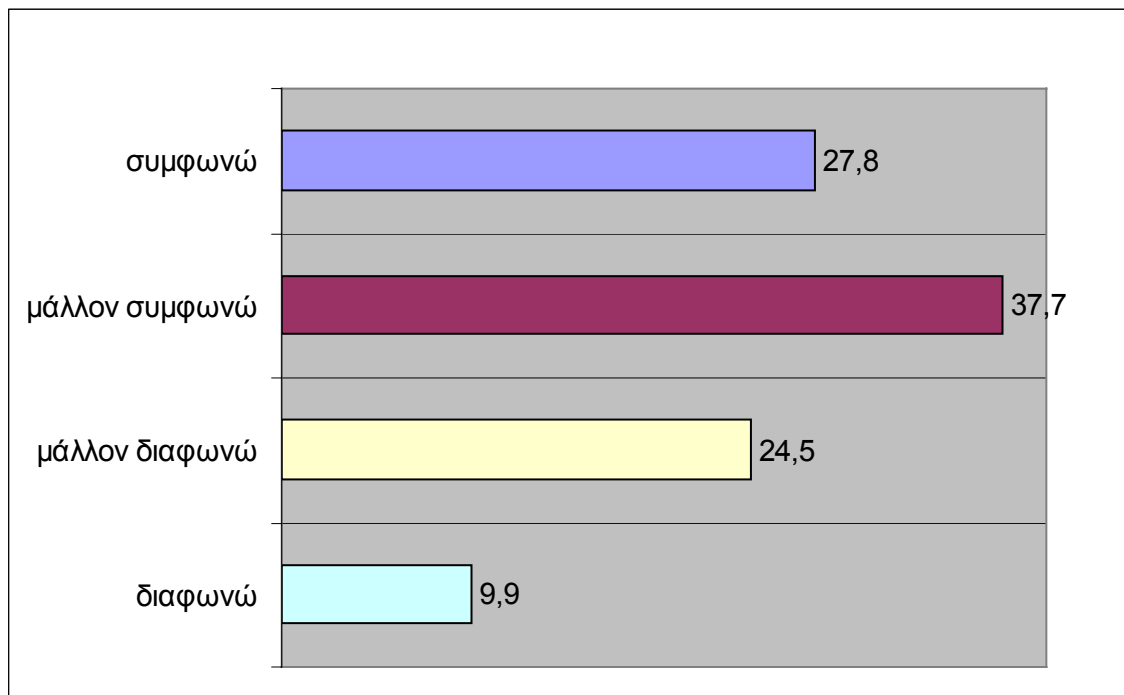
**Οι Τσιγγάνοι βρίσκονται στο περιθώριο
επειδή δεν υπάρχει κρατική μέριμνα,
ώστε να βοηθηθούν στην κοινωνική ένταξη**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	154	56,4
μάλλον συμφωνώ	90	33,0
μάλλον διαφωνώ	20	7,3
διαφωνώ	9	3,3
σύνολο	273	100,0

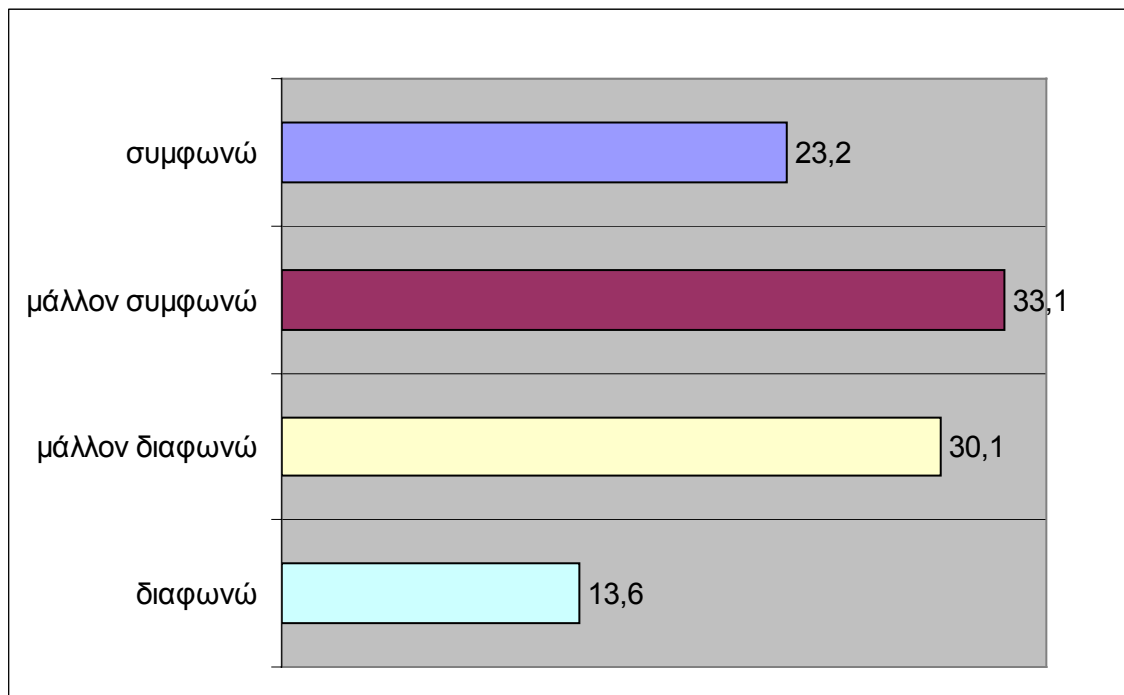
**Κατά βάθος όλοι οι Τσιγγάνοι
θα ήθελαν να είναι πετυχημένοι στη ζωή τους,
όπως κάθε σύγχρονος άνθρωπος.
Όμως δεν μπορούν να βγουν από το περιθώριο,
γιατί δεν διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	76	27,8
μάλλον συμφωνώ	103	37,7
μάλλον διαφωνώ	67	24,5
διαφωνώ	27	9,9
σύνολο	273	100,0

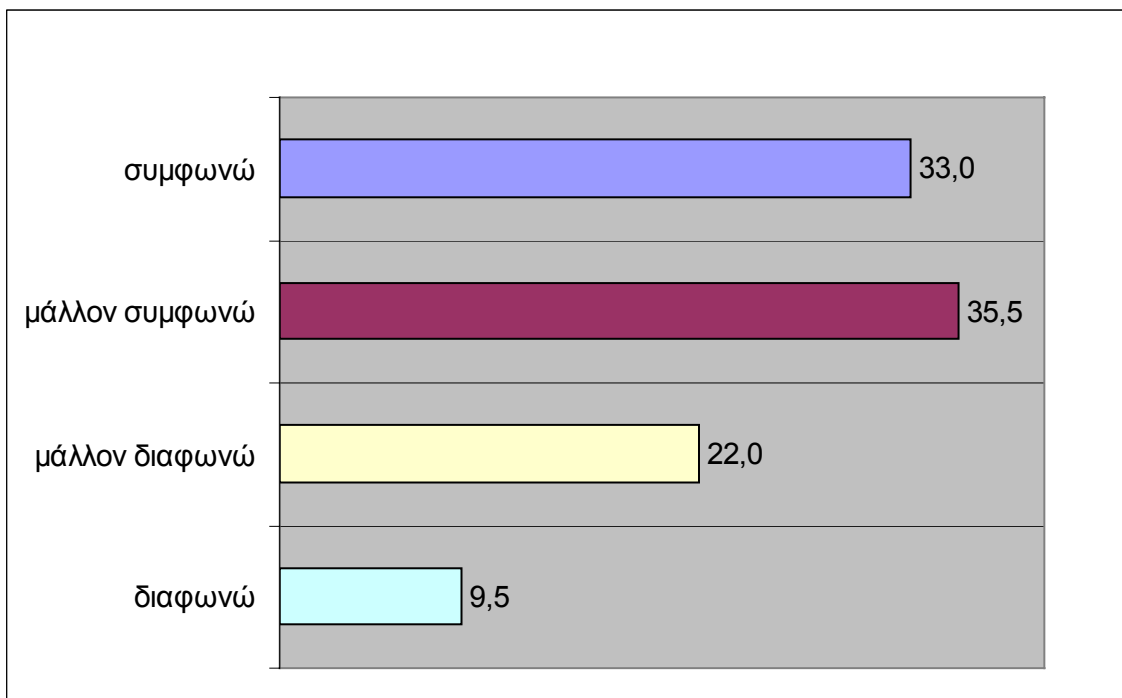
Αν η πολιτεία αποφάσιζε να διαθέσει χρήματα για να χτιστούν κατάλληλες κατοικίες για τους Τσιγγάνους και να διαμορφωθούν σωστά οι χώροι εγκατάστασής τους, εκείνοι θα άλλαζαν τρόπο ζωής και δεν θα ήταν πλέον στο περιθώριο

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	63	23,2
μάλλον συμφωνώ	90	33,1
μάλλον διαφωνώ	82	30,1
διαφωνώ	37	13,6
σύνολο	272	100,0

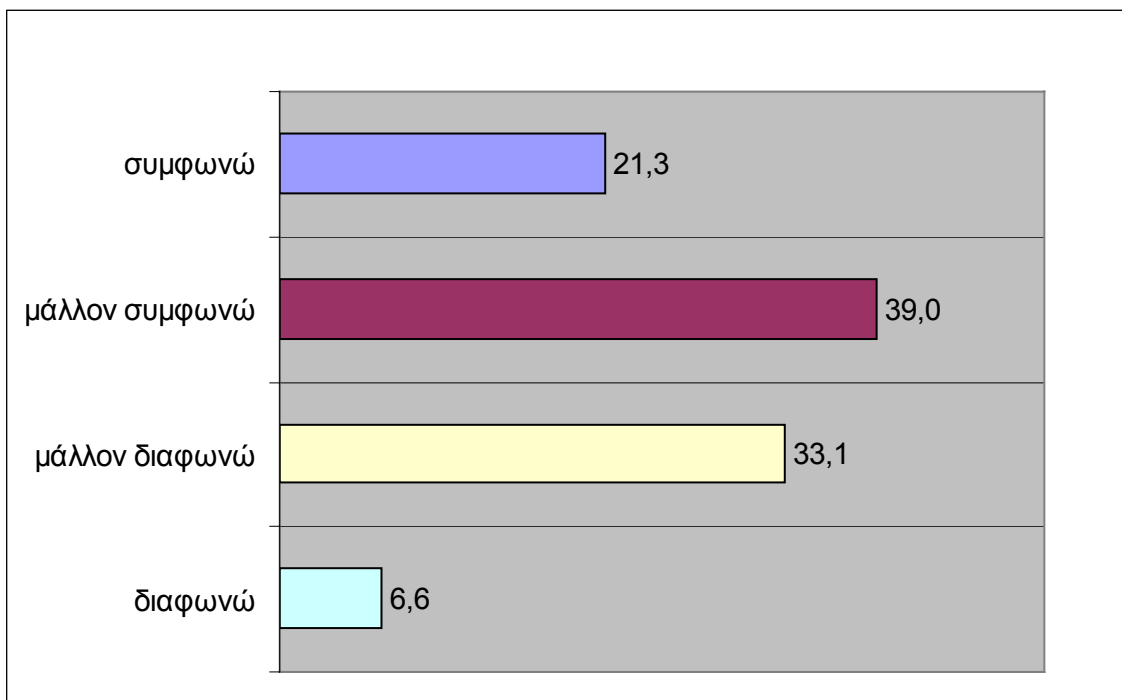
**Η απόφαση να βγεις από το περιθώριο σε
τελευταία ανάλυση είναι ατομική.
Όποιος πραγματικά θέλει να ενταχθεί στην
κοινωνία, τελικά βρίσκει τρόπους και τα καταφέρνει**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	90	33,0
μάλλον συμφωνώ	97	35,5
μάλλον διαφωνώ	60	22,0
διαφωνώ	26	9,5
σύνολο	273	100,0

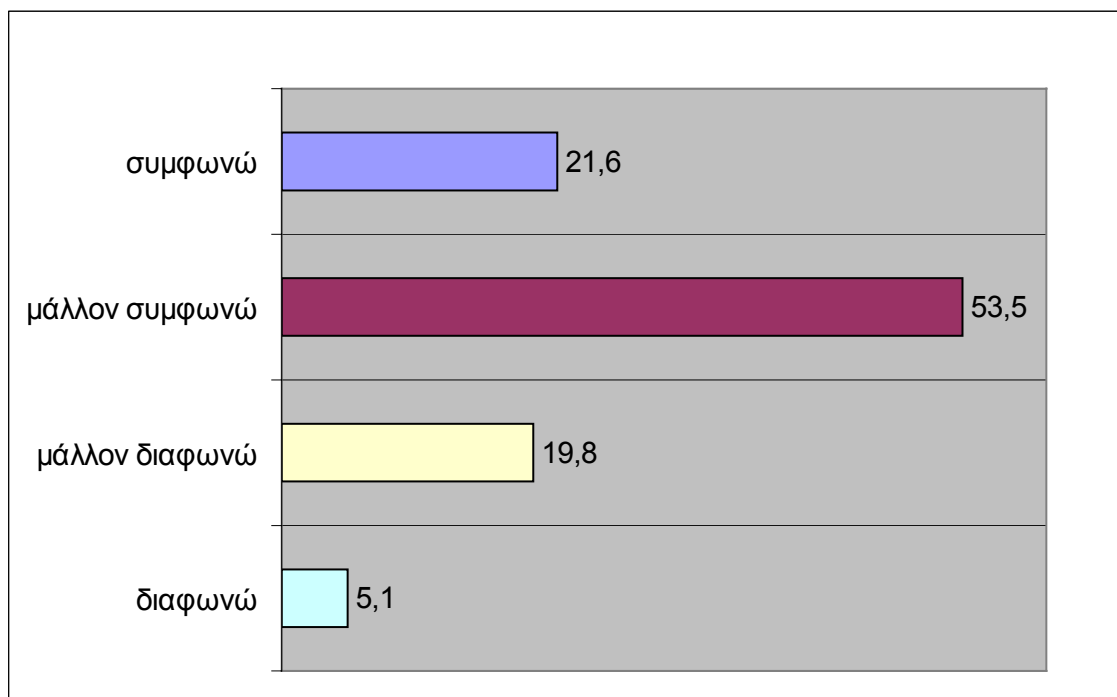
Οι Τσιγγάνοι έχουν συνηθίσει πλέον σε έναν τρόπο ζωής. Ακόμη και αν η πολιτεία διαθέσει πόρους για να βελτιώσει τις υλικές συνθήκες της ζωής τους, αυτοί θα συνεχίσουν να ζουν σύμφωνα με τις παραδοσιακές τους αξίες

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	58	21,3
μάλλον συμφωνώ	106	39,0
μάλλον διαφωνώ	90	33,1
διαφωνώ	18	6,6
σύνολο	272	100,0

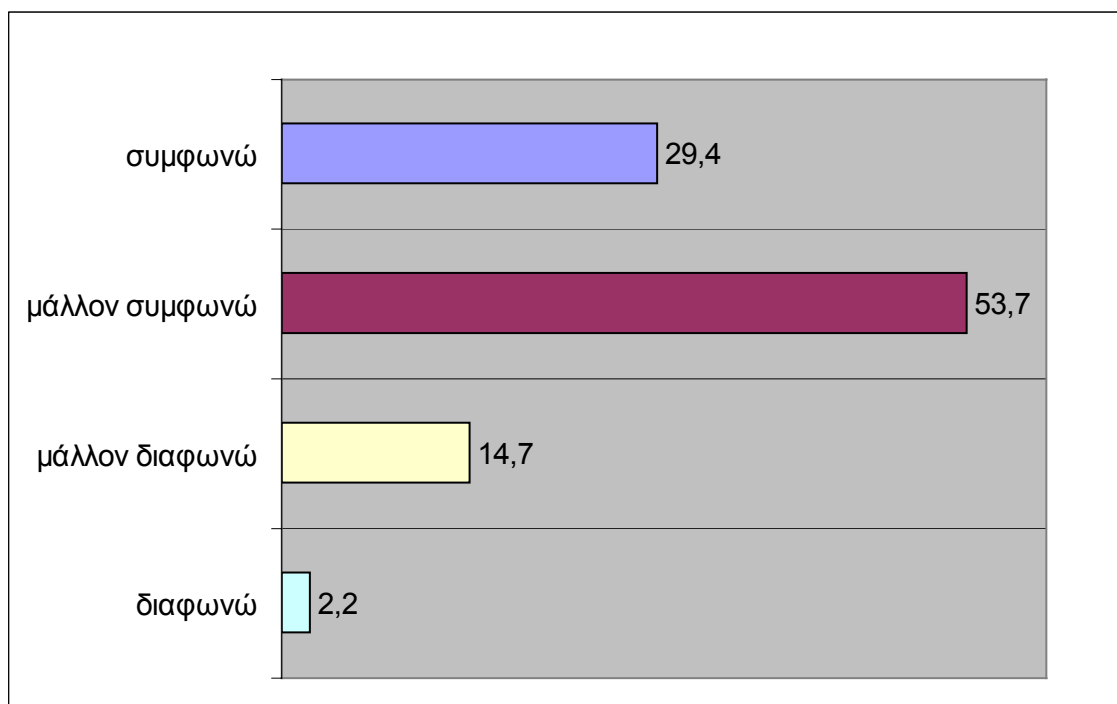
**Η καλύτερη λύση για τα παιδιά των Τσιγγάνων
είναι να προσαρμοστούν στις αξίες και τους
ρυθμούς της υπόλοιπης κοινωνίας,
για να μπορέσουν σιγά-σιγά να πετύχουν
κοινωνική αναγνώριση**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	59	21,6
μάλλον συμφωνώ	146	53,5
μάλλον διαφωνώ	54	19,8
διαφωνώ	14	5,1
σύνολο	273	100,0

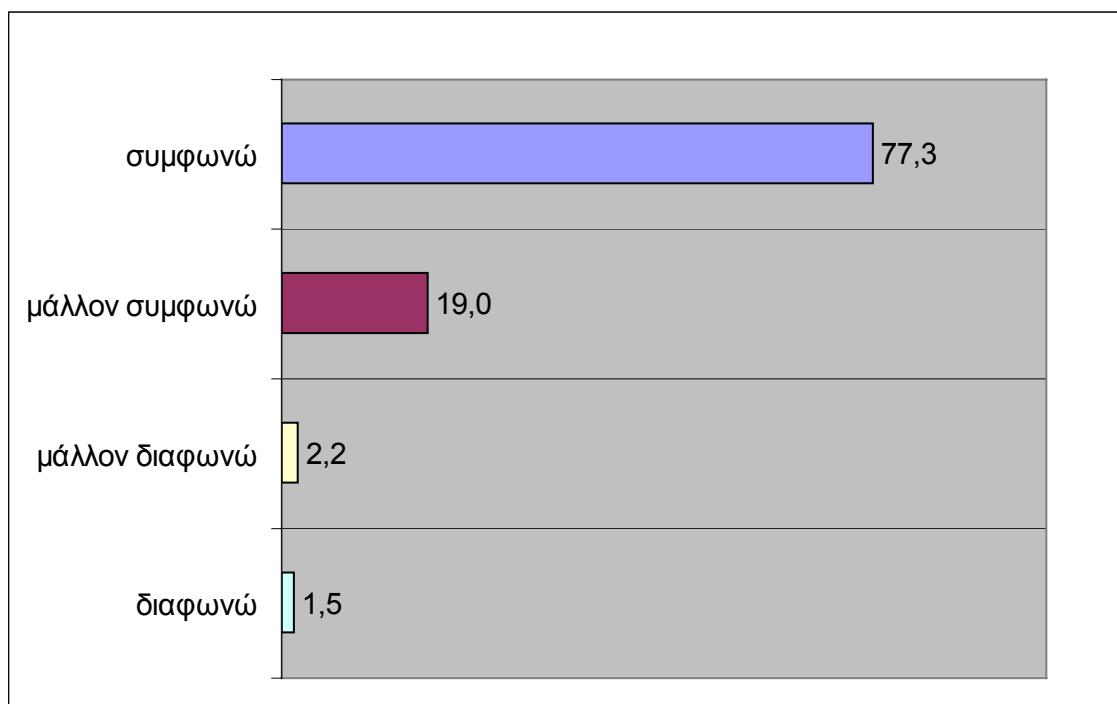
**Η καλύτερη λύση για τα παιδιά των Τσιγγάνων
είναι να προσανατολιστούν σιγά-σιγά
σε άλλα επαγγέλματα,
διαφορετικά από αυτά των γονιών τους**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	80	29,4
μάλλον συμφωνώ	146	53,7
μάλλον διαφωνώ	40	14,7
διαφωνώ	6	2,2
σύνολο	272	100,0

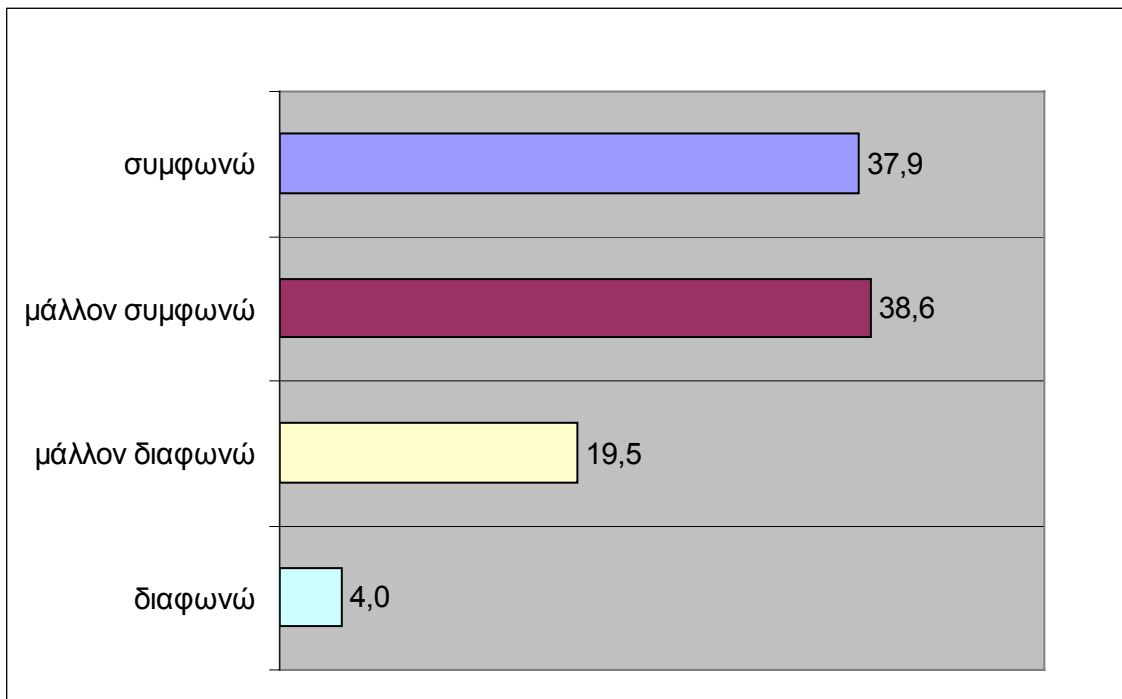
**Χωρίς εκπαιδευτικά εφόδια,
είναι αδύνατον για τα Τσιγγανόπουλα
να μπουν στο στίβο του ανταγωνισμού
με τους υπόλοιπους νέους και να προκόψουν**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	211	77,3
μάλλον συμφωνώ	52	19,0
μάλλον διαφωνώ	6	2,2
διαφωνώ	4	1,5
σύνολο	273	100,0

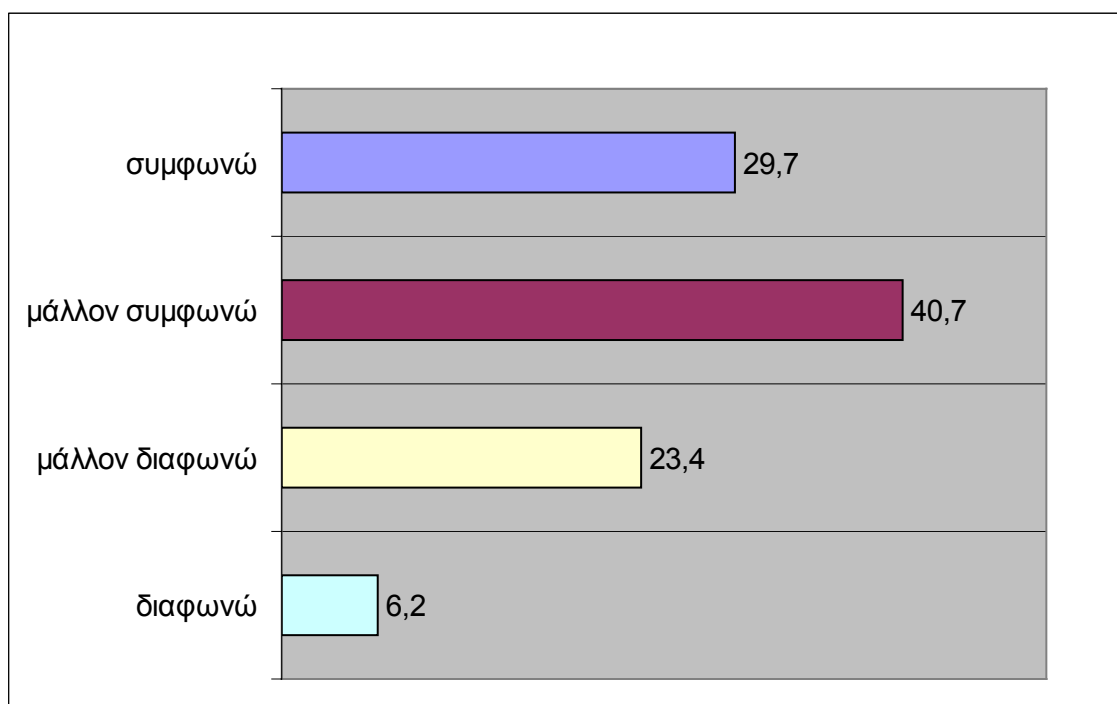
**Για τα Τσιγγανόπουλα
η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας
έχει απόλυτη προτεραιότητα**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	103	37,9
μάλλον συμφωνώ	105	38,6
μάλλον διαφωνώ	53	19,5
διαφωνώ	11	4,0
σύνολο	272	100,0

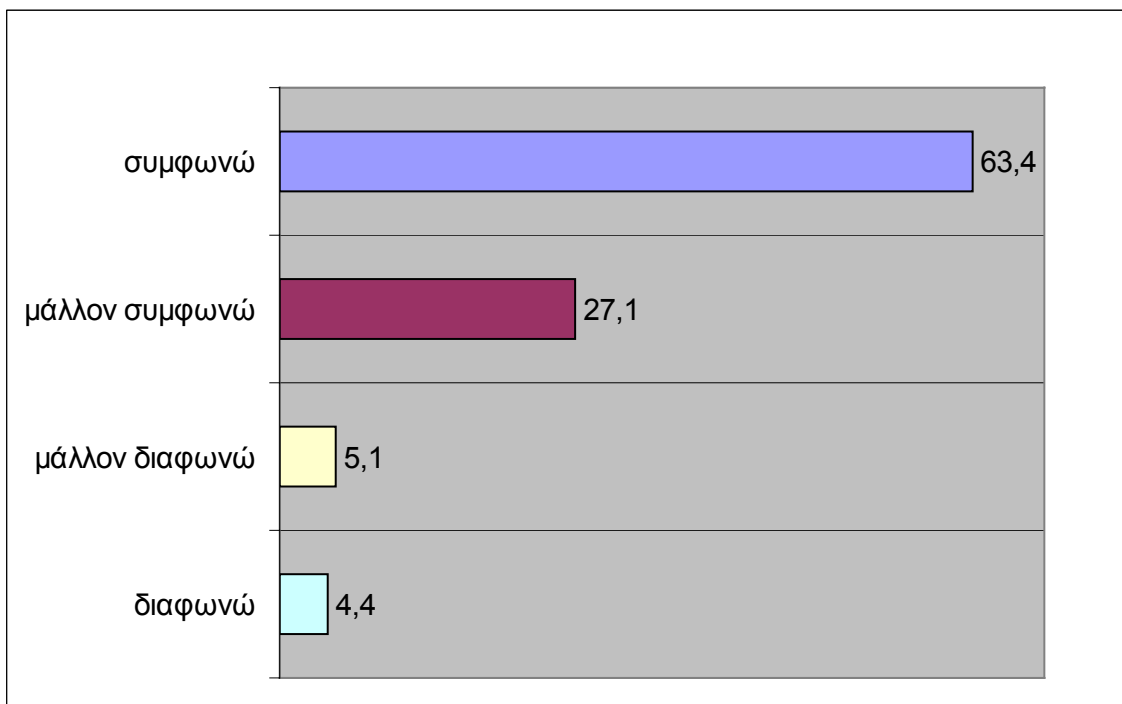
**Για τα Τσιγγανόπουλα η εκμάθηση της Romani
(γλώσσα των Τσιγγάνων)
με τη βοήθεια του επίσημου σχολείου
έχει προτεραιότητα
απέναντι σε οποιονδήποτε άλλο στόχο,
επειδή η διατήρηση της γλώσσας συνδέεται με τη
διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	81	29,7
μάλλον συμφωνώ	111	40,7
μάλλον διαφωνώ	64	23,4
διαφωνώ	17	6,2
σύνολο	273	100,0

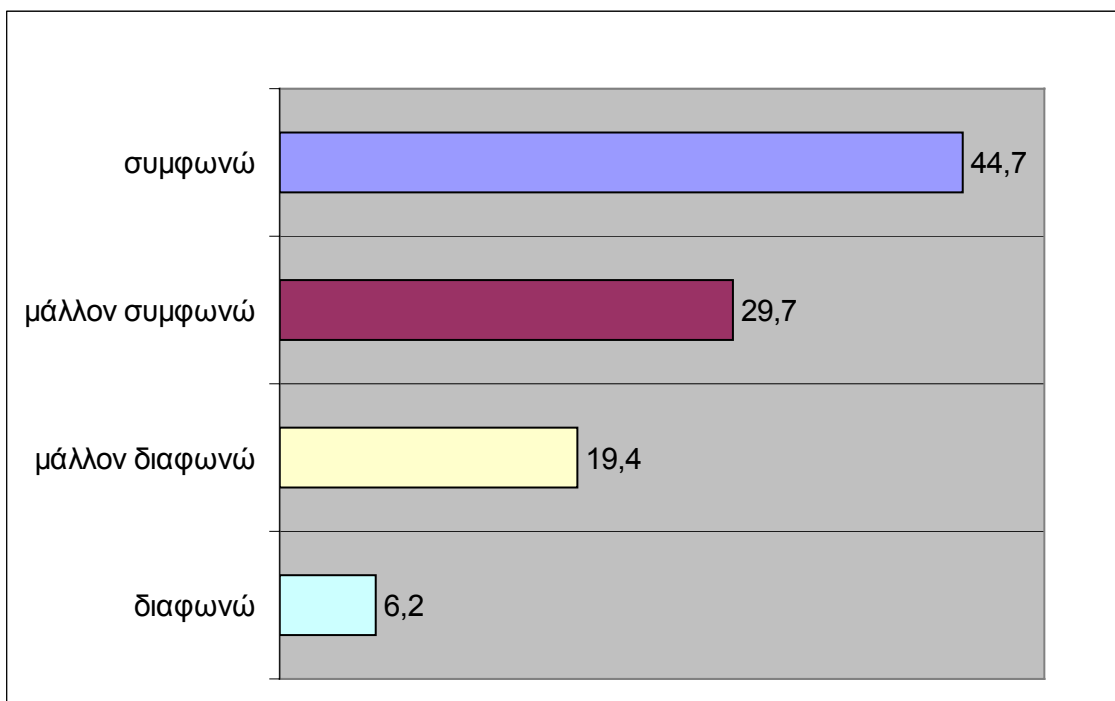
**Η καλύτερη λύση για τα Τσιγγανόπουλο
θα ήταν ένα δίγλωσσο σχολείο στο οποίο
διδάσκονται ισότιμα η Ελληνική και η Romani**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	173	63,4
μάλλον συμφωνώ	74	27,1
μάλλον διαφωνώ	14	5,1
διαφωνώ	12	4,4
σύνολο	273	100,0

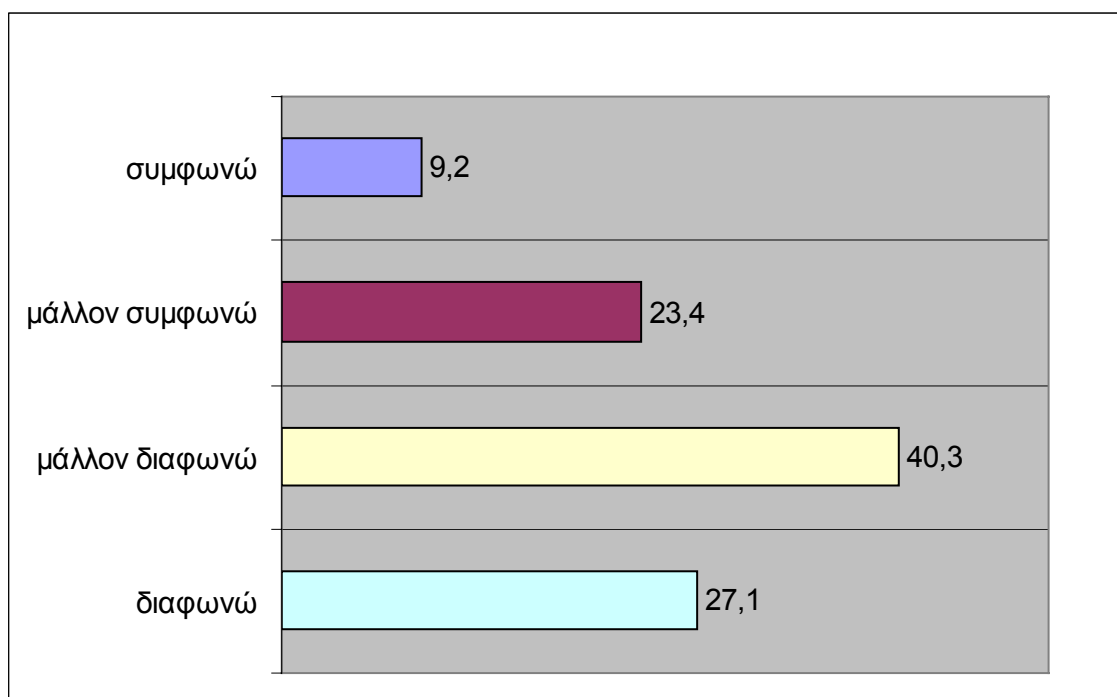
**Η ίδρυση και λειτουργία ειδικών σχολείων
για τα Τσιγγανόπουλα
κοντά σε περιοχές όπου κατοικούν Τσιγγάνοι
είναι η καλύτερη λύση στο πρόβλημα
της εκπαίδευσης των Τσιγγανοπαίδων**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	122	44,7
μάλλον συμφωνώ	81	29,7
μάλλον διαφωνώ	53	19,4
διαφωνώ	17	6,2
σύνολο	273	100,0

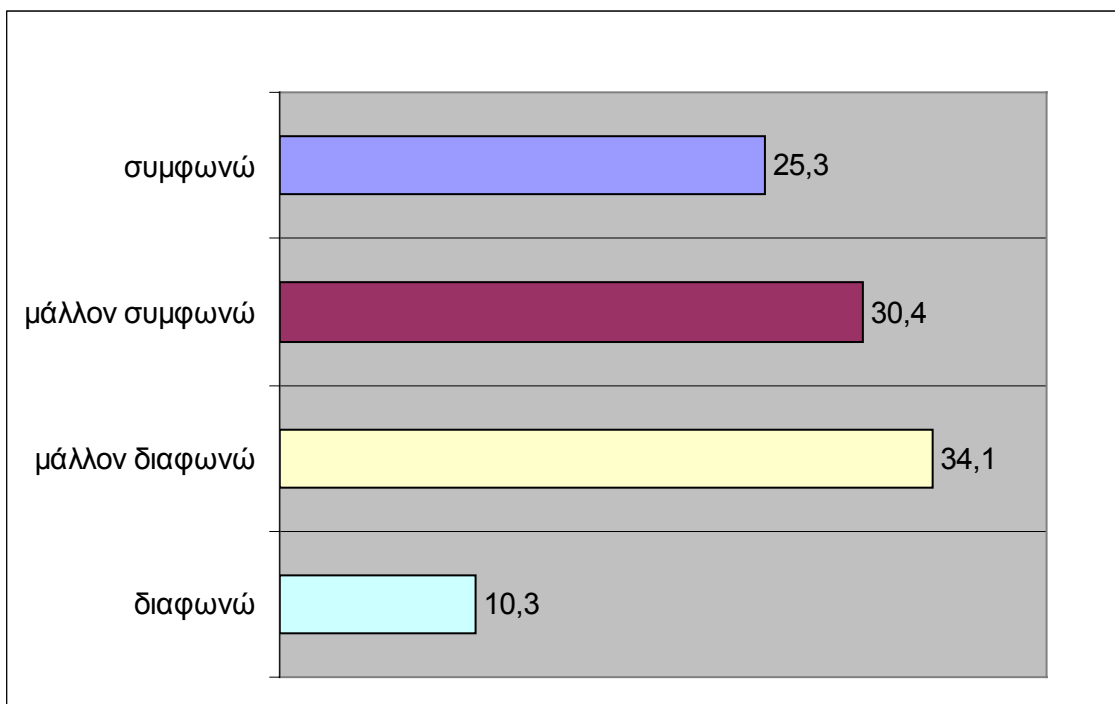
Η ίδρυση και η λειτουργία σχολείων με μικτό μαθητικό πληθυσμό προερχόμενο από διάφορες εθνοπολιτισμικές ομάδες (π.χ. Τσιγγανόπαιδες, Αλβανόπουλα, Βορειοηπειρώτες, Ελληνοπόντιοι, Παλινοστούντες κ.α.) είναι η καλύτερη λύση στο πρόβλημα της εκπαίδευσης των Τσιγγανοπαίδων

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	25	9,2
μάλλον συμφωνώ	64	23,4
μάλλον διαφωνώ	110	40,3
διαφωνώ	74	27,1
σύνολο	273	100,0

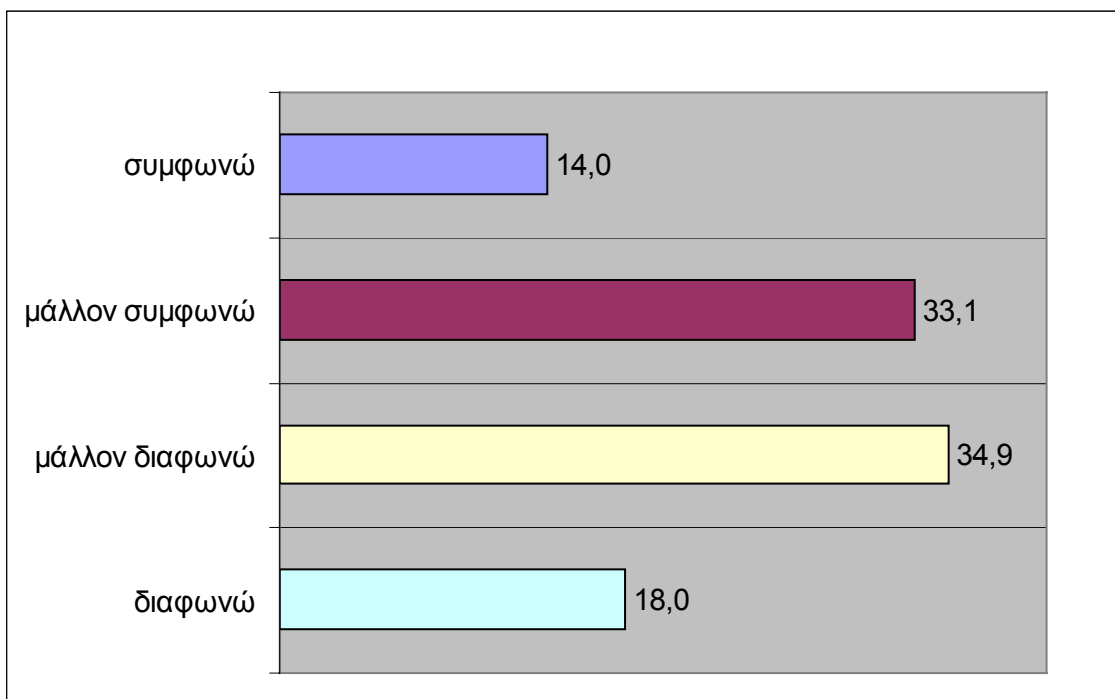
**Η ένταξη των Τσιγγανοπαίδων
στα κανονικά σχολεία που λειτουργούν κοντά στις
περιοχές κατοικίας των Τσιγγάνων
είναι η καλύτερη λύση στο πρόβλημα
της εκπαίδευσης των Τσιγγανοπαίδων**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	69	25,3
μάλλον συμφωνώ	83	30,4
μάλλον διαφωνώ	93	34,1
διαφωνώ	28	10,3
σύνολο	273	100,0

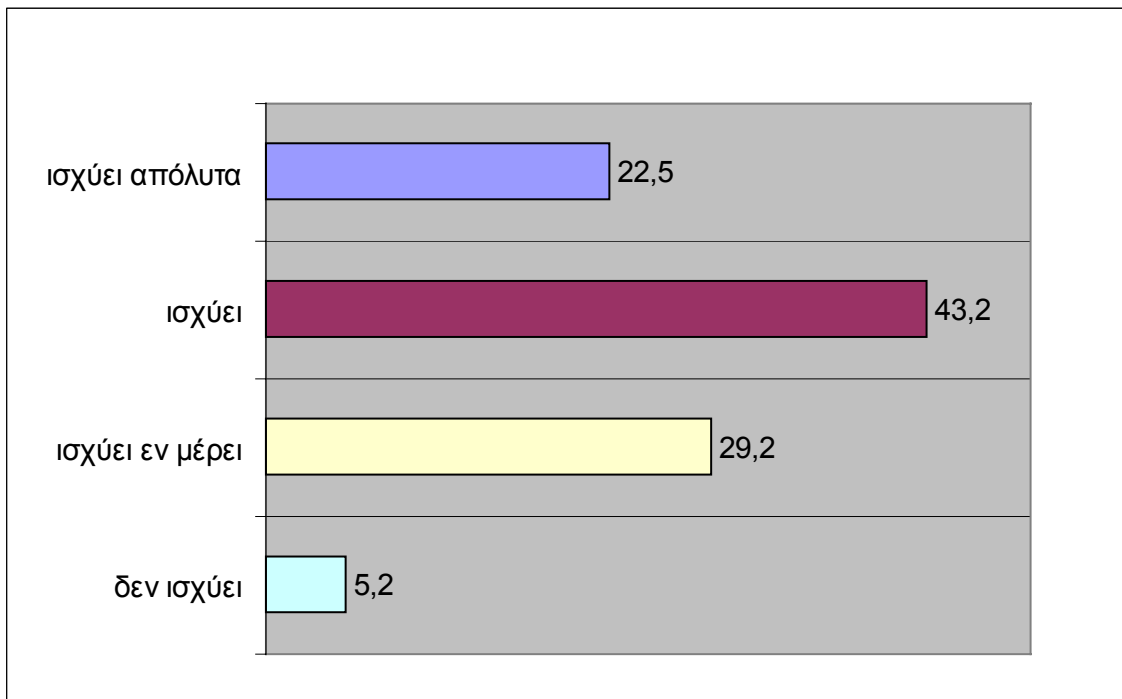
Σε πολλές περιπτώσεις η καλύτερη λύση στο πρόβλημα της εκπαίδευσης των Τσιγγανοπαίδων είναι η μετακίνηση εκπαιδευτικών στους οικισμούς ή τους καταυλισμούς και η επιτόπια διδασκαλία με τη βοήθεια κατάλληλου διδακτικού υλικού

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	38	14,0
μάλλον συμφωνώ	90	33,1
μάλλον διαφωνώ	95	34,9
διαφωνώ	49	18,0
σύνολο	272	100,0

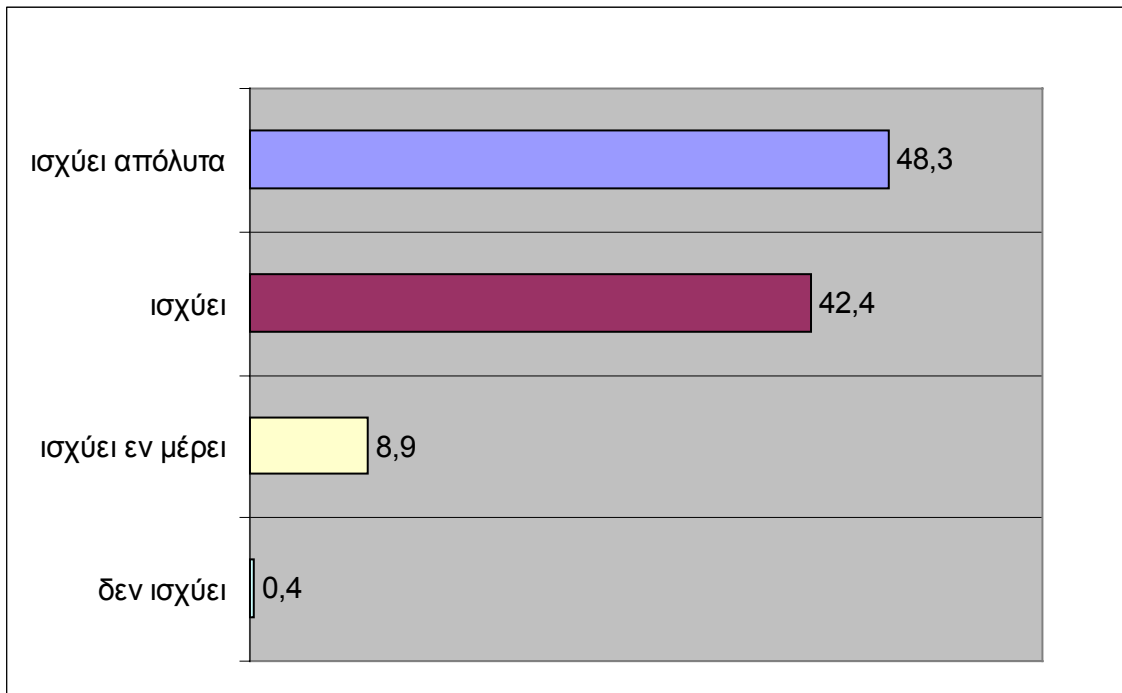
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν διαφορετικές αξίες
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	61	22,5
ισχύει	117	43,2
ισχύει εν μέρει	79	29,2
δεν ισχύει	14	5,2
σύνολο	271	100,0

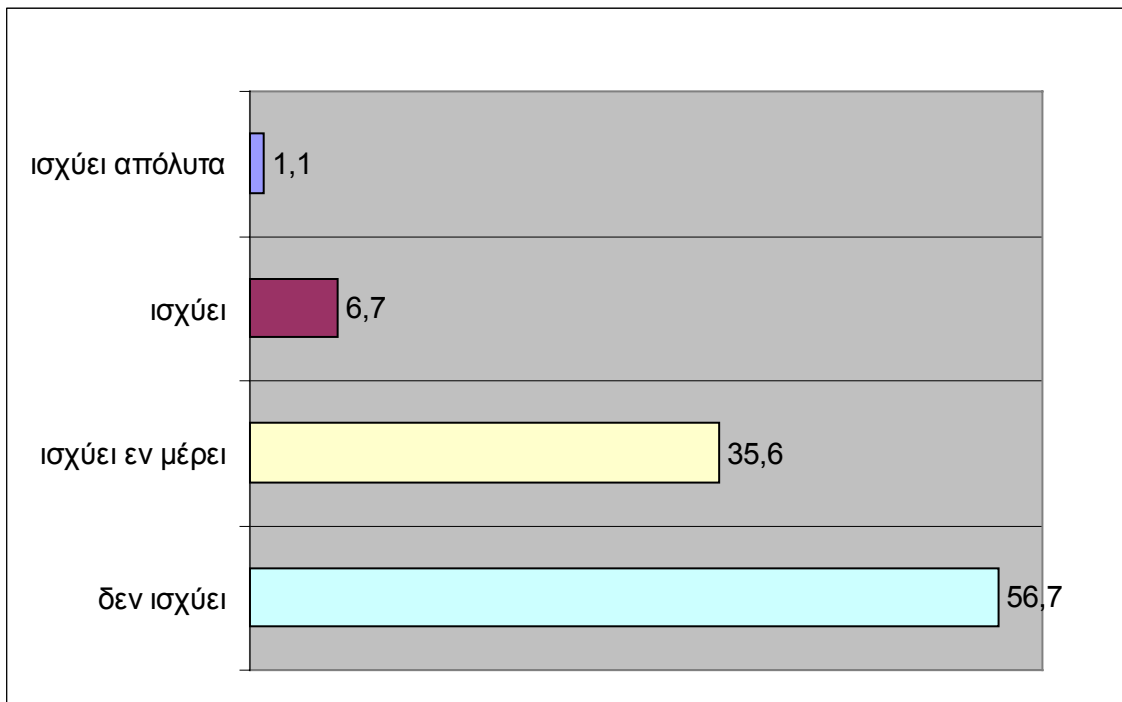
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν διαφορετική νοοτροπία
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	131	48,3
ισχύει	115	42,4
ισχύει εν μέρει	24	8,9
δεν ισχύει	1	0,4
σύνολο	271	100,0

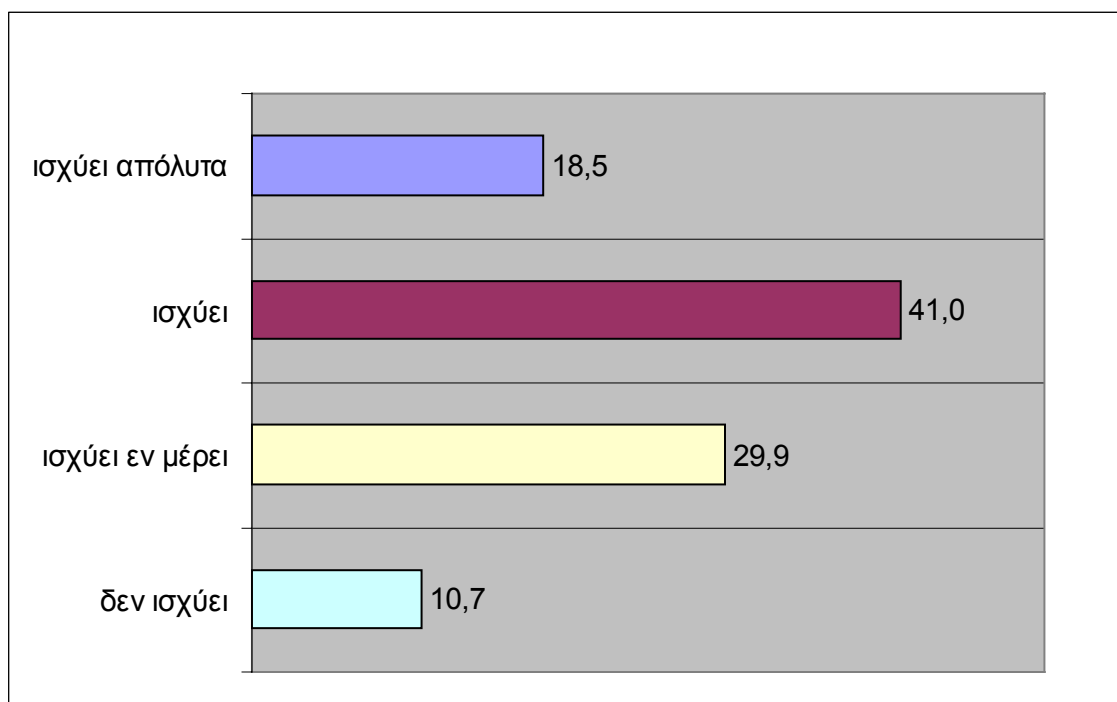
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο εργατικοί
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	3	1,1
ισχύει	18	6,7
ισχύει εν μέρει	96	35,6
δεν ισχύει	153	56,7
σύνολο	270	100,0

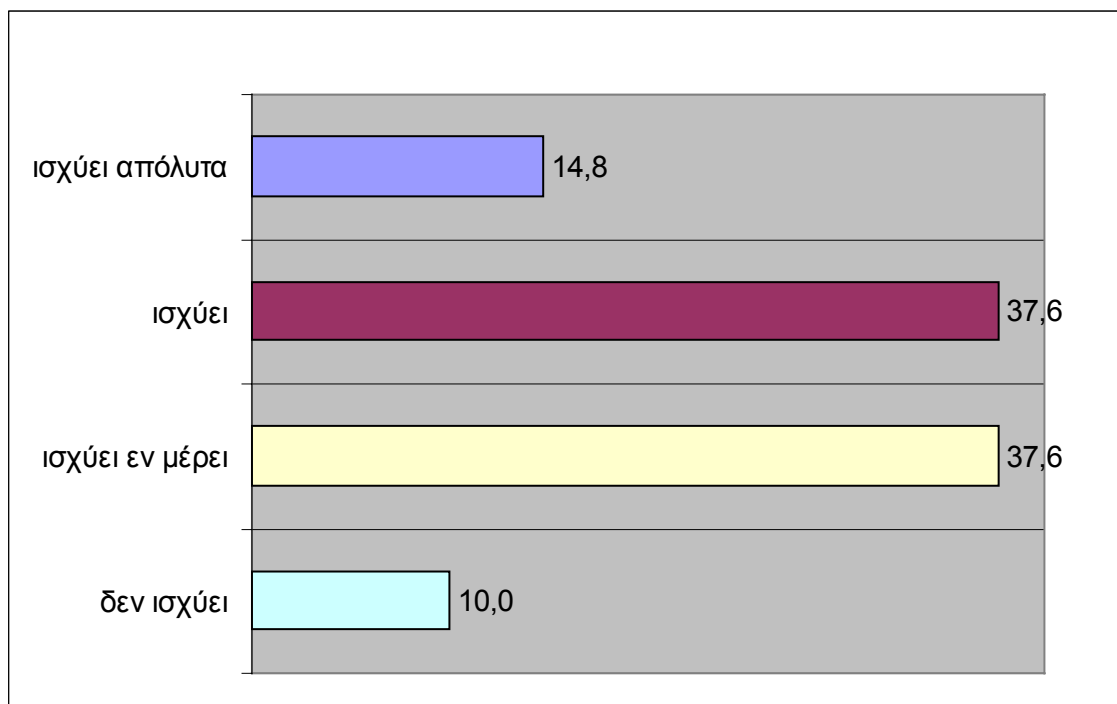
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν διαφορετικό χαρακτήρα
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	50	18,5
ισχύει	111	41,0
ισχύει εν μέρει	81	29,9
δεν ισχύει	29	10,7
σύνολο	271	100,0

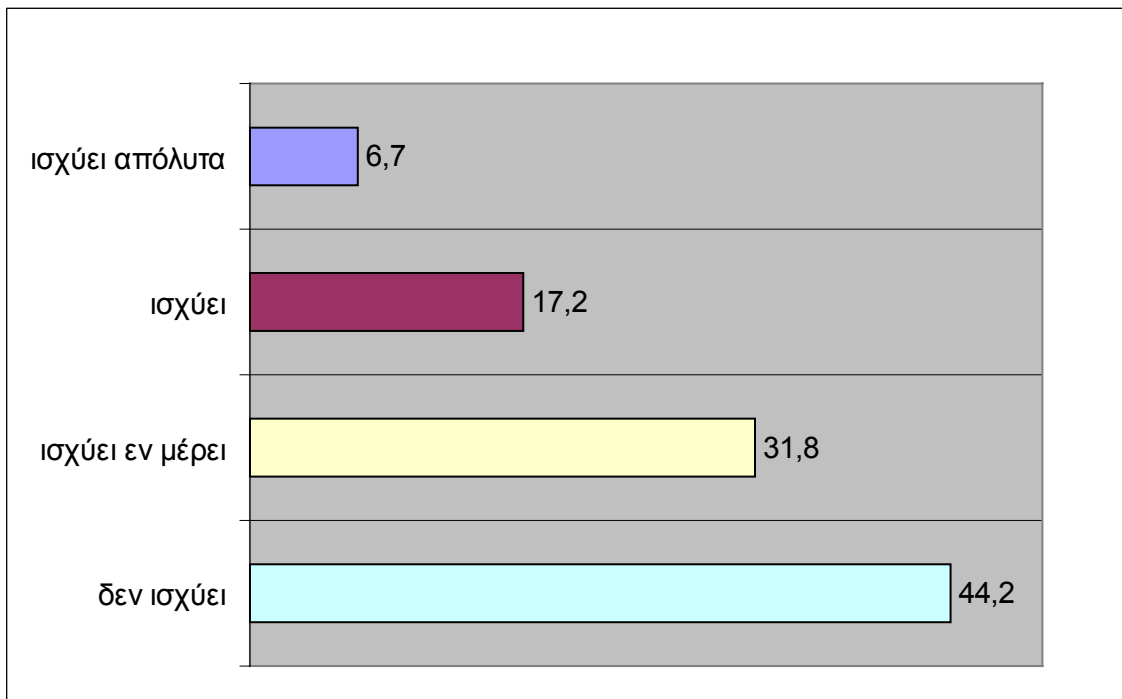
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν διαφορετική μουσική
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	40	14,8
ισχύει	102	37,6
ισχύει εν μέρει	102	37,6
δεν ισχύει	27	10,0
σύνολο	271	100,0

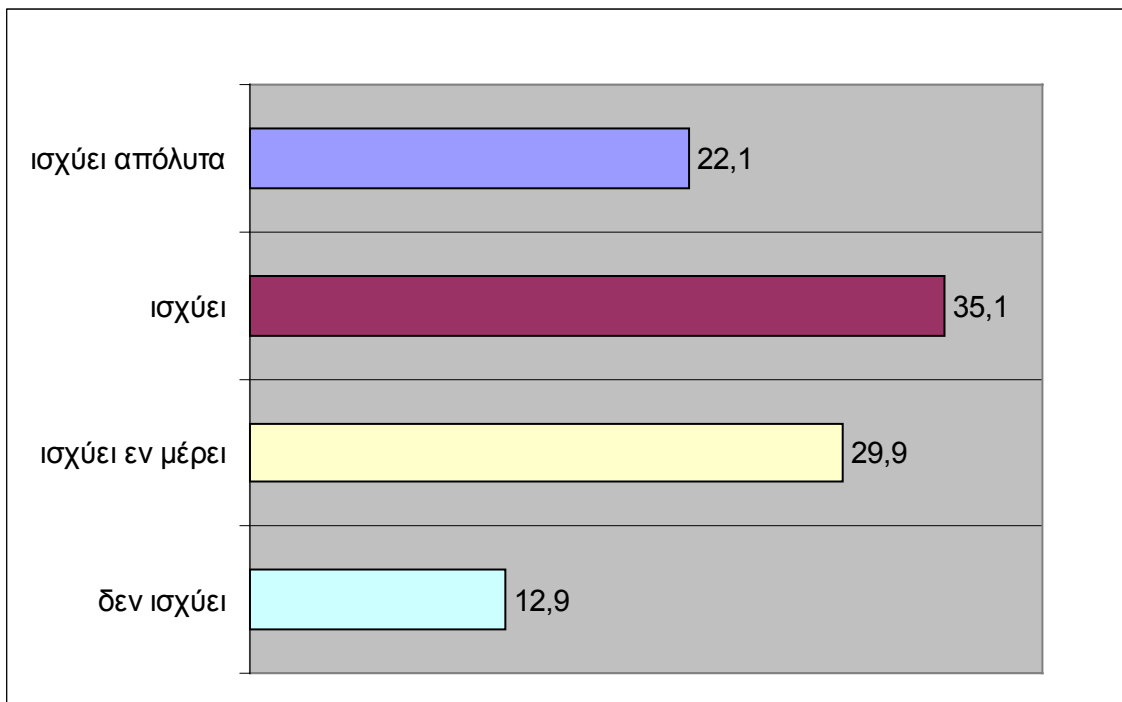
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν διαφορετική κουζίνα
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	18	6,7
ισχύει	46	17,2
ισχύει εν μέρει	85	31,8
δεν ισχύει	118	44,2
σύνολο	267	100,0

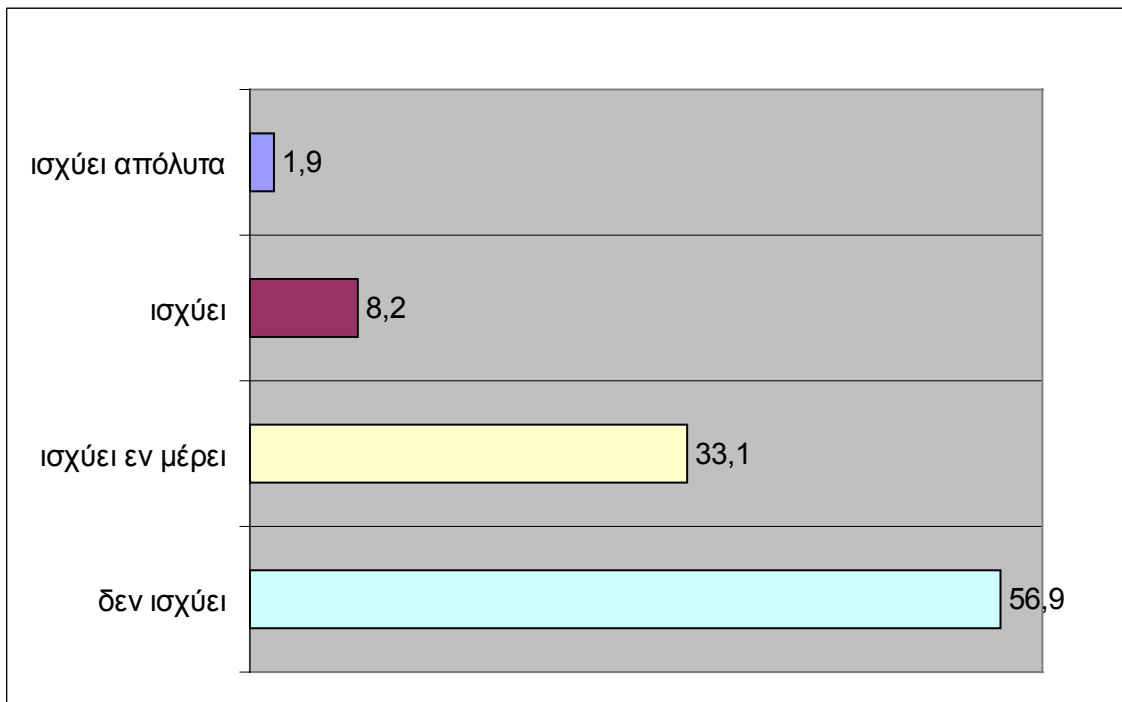
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν διαφορετική ενδυμασία
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	60	22,1
ισχύει	95	35,1
ισχύει εν μέρει	81	29,9
δεν ισχύει	35	12,9
σύνολο	271	100,0

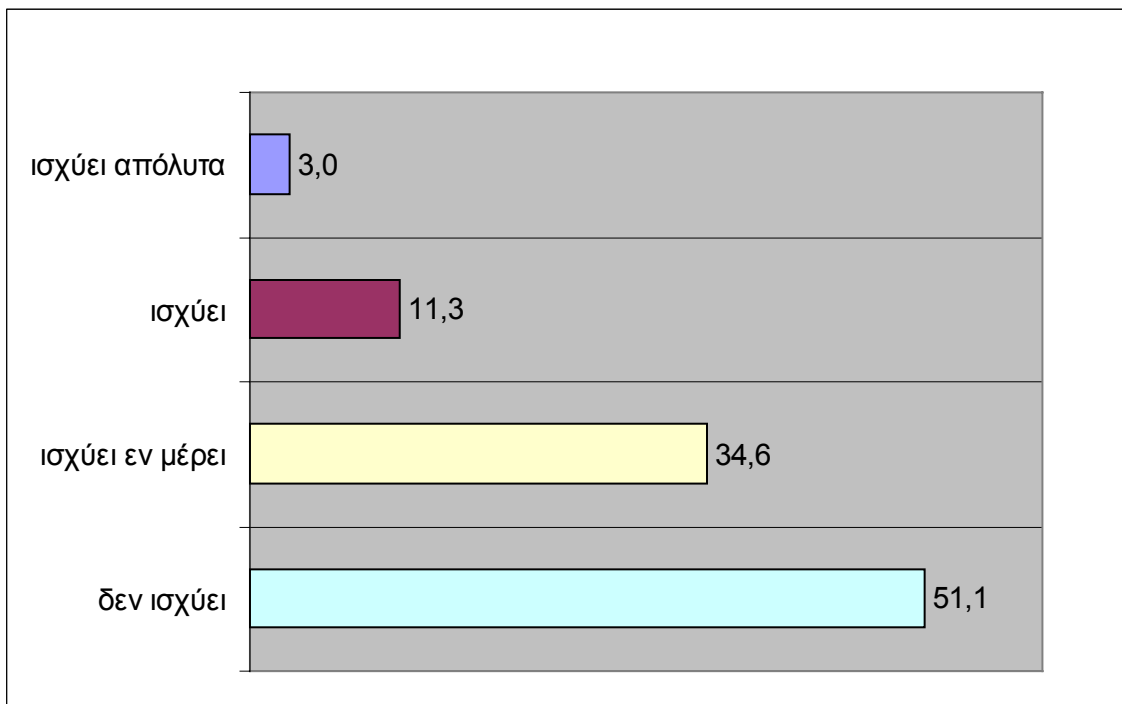
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο φιλότιμοι
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	5	1,9
ισχύει	22	8,2
ισχύει εν μέρει	89	33,1
δεν ισχύει	153	56,9
σύνολο	269	100,0

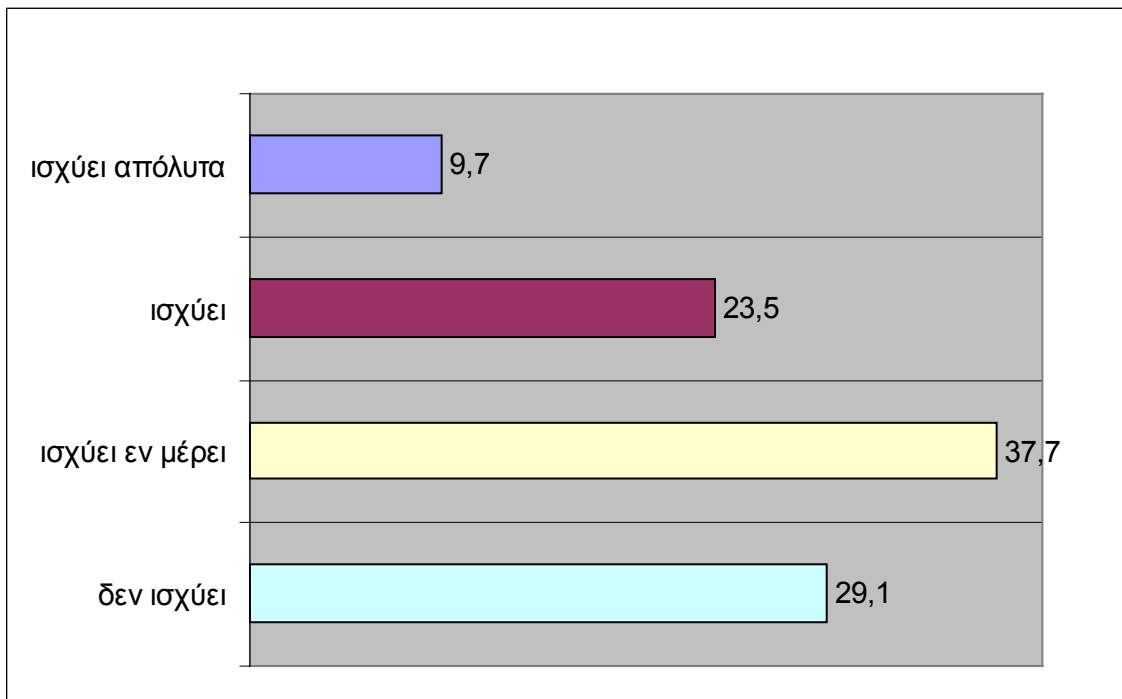
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο φιλόξενοι
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	8	3,0
ισχύει	30	11,3
ισχύει εν μέρει	92	34,6
δεν ισχύει	136	51,1
σύνολο	266	100,0

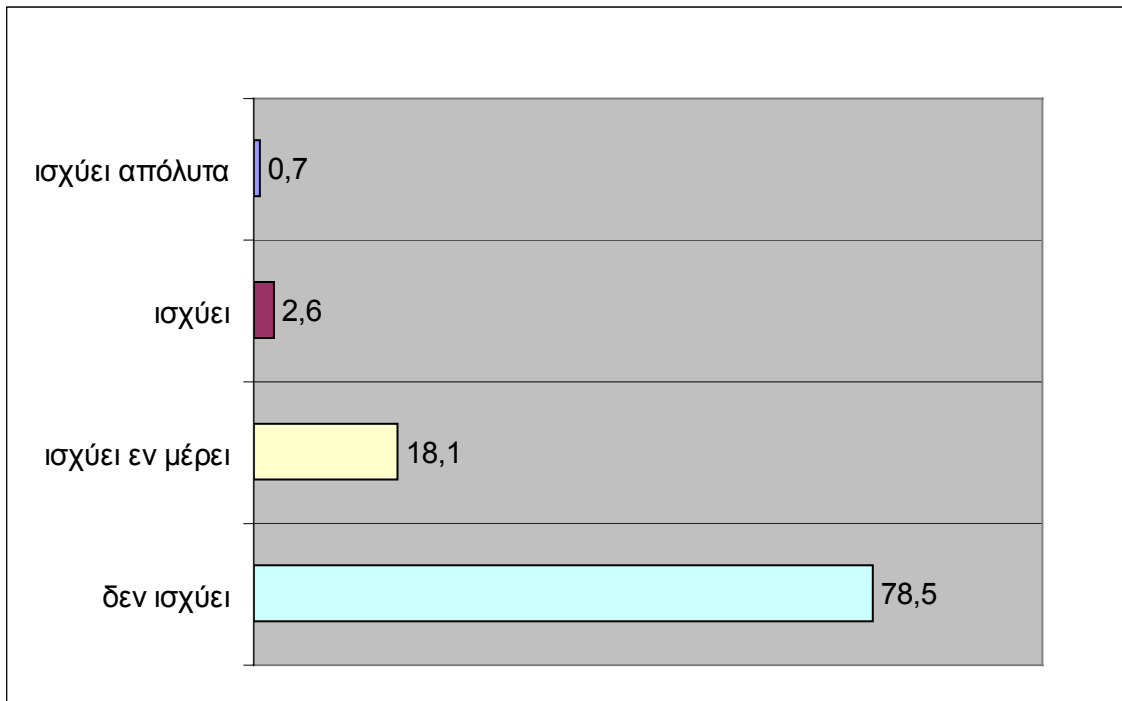
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο επιθετικοί
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	26	9,7
ισχύει	63	23,5
ισχύει εν μέρει	101	37,7
δεν ισχύει	78	29,1
σύνολο	268	100,0

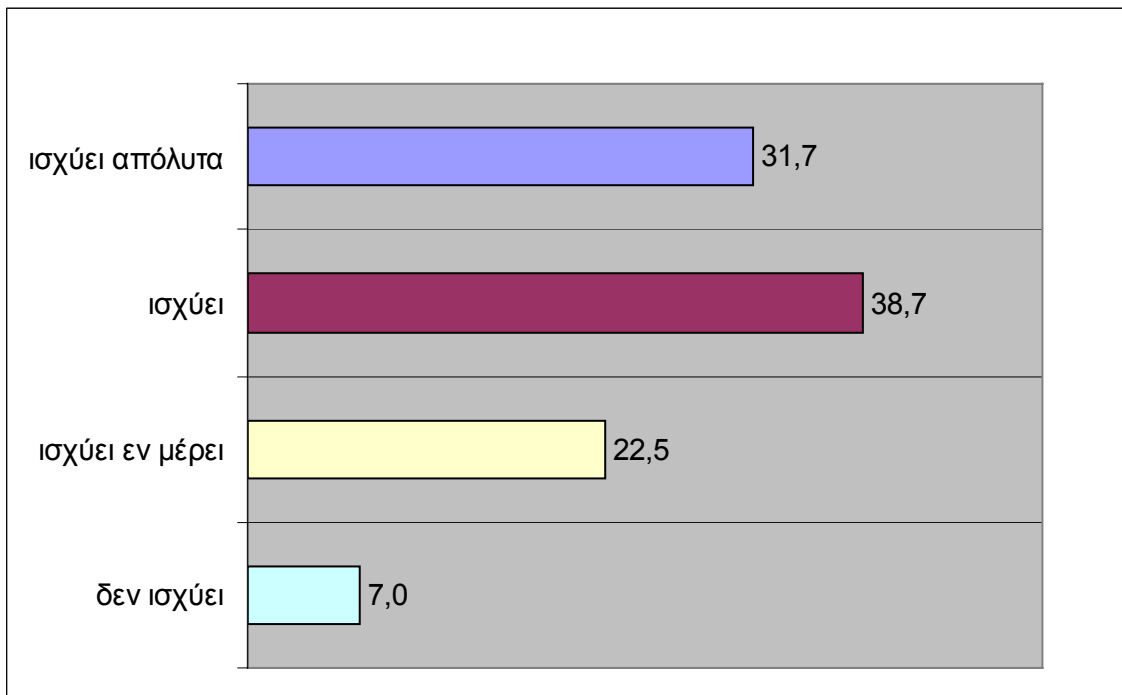
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο νομοταγείς
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	2	0,7
ισχύει	7	2,6
ισχύει εν μέρει	49	18,1
δεν ισχύει	212	78,5
σύνολο	270	100,0

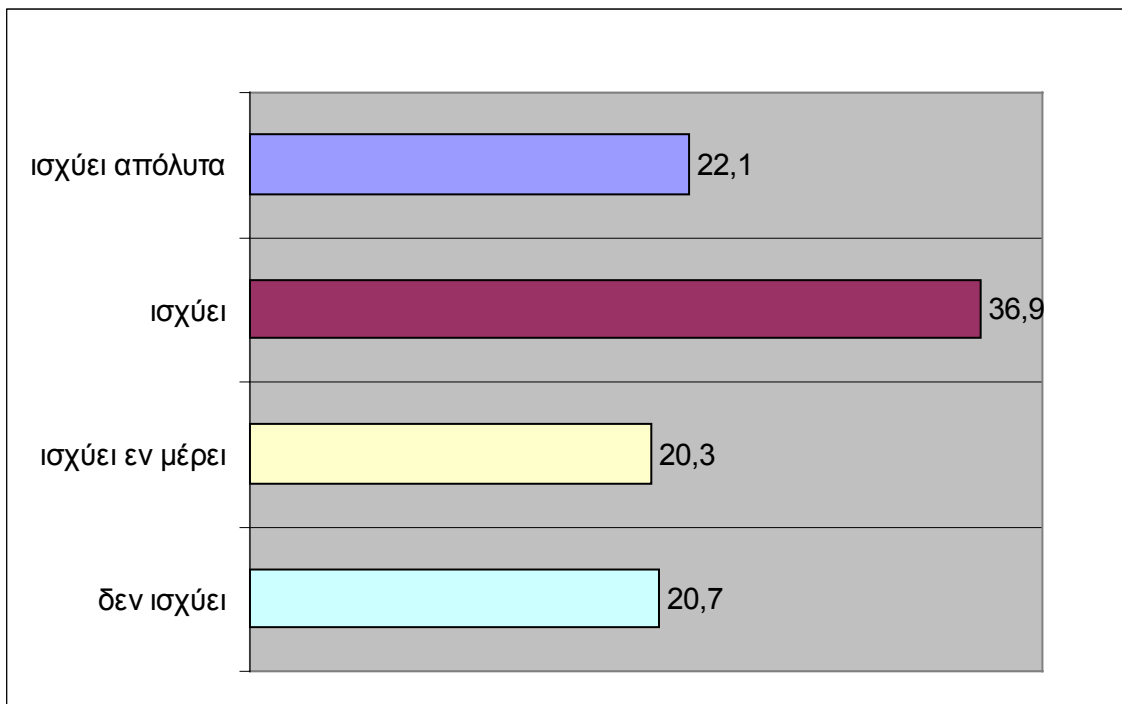
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο ελεύθεροι
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	86	31,7
ισχύει	105	38,7
ισχύει εν μέρει	61	22,5
δεν ισχύει	19	7,0
σύνολο	271	100,0

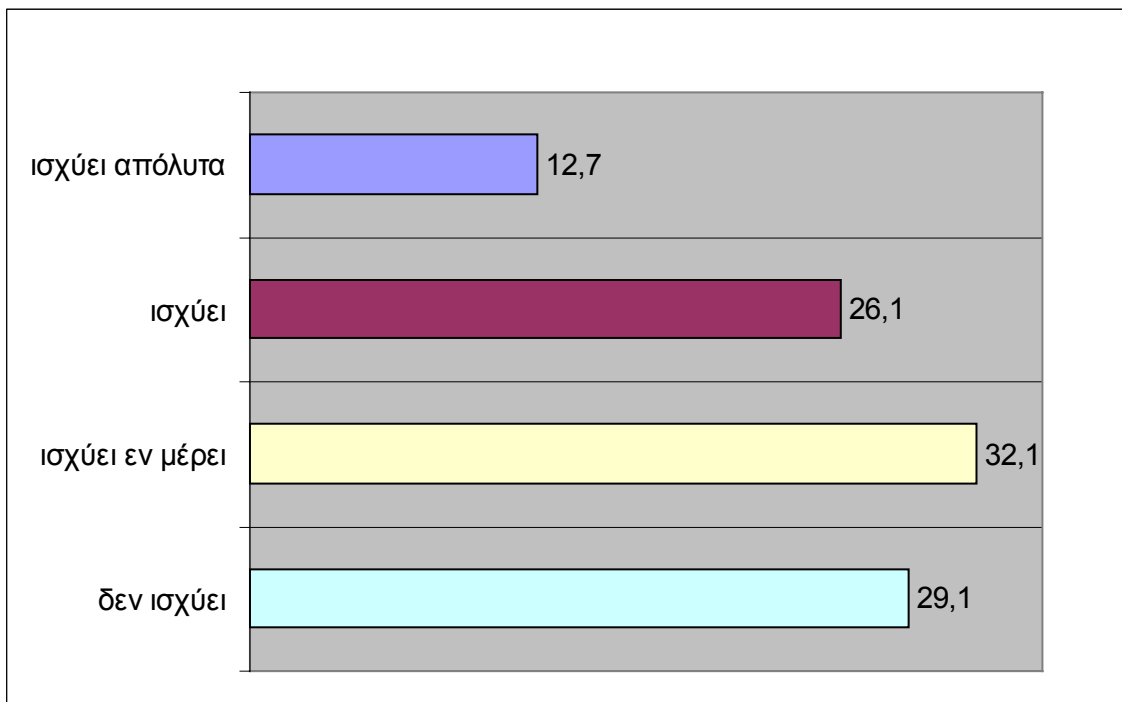
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν διαφορετική εξωτερική εμφάνιση
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	60	22,1
ισχύει	100	36,9
ισχύει εν μέρει	55	20,3
δεν ισχύει	56	20,7
σύνολο	271	100,0

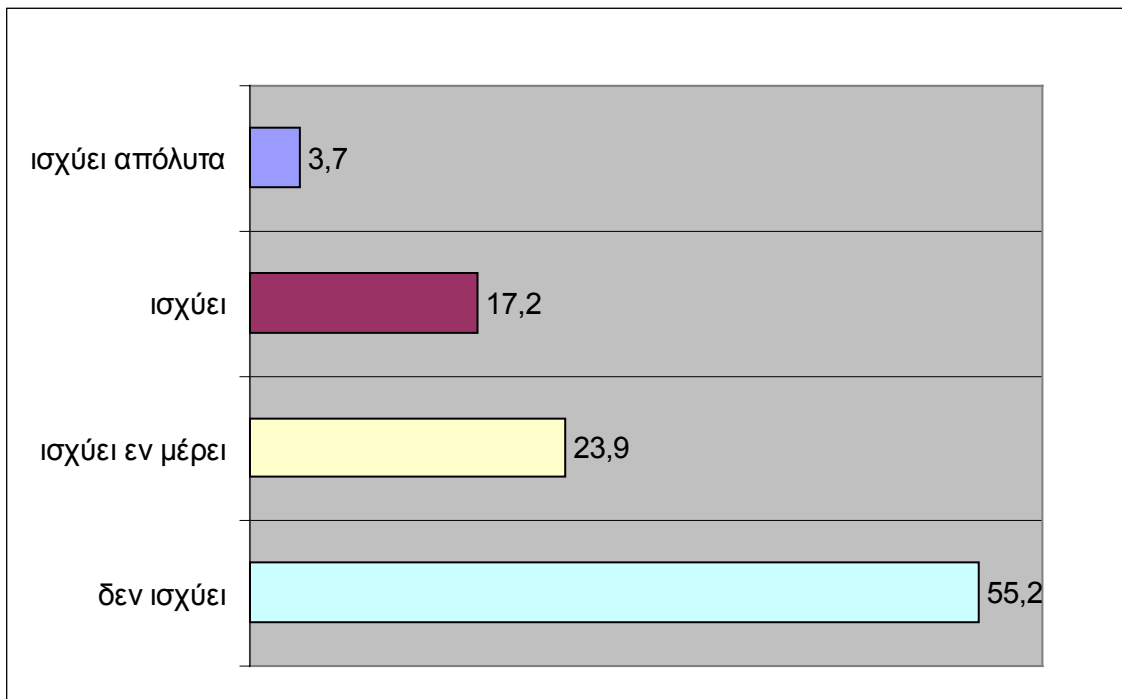
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο περήφανοι
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	34	12,7
ισχύει	70	26,1
ισχύει εν μέρει	86	32,1
δεν ισχύει	78	29,1
σύνολο	268	100,0

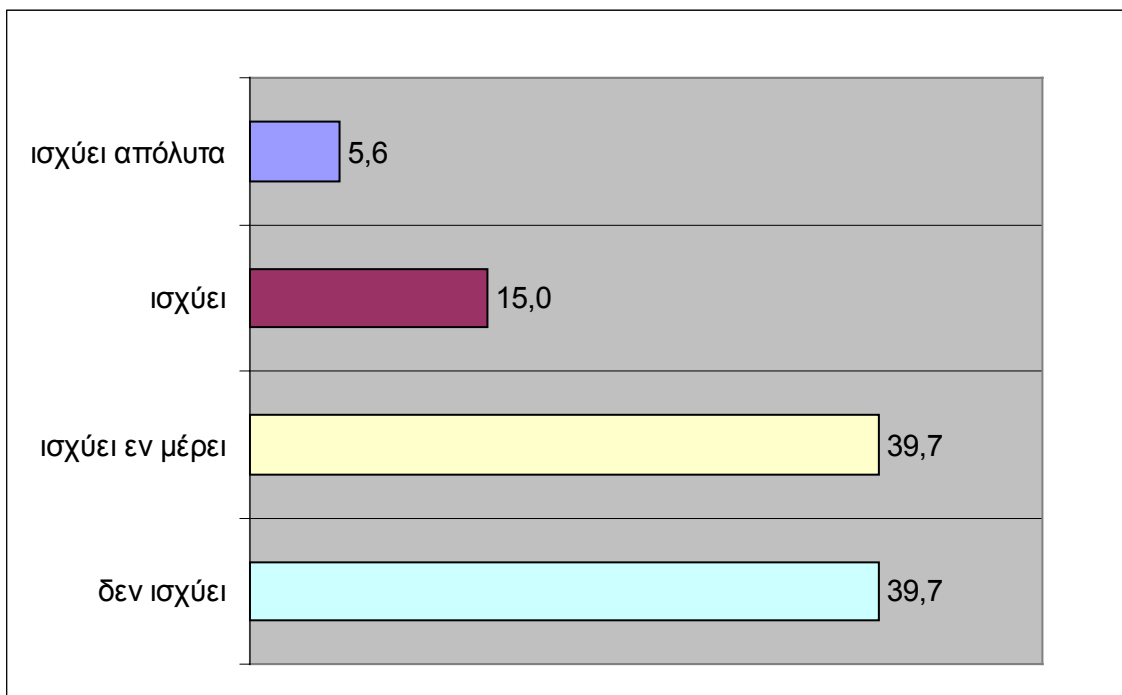
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο συντηρητικοί
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	10	3,7
ισχύει	46	17,2
ισχύει εν μέρει	64	23,9
δεν ισχύει	148	55,2
σύνολο	268	100,0

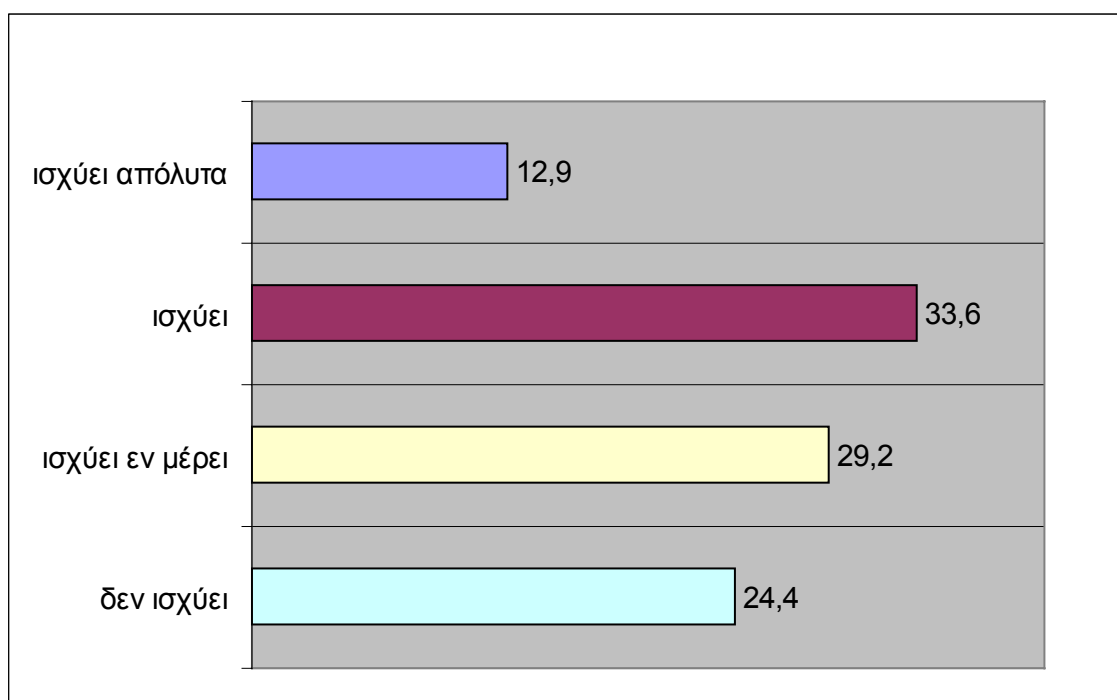
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο ευτυχισμένοι
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	15	5,6
ισχύει	40	15,0
ισχύει εν μέρει	106	39,7
δεν ισχύει	106	39,7
σύνολο	267	100,0

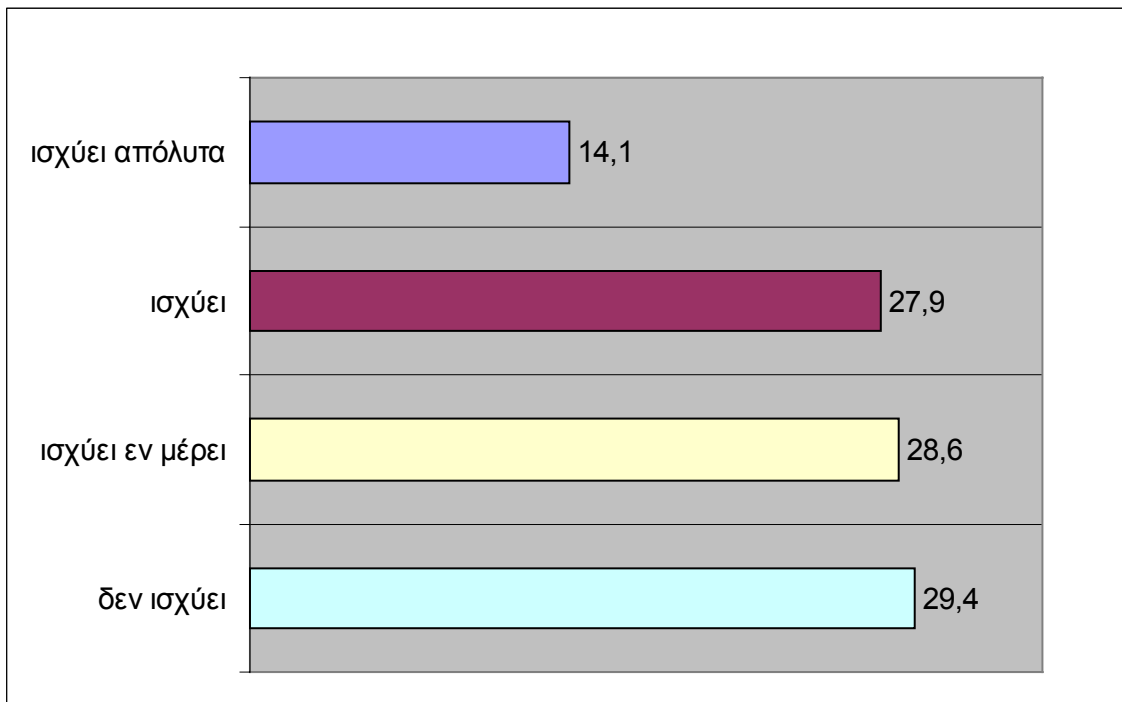
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν πιο πολύ χρόνο
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	35	12,9
ισχύει	91	33,6
ισχύει εν μέρει	79	29,2
δεν ισχύει	66	24,4
σύνολο	271	100,0

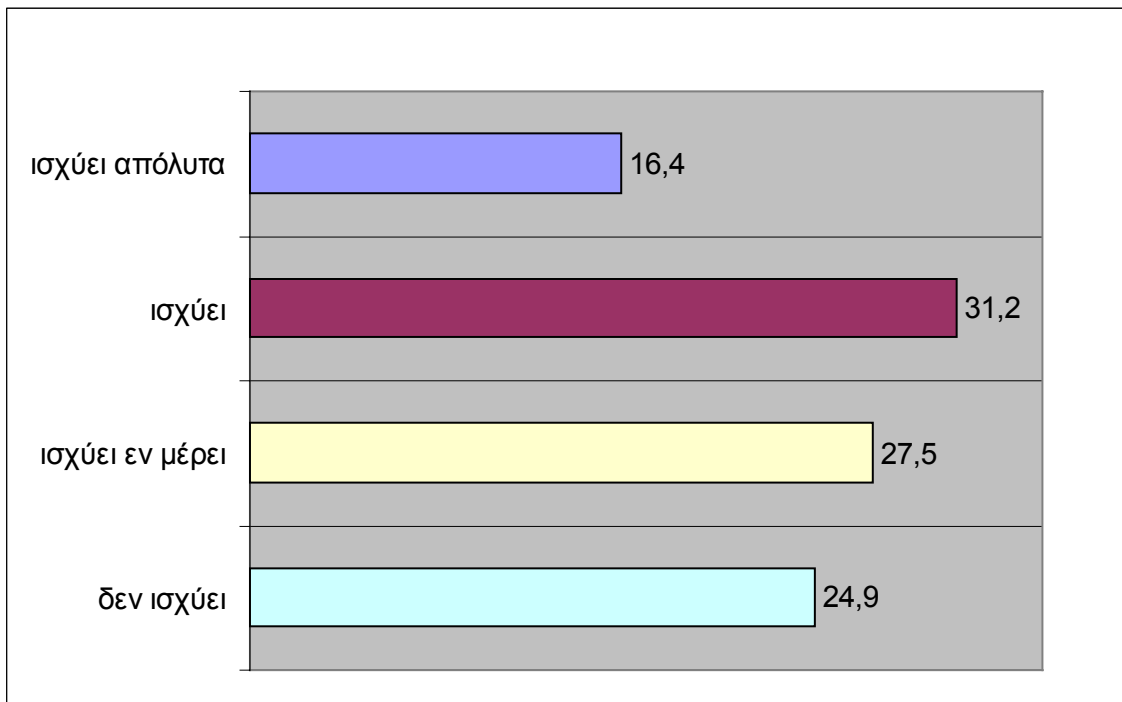
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν λιγότερες έγνοιες στη ζωή τους
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	38	14,1
ισχύει	75	27,9
ισχύει εν μέρει	77	28,6
δεν ισχύει	79	29,4
σύνολο	269	100,0

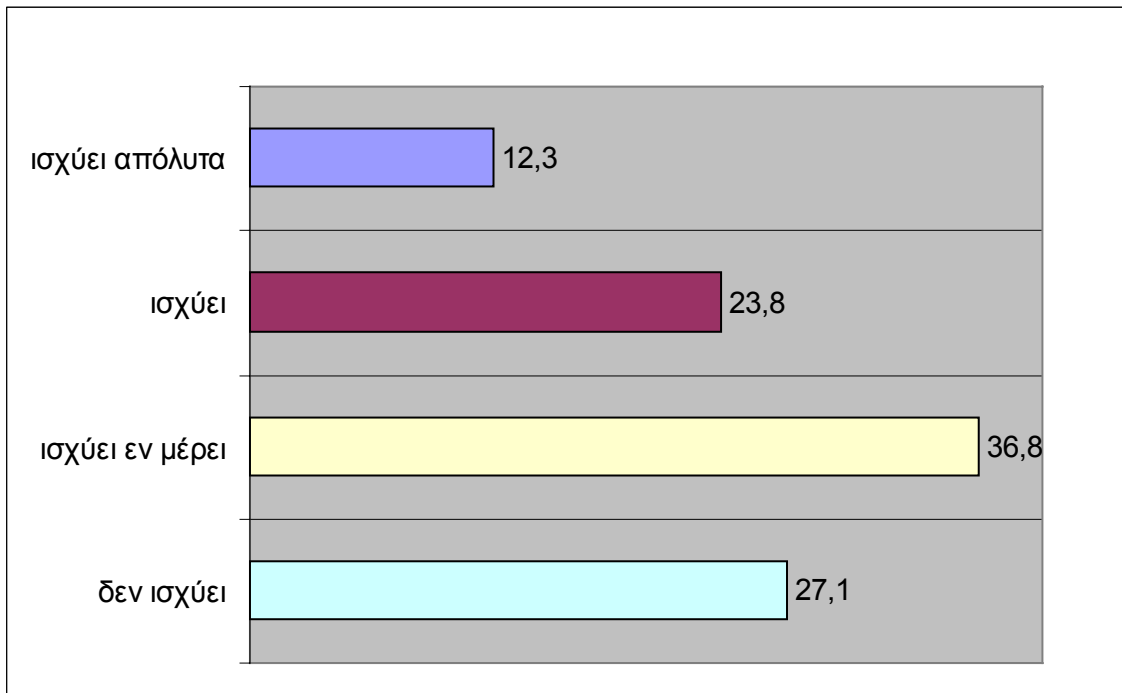
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν λιγότερο άγχος
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	44	16,4
ισχύει	84	31,2
ισχύει εν μέρει	74	27,5
δεν ισχύει	67	24,9
σύνολο	269	100,0

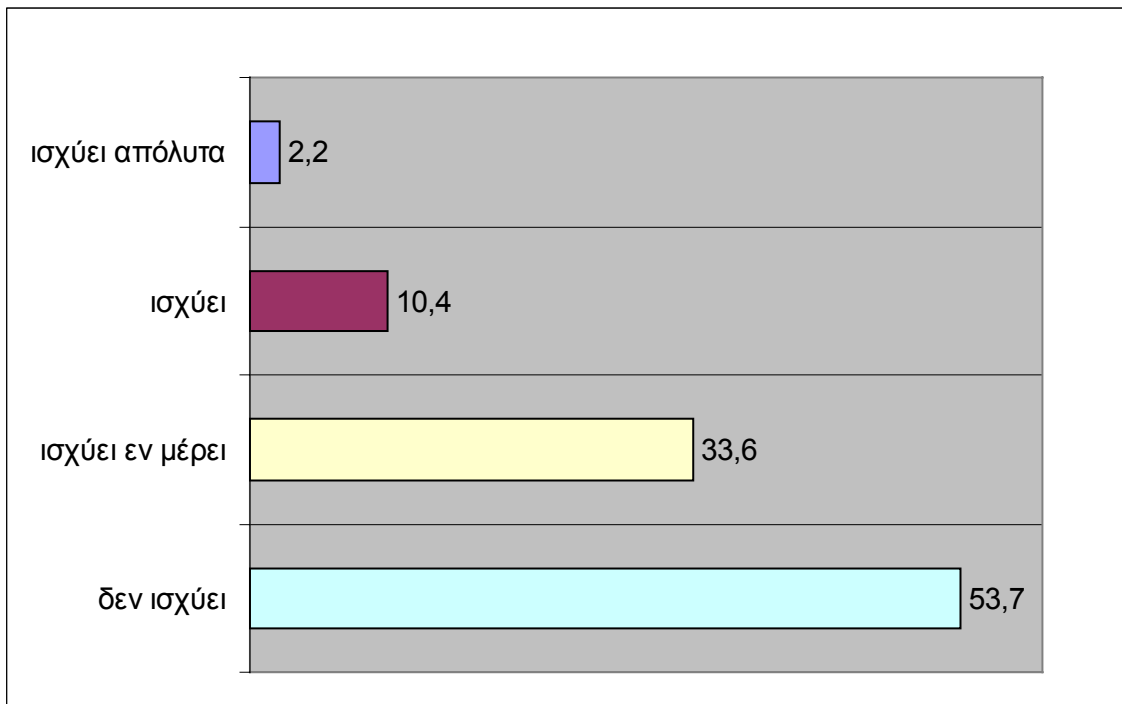
**Οι Τσιγγάνοι
έχουν λιγότερα χρήματα
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	33	12,3
ισχύει	64	23,8
ισχύει εν μέρει	99	36,8
δεν ισχύει	73	27,1
σύνολο	269	100,0

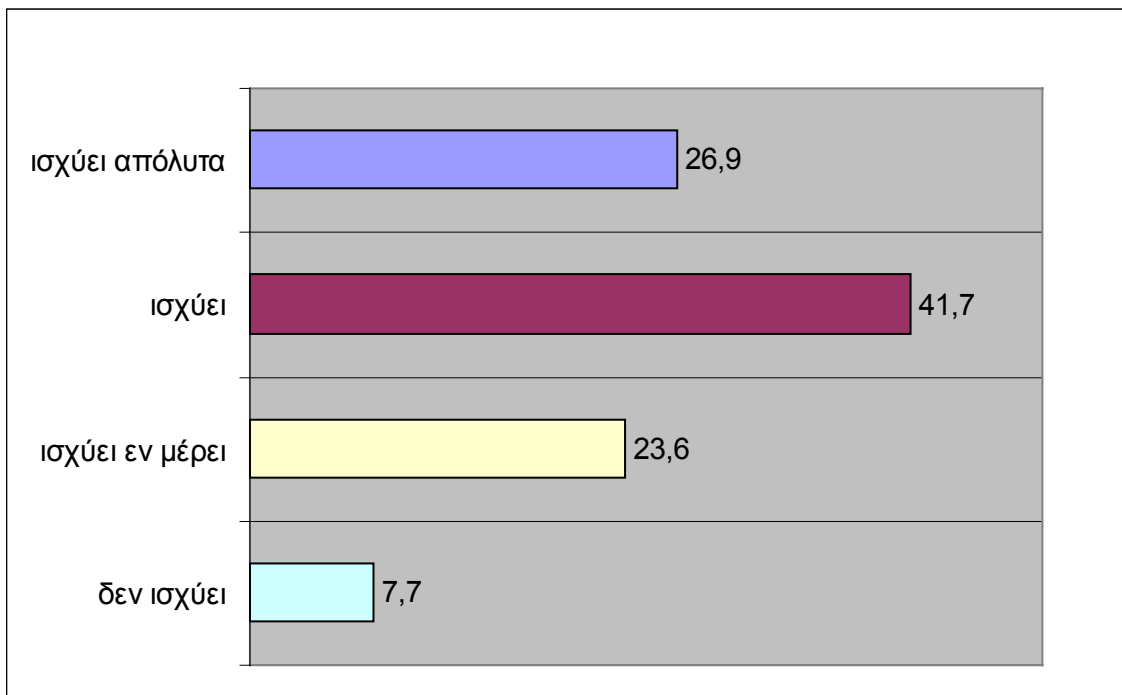
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο θρησκευόμενα άτομα
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	6	2,2
ισχύει	28	10,4
ισχύει εν μέρει	90	33,6
δεν ισχύει	144	53,7
σύνολο	268	100,0

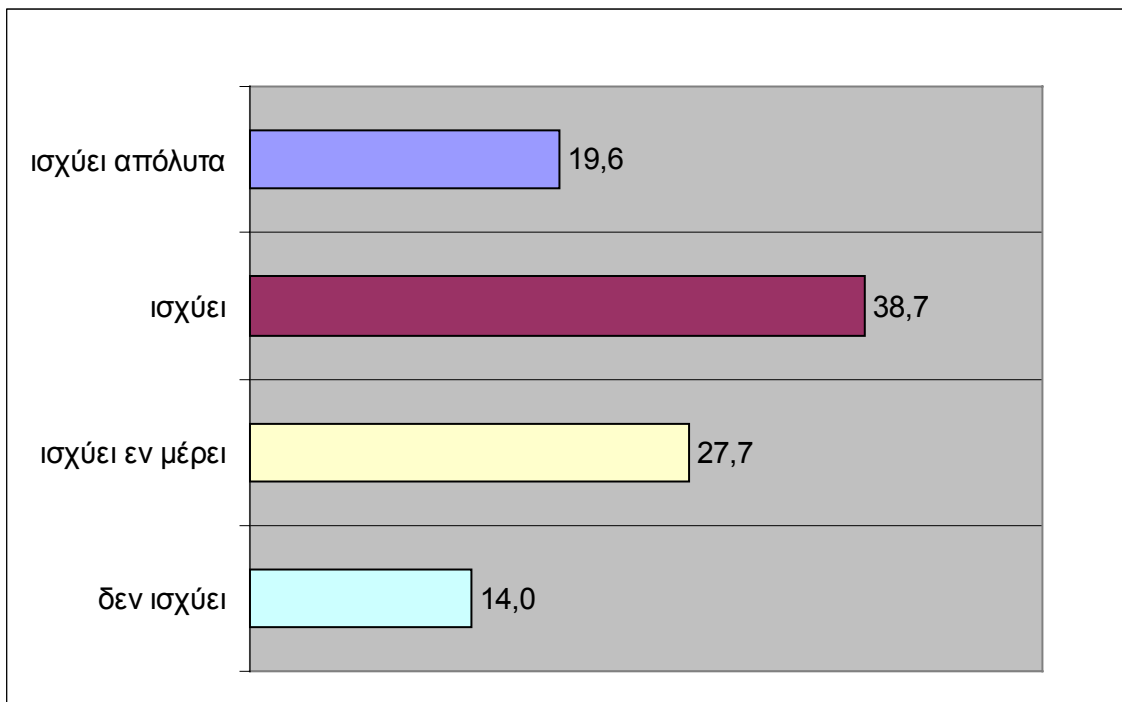
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο σκληραγωγημένοι
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	73	26,9
ισχύει	113	41,7
ισχύει εν μέρει	64	23,6
δεν ισχύει	21	7,7
σύνολο	271	100,0

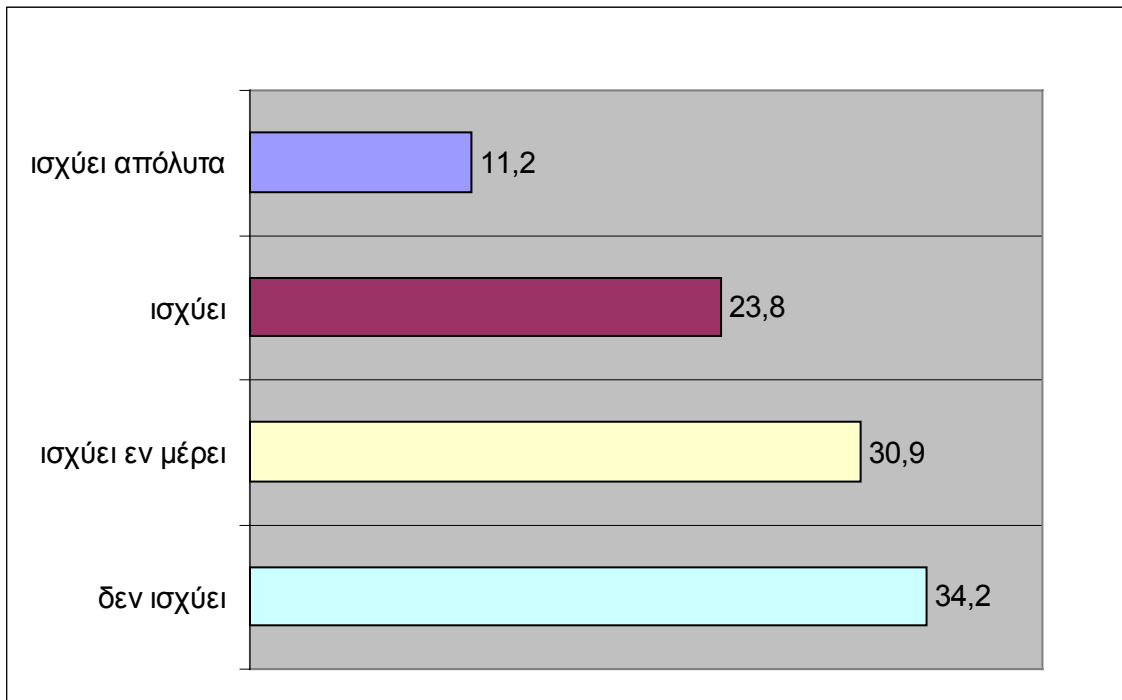
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο τολμηροί
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	53	19,6
ισχύει	105	38,7
ισχύει εν μέρει	75	27,7
δεν ισχύει	38	14,0
σύνολο	271	100,0

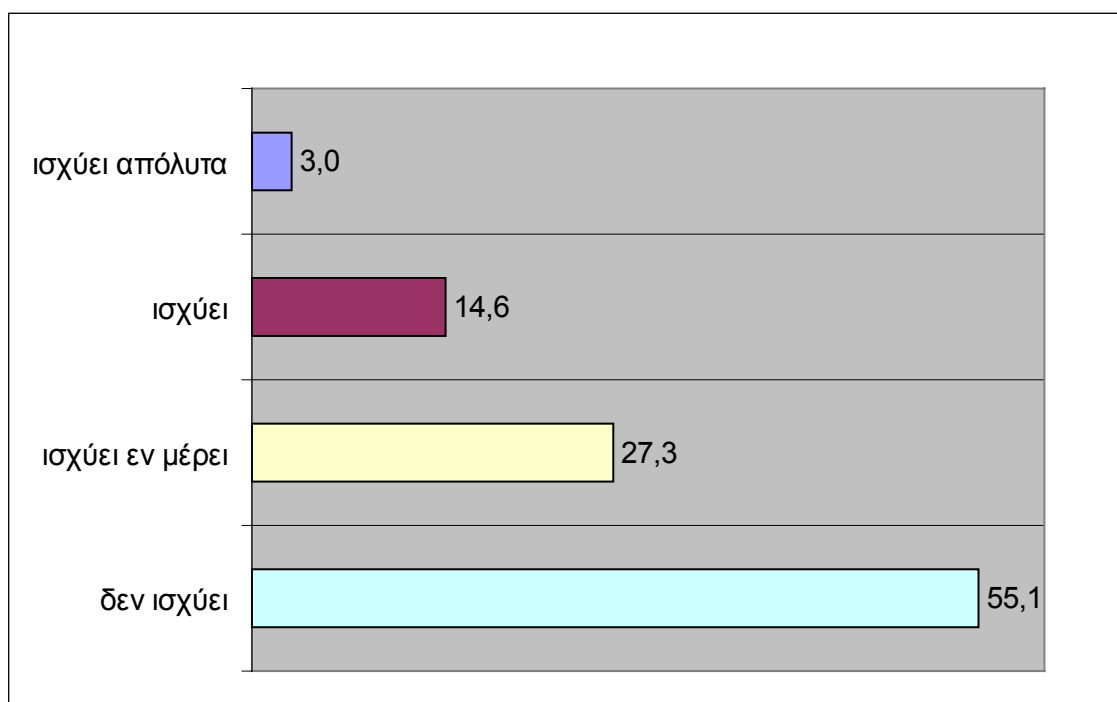
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο ευθείς στις συναλλαγές με τους άλλους
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	30	11,2
ισχύει	64	23,8
ισχύει εν μέρει	83	30,9
δεν ισχύει	92	34,2
σύνολο	269	100,0

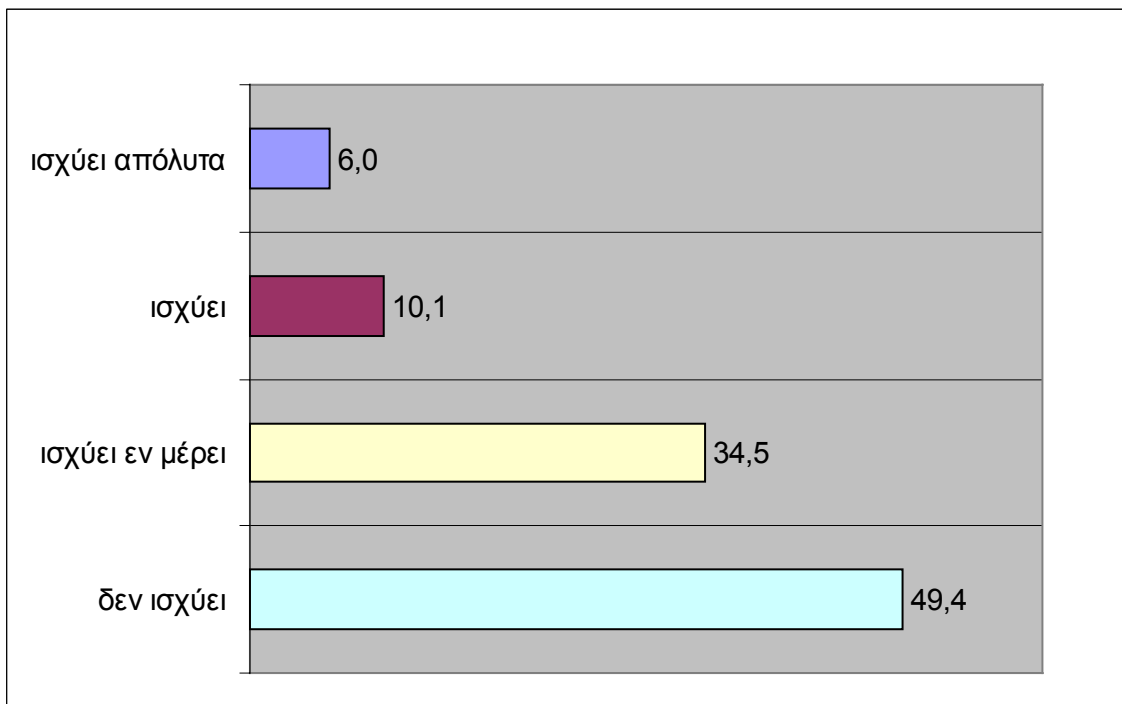
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο εξαρτημένοι από τη βοήθεια του κράτους
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	8	3,0
ισχύει	39	14,6
ισχύει εν μέρει	73	27,3
δεν ισχύει	147	55,1
σύνολο	267	100,0

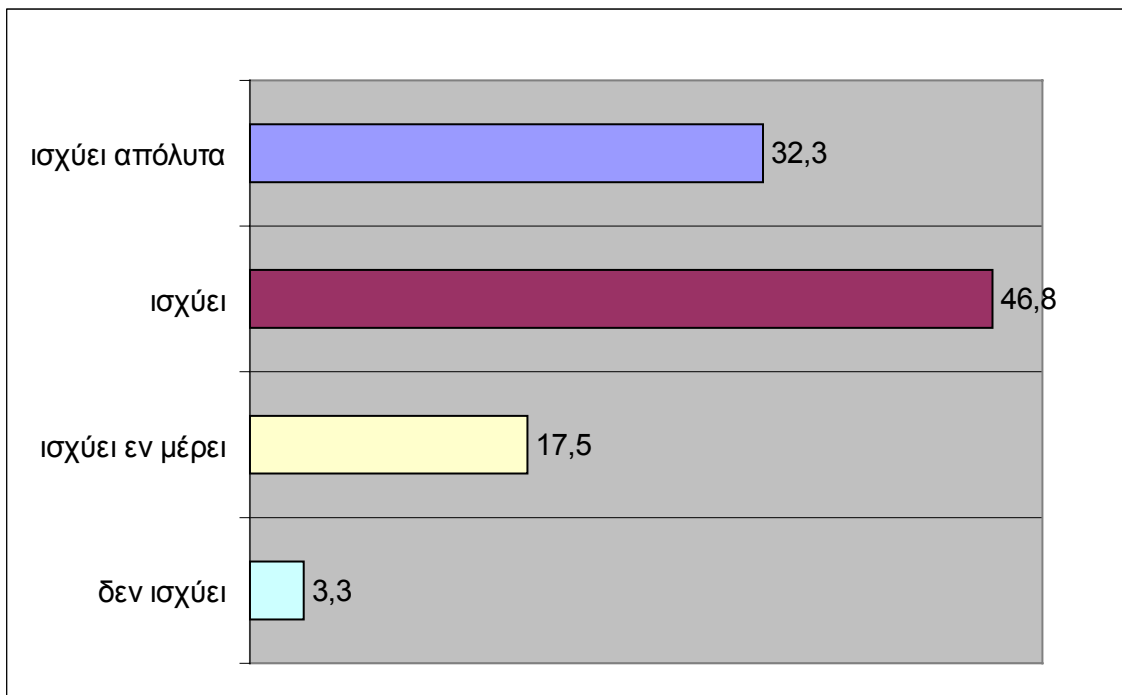
**Οι Τσιγγάνοι
είναι πιο ατομιστές
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	16	6,0
ισχύει	27	10,1
ισχύει εν μέρει	92	34,5
δεν ισχύει	132	49,4
σύνολο	267	100,0

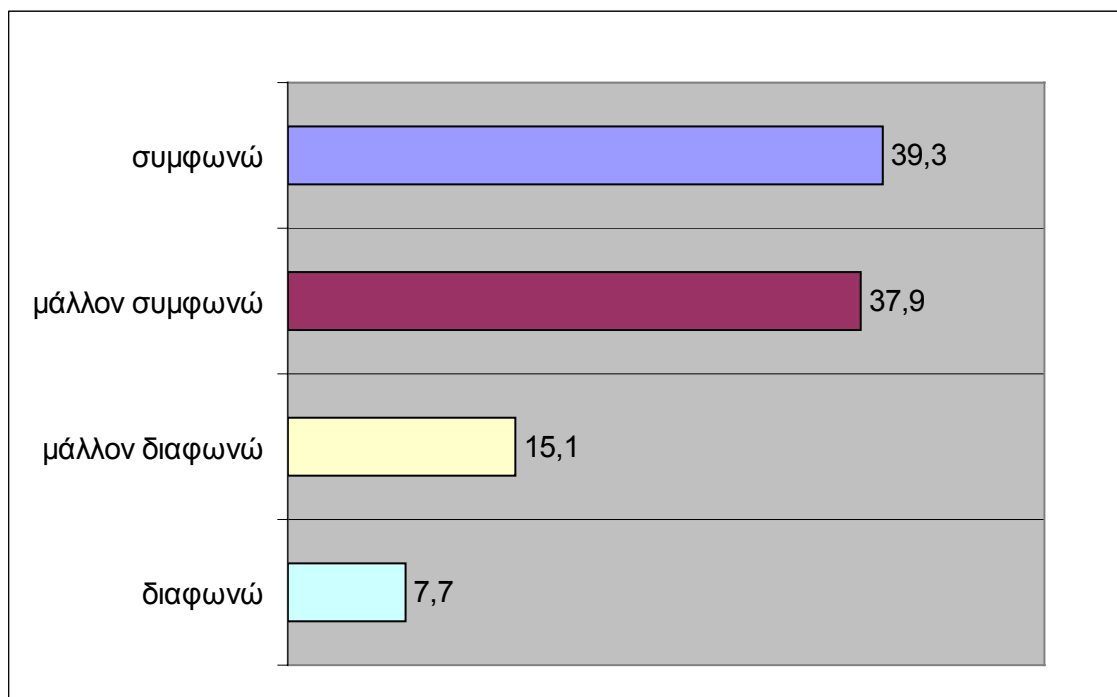
**Οι Τσιγγάνοι
δείχνουν μεγαλύτερη αλληλεγγύη μεταξύ τους
σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Έλληνες**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ισχύει απόλυτα	87	32,3
ισχύει	126	46,8
ισχύει εν μέρει	47	17,5
δεν ισχύει	9	3,3
σύνολο	269	100,0

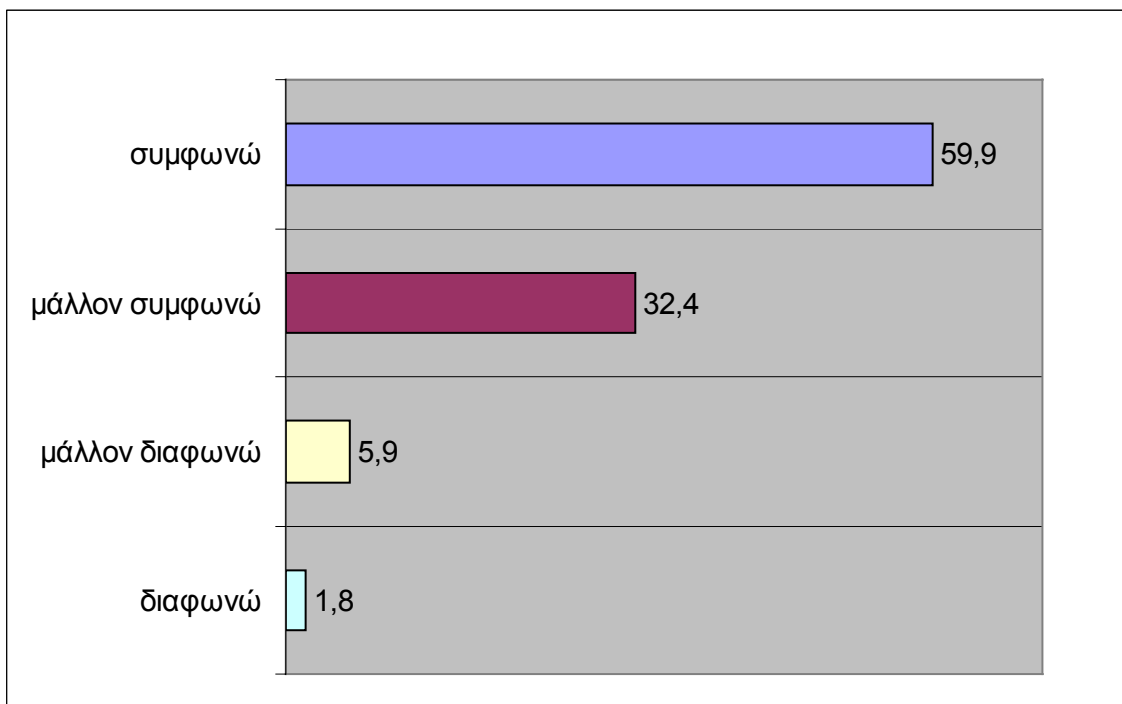
**Οι γονείς που αντιδρούν φοβούνται μήπως
με την παρουσία Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο
πέσει το επίπεδο απόδοσης των παιδιών τους**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	107	39,3
μάλλον συμφωνώ	103	37,9
μάλλον διαφωνώ	41	15,1
διαφωνώ	21	7,7
σύνολο	272	100,0

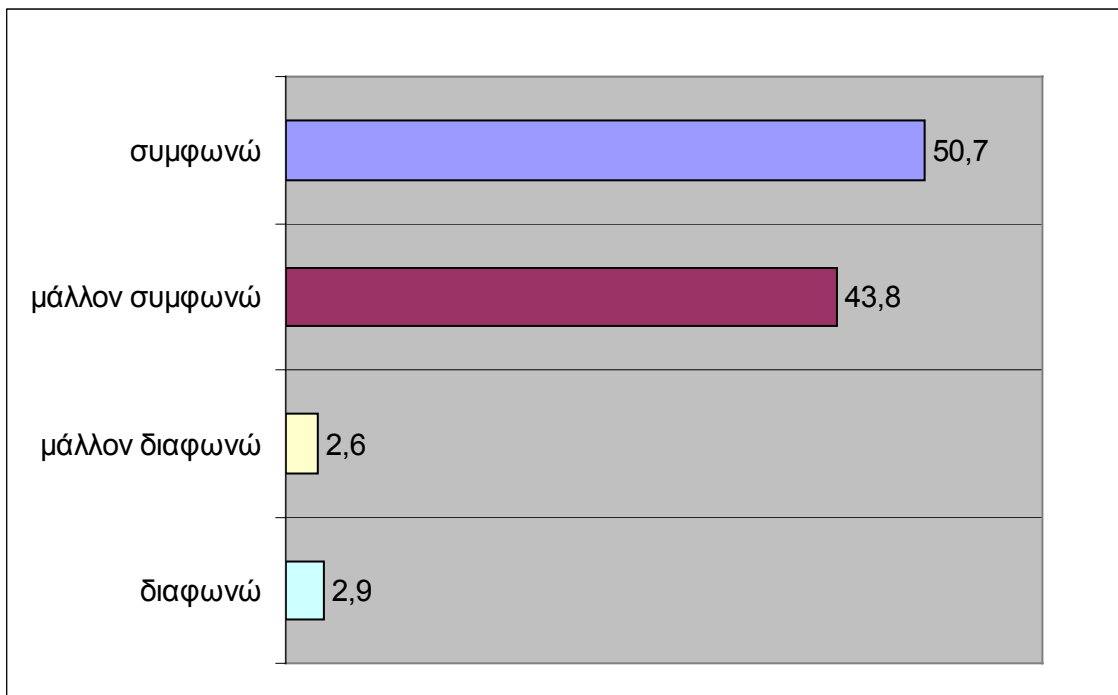
Οι γονείς που αντιδρούν φοβούνται μήπως με την παρουσία Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο χειροτερέψουν οι συνθήκες σχολικής υγιεινής

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	163	59,9
μάλλον συμφωνώ	88	32,4
μάλλον διαφωνώ	16	5,9
διαφωνώ	5	1,8
σύνολο	272	100,0

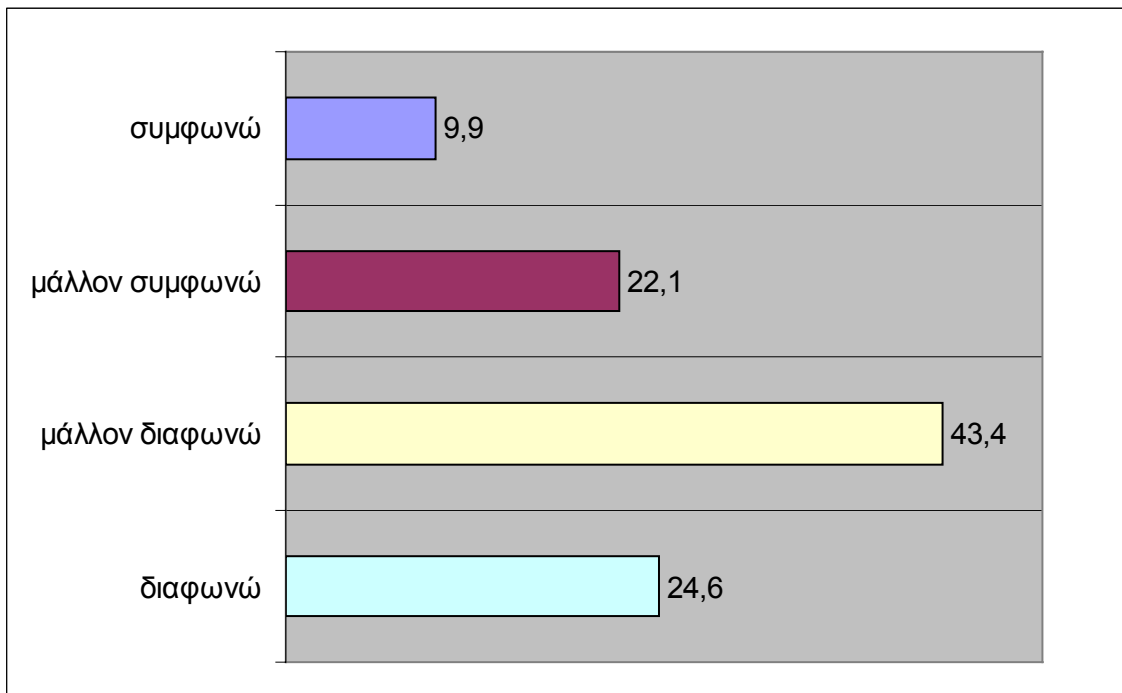
**Οι γονείς που αντιδρούν φοβούνται μήπως
ορισμένες από τις συμπεριφορές των
Τσιγγανοπαίδων
δημιουργήσουν προβλήματα στα παιδιά τους**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	138	50,7
μάλλον συμφωνώ	119	43,8
μάλλον διαφωνώ	7	2,6
διαφωνώ	8	2,9
σύνολο	272	100,0

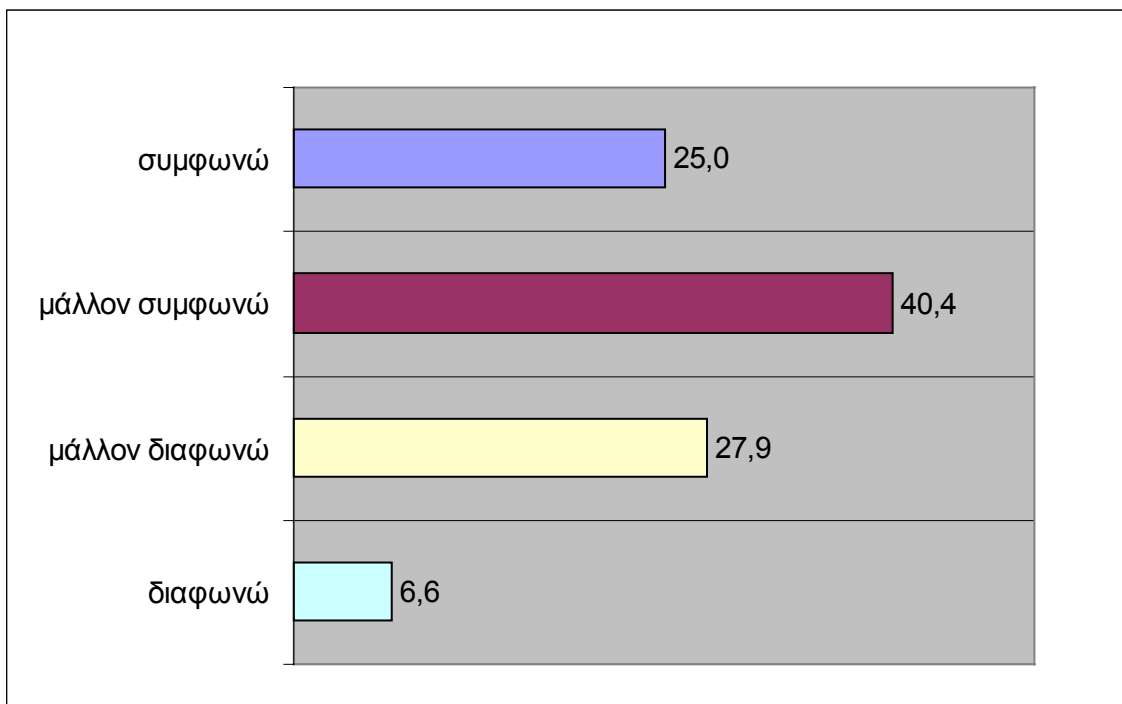
**Οι γονείς που αντιδρούν φοβούνται μήπως
σε τέτοια σχολεία σταλούν εκπαιδευτικοί με
μειωμένα προσόντα**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	27	9,9
μάλλον συμφωνώ	60	22,1
μάλλον διαφωνώ	118	43,4
διαφωνώ	67	24,6
σύνολο	272	100,0

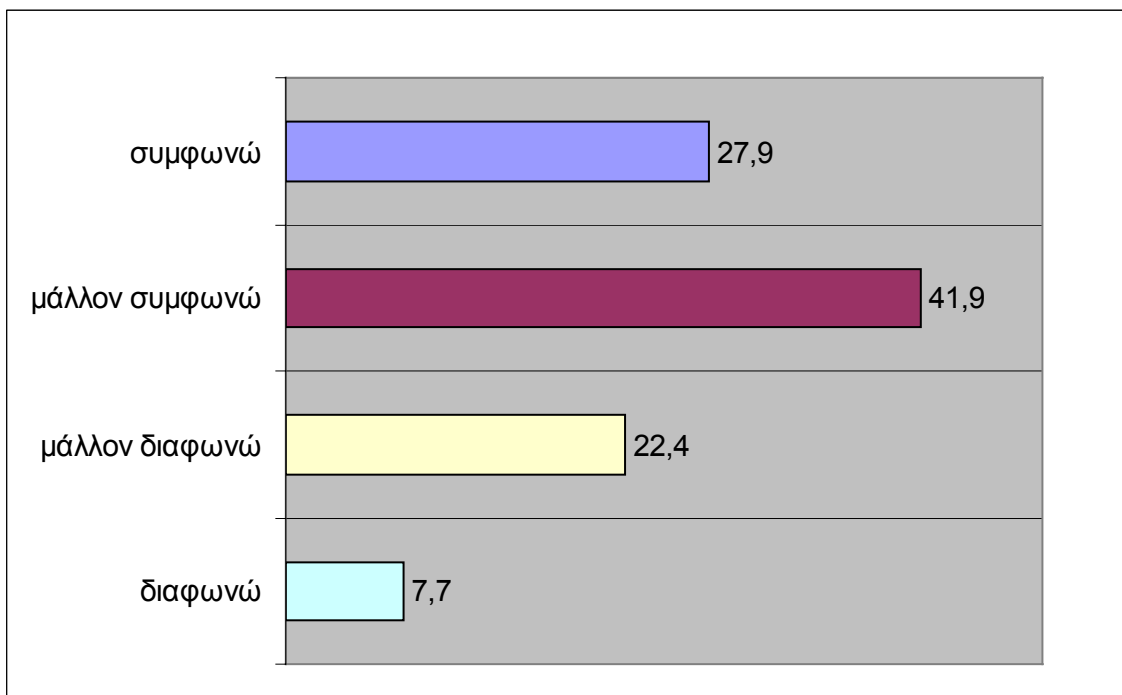
Οι γονείς που αντιδρούν είναι απλώς ρατσιστές

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	68	25,0
μάλλον συμφωνώ	110	40,4
μάλλον διαφωνώ	76	27,9
διαφωνώ	18	6,6
σύνολο	272	100,0

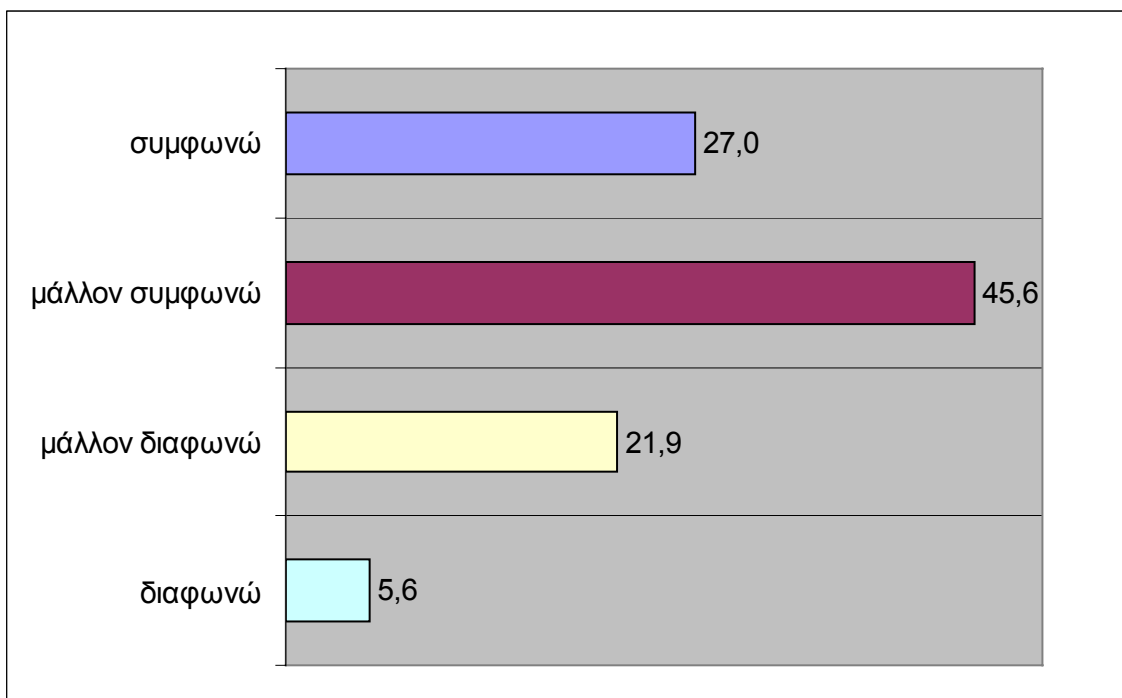
**Δεν είναι εύκολο σε τέτοιες περιπτώσεις να κατηγορήσει κανείς τους γονείς για ρατσισμό.
Υπάρχουν αντικειμενικά προβλήματα που σχετίζονται με τη συνεκπαίδευση**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	76	27,9
μάλλον συμφωνώ	114	41,9
μάλλον διαφωνώ	61	22,4
διαφωνώ	21	7,7
σύνολο	272	100,0

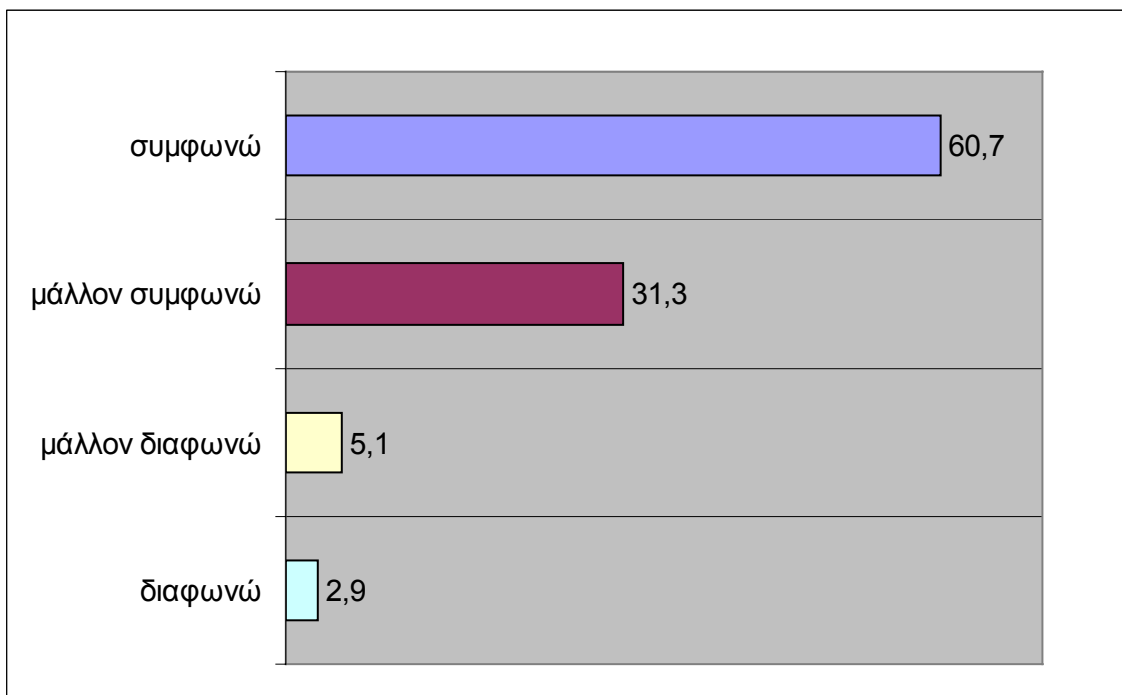
**Αυτοί που κατηγορούν τους γονείς για ρατσισμό
συνήθως μένουν μακριά
από τσιγγάνικους οικισμούς
και δεν αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	73	27,0
μάλλον συμφωνώ	123	45,6
μάλλον διαφωνώ	59	21,9
διαφωνώ	15	5,6
σύνολο	270	100,0

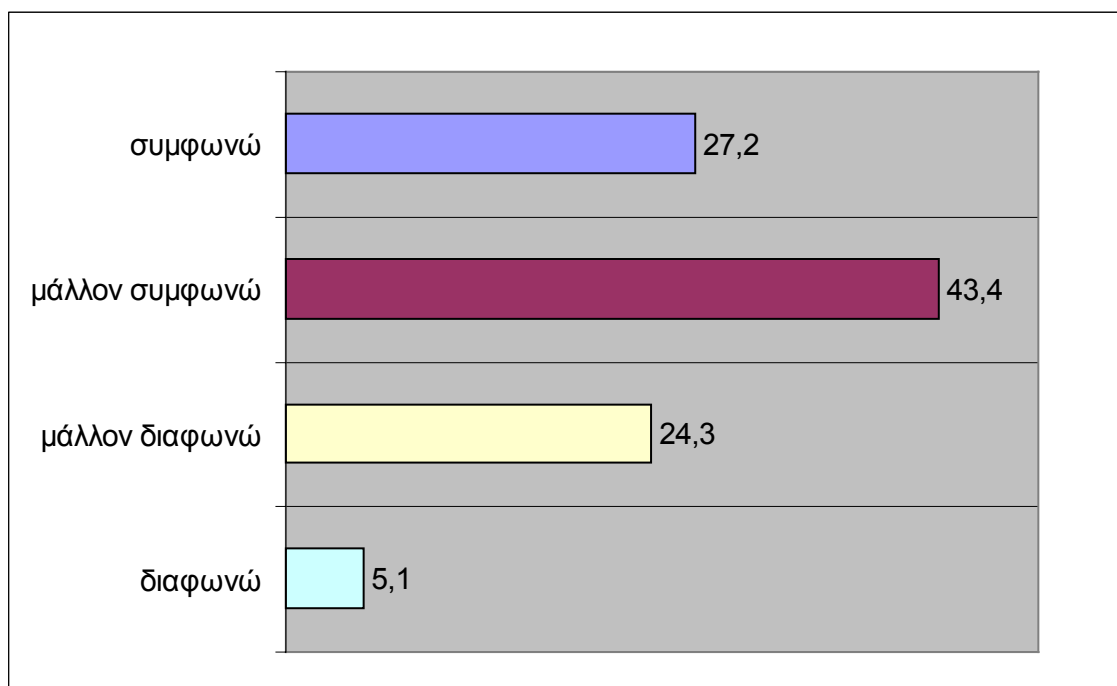
**Η αρχή “να δέχεσαι τον άλλο όπως είναι”
ακούγεται ωραία στη θεωρία,
αλλά είναι δύσκολη στην εφαρμογή**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	165	60,7
μάλλον συμφωνώ	85	31,3
μάλλον διαφωνώ	14	5,1
διαφωνώ	8	2,9
σύνολο	272	100,0

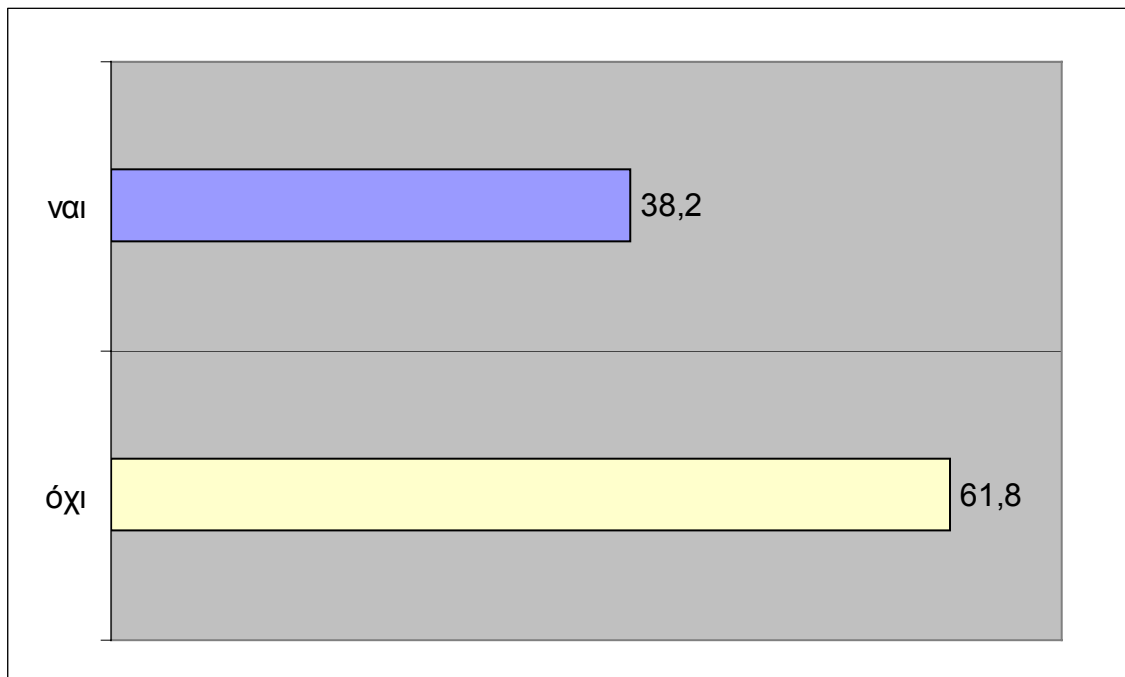
**Αν τα Τσιγγανόπουλα προσαρμόζονταν στα
βασικά (π.χ. κανόνες υγιεινής, εμφάνιση,
συμπεριφορές),
οι γονείς δεν θα είχαν λόγους
να αντιδρούν στη συνεκπαίδευση
και θα συμφωνούσαν με τη λύση αυτή**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
συμφωνώ	74	27,2
μάλλον συμφωνώ	118	43,4
μάλλον διαφωνώ	66	24,3
διαφωνώ	14	5,1
σύνολο	272	100,0

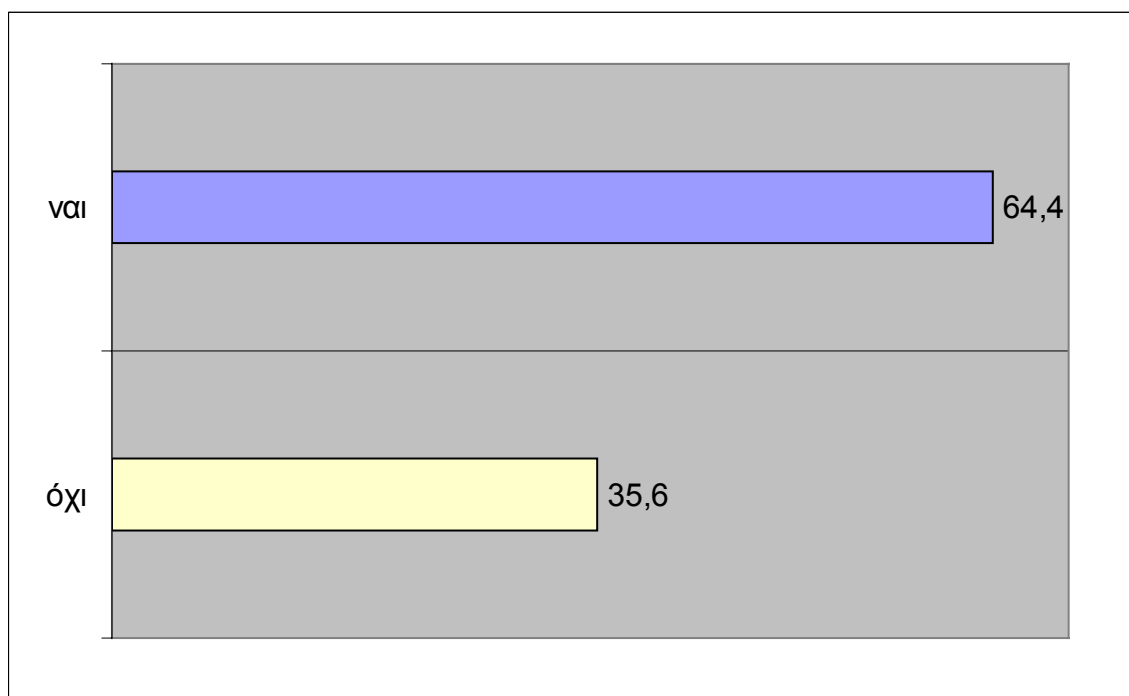
Έχετε γνωρίσει ποτέ από κοντά κάποιον Τσιγγάνο (ή Τσιγγάνα);

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ναι	102	38,2
όχι	165	61,8
σύνολο	267	100,0

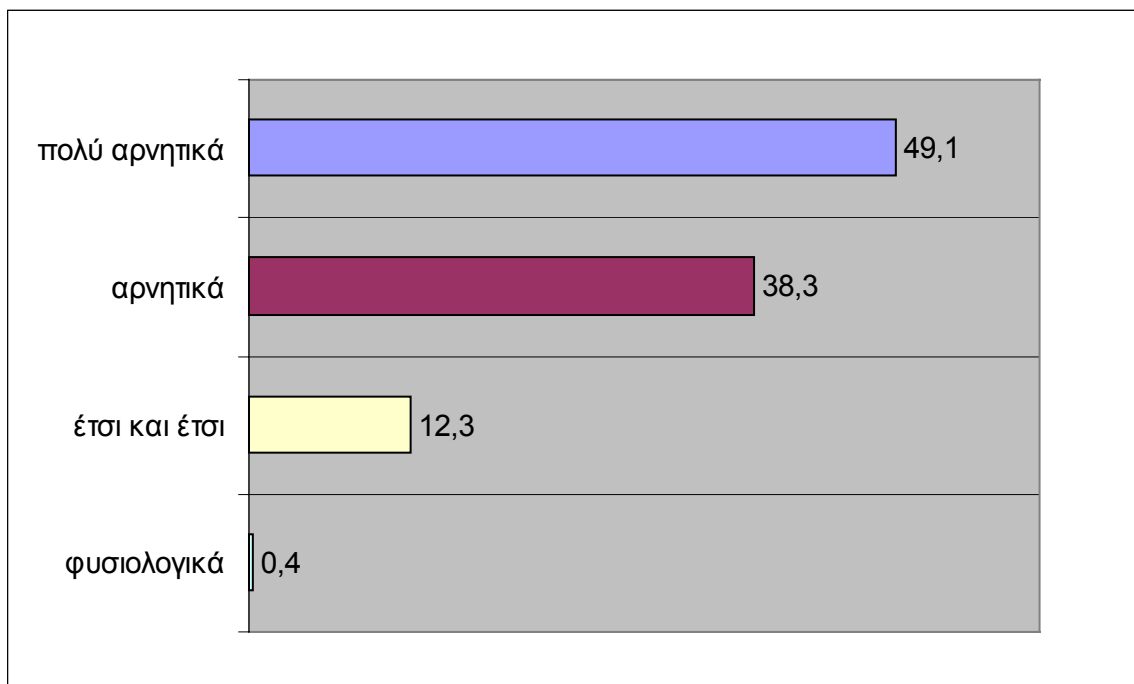
**Έχετε μιλήσει ποτέ
με Τσιγγάνο (ή Τσιγγάνα);**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ναι	172	64,4
όχι	95	35,6
σύνολο	267	100,0

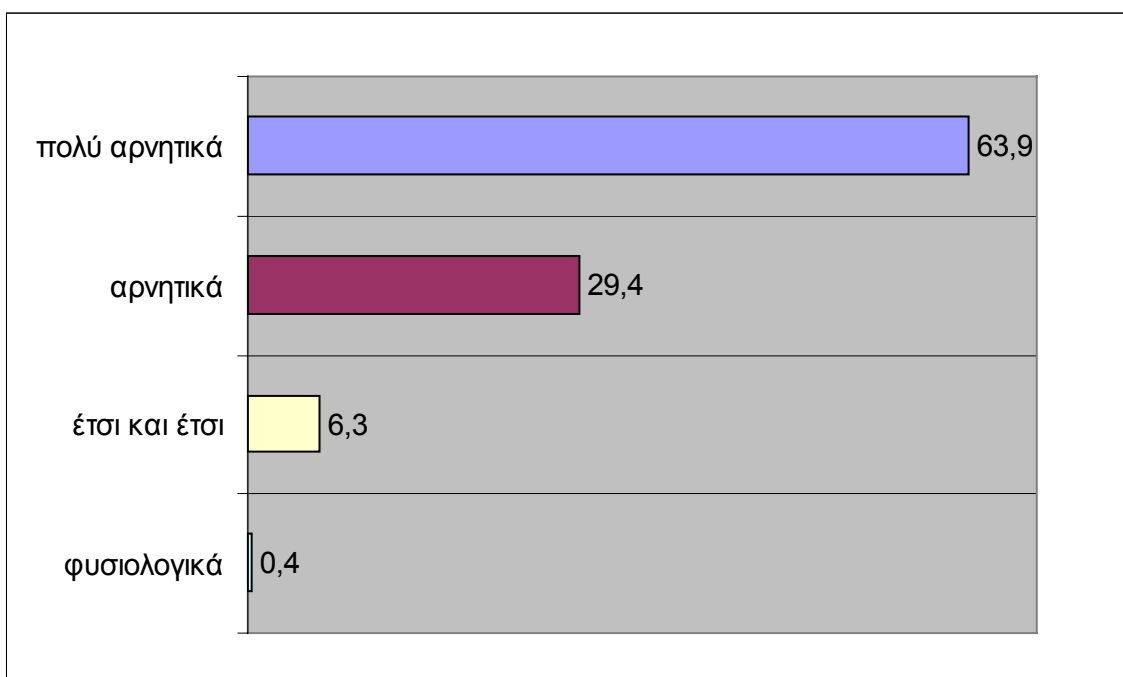
**Πώς θα αντιδρούσε η μητέρα σας,
εάν της λέγατε ότι έχετε δεσμό με έναν Τσιγγάνο
(μια Τσιγγάνα);**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
πολύ αρνητικά	132	49,1
αρνητικά	103	38,3
έτσι και έτσι	33	12,3
φυσιολογικά	1	0,4
σύνολο	269	100,0

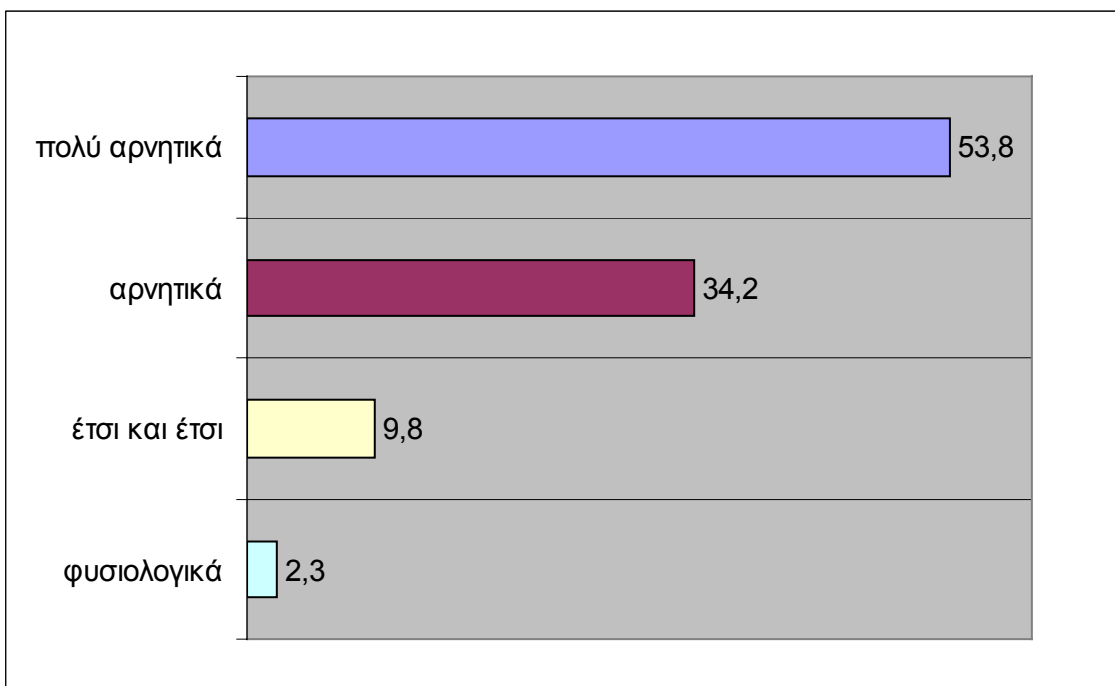
**Πώς θα αντιδρούσε η μητέρα σας,
εάν της λέγατε ότι πρόκειται να παντρευτείτε
έναν Τσιγγάνο (μια Τσιγγάνα);**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
πολύ αρνητικά	172	63,9
αρνητικά	79	29,4
έτσι και έτσι	17	6,3
φυσιολογικά	1	0,4
σύνολο	269	100,0

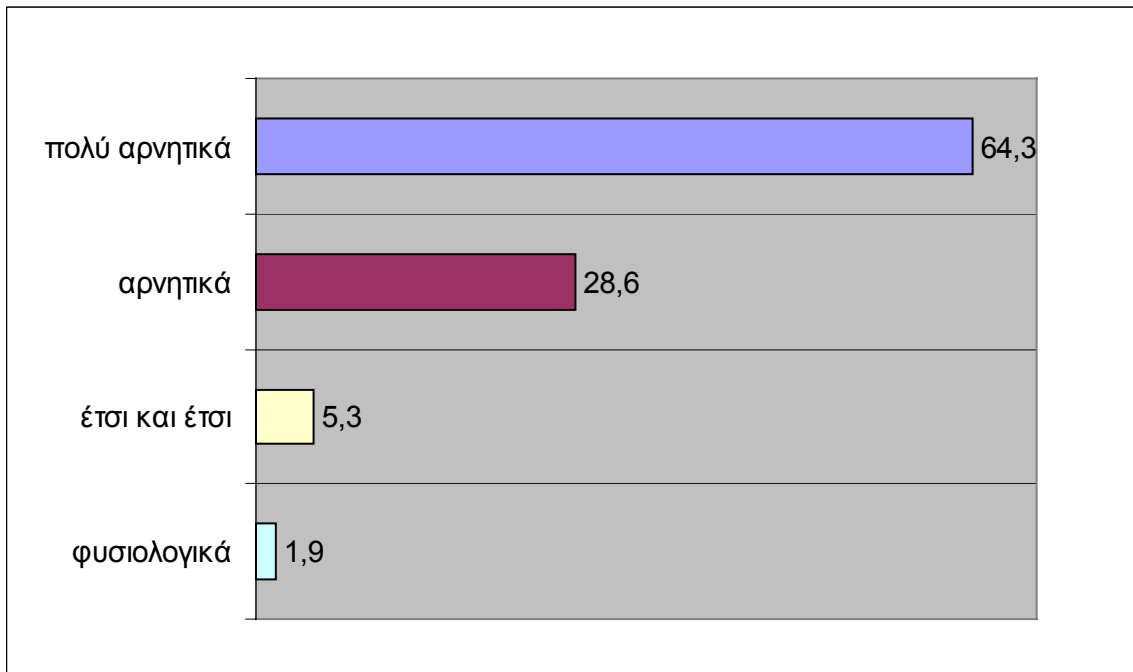
**Πώς θα αντιδρούσε ο πατέρας σας,
εάν του λέγατε ότι έχετε δεσμό με έναν Τσιγγάνο
(μια Τσιγγάνα);**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
πολύ αρνητικά	143	53,8
αρνητικά	91	34,2
έτσι και έτσι	26	9,8
φυσιολογικά	6	2,3
σύνολο	266	100,0

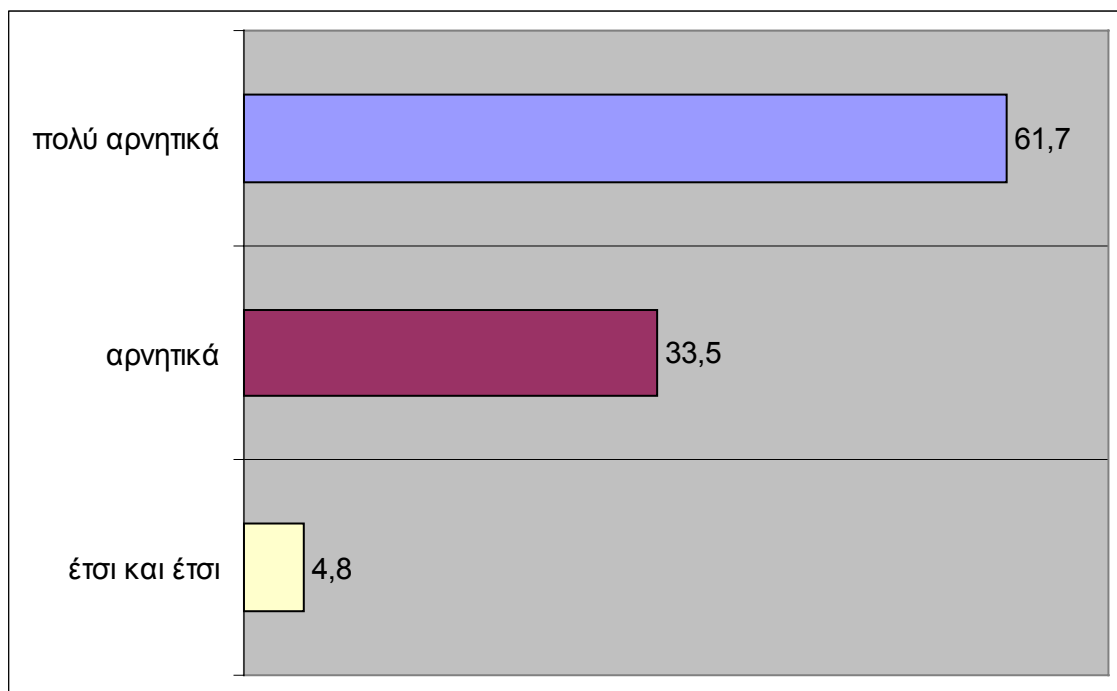
**Πώς θα αντιδρούσε ο πατέρας σας,
εάν του λέγατε ότι πρόκειται να παντρευτείτε
έναν Τσιγγάνο (μια Τσιγγάνα);**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
πολύ αρνητικά	171	64,3
αρνητικά	76	28,6
έτσι και έτσι	14	5,3
φυσιολογικά	5	1,9
σύνολο	266	100,0

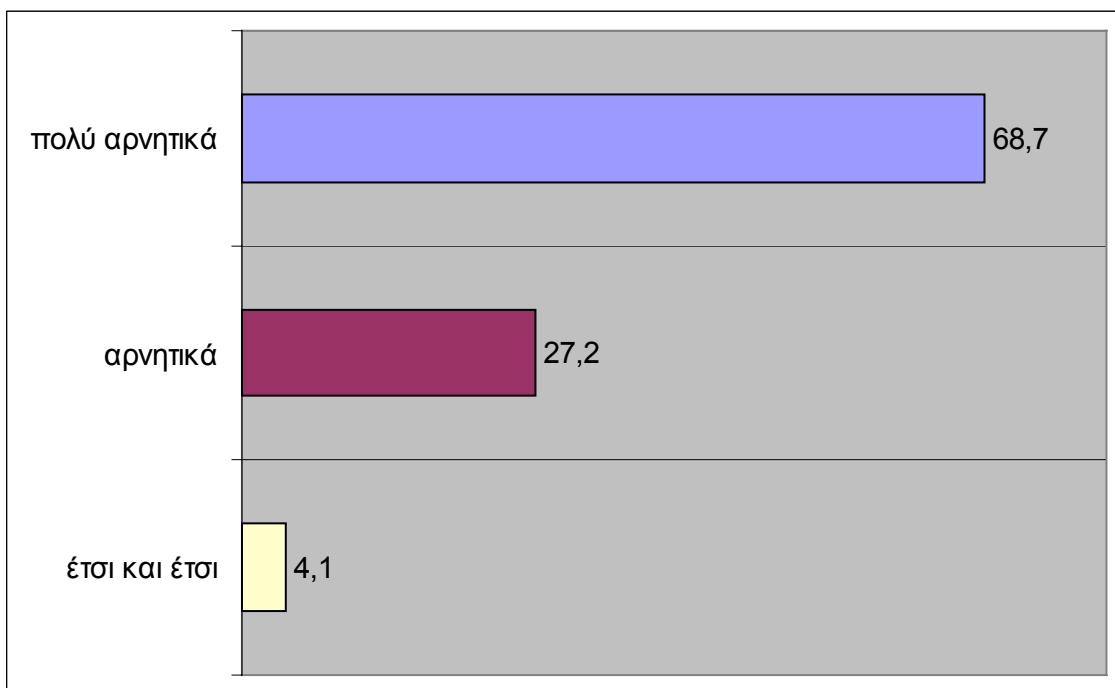
**Πώς θα αντιδρούσε το συγγενικό σας περιβάλλον,
εάν λέγατε ότι έχετε δεσμό με έναν Τσιγγάνο
(μια Τσιγγάνα);**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
πολύ αρνητικά	166	61,7
αρνητικά	90	33,5
έτσι και έτσι	13	4,8
σύνολο	269	100,0

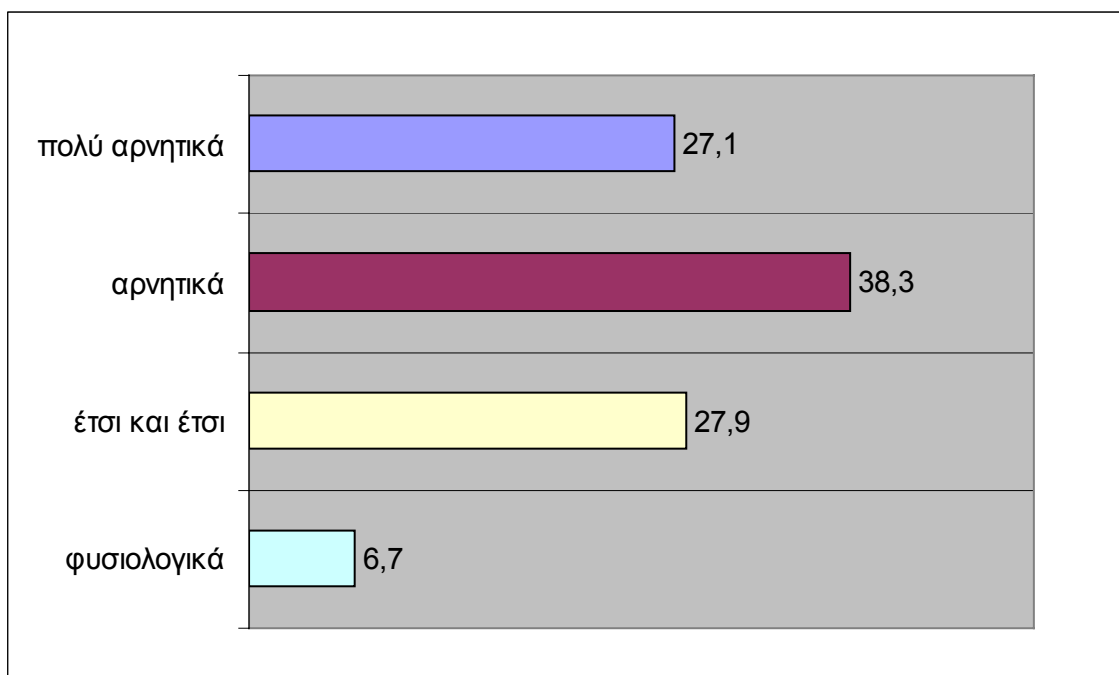
**Πώς θα αντιδρούσε το συγγενικό σας περιβάλλον,
εάν λέγατε ότι πρόκειται να παντρευτείτε
έναν Τσιγγάνο (μια Τσιγγάνα);**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
πολύ αρνητικά	184	68,7
αρνητικά	73	27,2
έτσι και έτσι	11	4,1
σύνολο	268	100,0

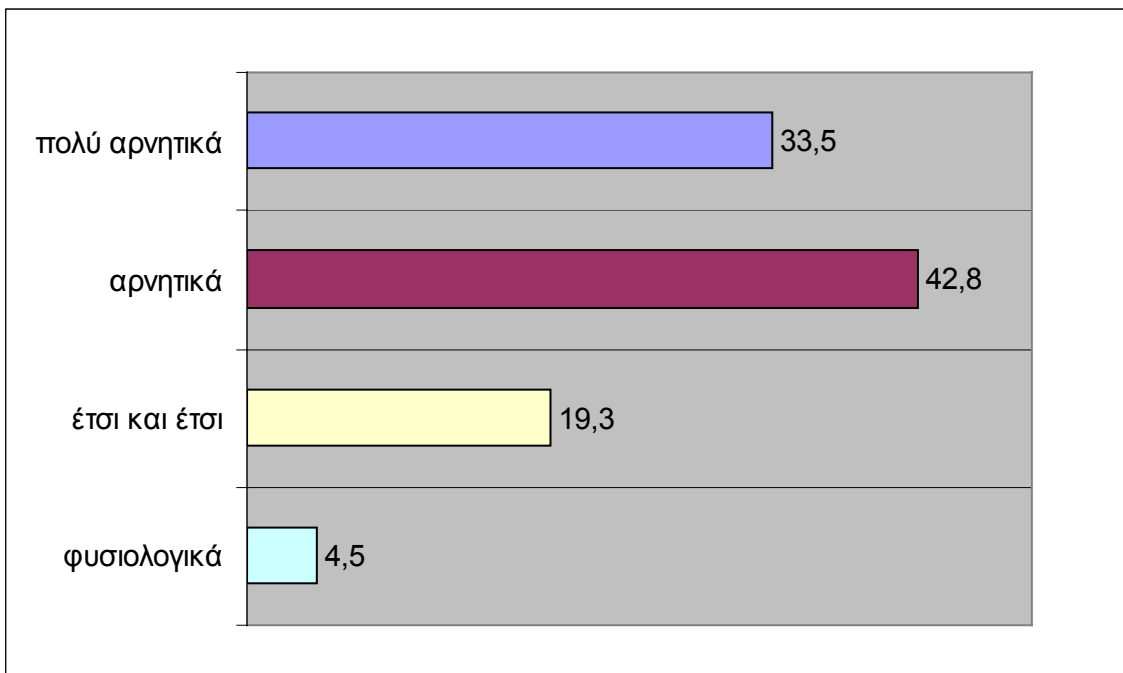
**Πώς θα αντιδρούσε η παρέα σας,
εάν λέγατε ότι έχετε δεσμό με έναν Τσιγγάνο
(μια Τσιγγάνα);**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
πολύ αρνητικά	73	27,1
αρνητικά	103	38,3
έτσι και έτσι	75	27,9
φυσιολογικά	18	6,7
σύνολο	269	100,0

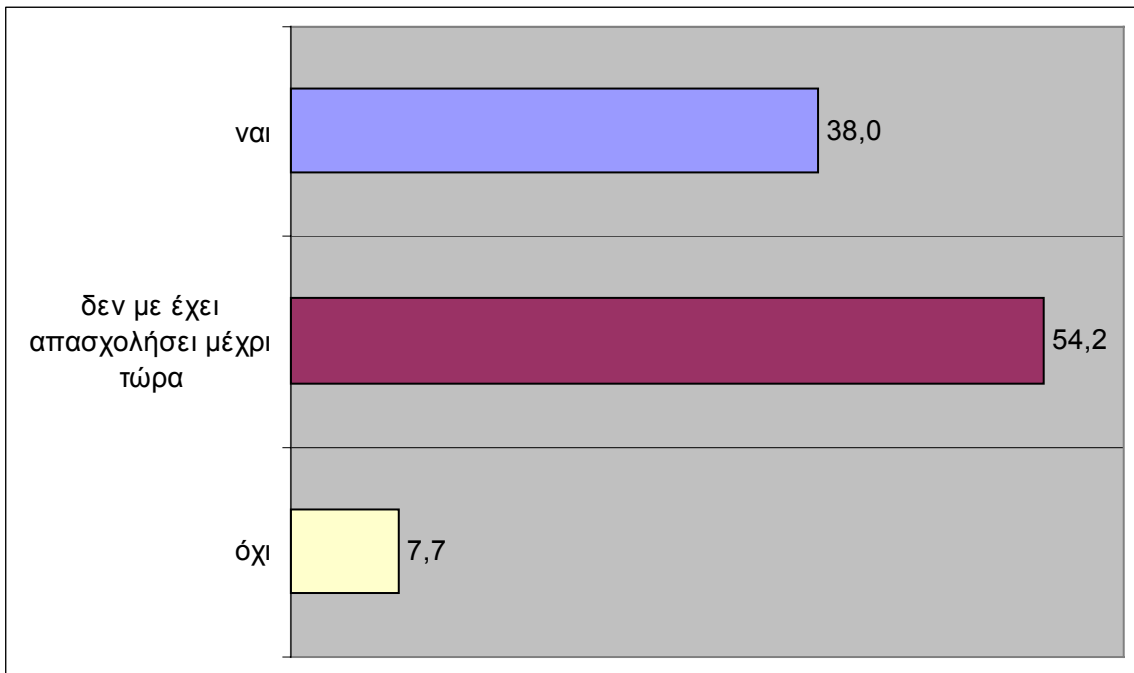
**Πώς θα αντιδρούσε η παρέα σας,
εάν της λέγατε ότι πρόκειται να παντρευτείτε
έναν Τσιγγάνο (μια Τσιγγάνα);**

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
πολύ αρνητικά	90	33,5
αρνητικά	115	42,8
έτσι και έτσι	52	19,3
φυσιολογικά	12	4,5
σύνολο	269	100,0

Ενδιαφέρεστε να γνωρίσετε πιο πολλά για την κουλτούρα των Τσιγγάνων;

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ναι	103	38,0
δεν με έχει απασχολήσει μέχρι τώρα	147	54,2
όχι	21	7,7
σύνολο	271	100,0

Πιστεύετε ότι θα άξιζε τον κόπο να διδαχθούν στους μαθητές της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (μη-Τσιγγάνους) στοιχεία της τσιγγάνικης κουλτούρας;

βαθμός συμφωνίας	N	ποσοστό
ναι	145	54,1
μου είναι αδιάφορο	85	31,7
όχι	38	14,2
σύνολο	268	100,0

